

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki Ortaöğretim Okullarında Kovid 19 ile Birlikte Değişen Okul Güvenliği

Akile Çorba

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsüne Eğitim Yönetimi
ve Denetimi Yüksek Lisans Tezi olarak sunulmuştur.

Doğu Akdeniz Üniversitesi
Eylül 2023
Gazimağusa, Kuzey Kıbrıs

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü onayı

Prof. Dr. Ali Hakan Ulusoy
L.E.Ö.A. Enstitüsü Müdürü

Bu tezin Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarım.

Prof. Dr. Canan Zeki
Eğitim Bilimleri Bölüm Başkanı

Bu tezi okuyup değerlendirdiğimizi, tezin nitelik bakımından Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans derecesinin gerekleri doğrultusunda hazırlandığını onaylarız.

Prof. Dr. Mehmet Durdu Karşlı
Tez Danışmanı

Değerlendirme Komitesi

1. Prof. Dr. Mehmet Durdu Karşlı

2. Doç. Dr. Hamid Caner

3. Doç. Dr. Hasan Özder

ÖZ

Bu araştırma pandemi sürecinde Kovid-19 tedbirleri bağlamında okuldaki öğretmenler ve okul yöneticilerinin okul güvenliği konusunda yaşadıkları problemlere ilişkin algılarını değerlendirmek amacıyla yapılmıştır. Kovid-19 pandemisi ile toplumsal yaşamın hemen hemen her alanında köklü değişimler olmuştur. Küresel boyuta ulaşan salgınla, mecburiyet haline gelen kısıtlanmışlık durumları ve yasaklar kişilerin gün içerisindeki yaşam tarzlarını değiştirmiştir. Bunları önlemek için hayata geçirilen tedbirler ve konulan yasakların insanlarda yarattığı etki uzaktan eğitim ile en üst seviyeye ulaşmıştır. Çevrimiçi eğitim ile ve çevrimiçi eğitimin sonrasında okul güvenliğinde yaşanan değişimler araştırmanın temelini oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın evreni Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ortaöğretim okullarında görev yapmakta olan müdür, müdür muavini ve öğretmenler ile sınırlandırılmıştır. Toplamda 30 müdür, müdür muavini ve öğretmenlerin görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın verileri görüşme yöntemiyle öğretmenler ile yüz yüze görüşmeler düzenlenerek elde edilmiştir. Veriler analiz edilirken içerik analizi yönteminden faydalanılmıştır.

Araştırmanın içeriğinde ayrıntılı olarak incelenen okul güvenliğine ilişkin veriler ele alındığı zaman ise okulda görev alan yöneticiler ve öğretmenlerin okul güvenliği algılarının sadece fiziksel güvenlik ile sınırlı kaldığı görülmektedir. Okul güvenliğinin diğer boyutları ile ilgili bilgi sahibi olunmamasından ötürü okul güvenliği kavramı bu çalışmada fiziksel güvenlik ile sınırlı kalmıştır. KKTC okullarında devletin yeterli bütçe ayırmamasından ötürü fiziksel yapının güvensiz olması diğer tüm okul güvenliği boyutlarının önüne geçmektedir. Araştırmada okul güvenliğini kovid-19 süresince sağlarken okulların ne yazık ki çok destek almadan kendi

abalariyla başariya ulaştıkları verileri elde edilmiştir. MEB kovid-19 un ilk başlarında okullara gndermiş olduğu dezenfektan, maske ve temizlik malzemeleri çok kısa süre içerisinde tükenecek miktarlarda olduğundan okullar kendi btcelerinden kullanmak zorunda kalmişlardır. Müdür, müdür muavinleri ve retmenlerin okul güvenliğini kovid-19 açısından sağlarken rencileri kontrol altında tutarken oldukça zorlandıkları, rencilerin arkadaşlarıyla aralarındaki mesafeyi korurken sosyal mesafeyi dikkate almaları gerektiğini sürekli hatırlatmak zorunda kaldıkları ve ders müfredatlarının yanı sıra Kovid-19 bilgilerini de sürekli renciler ile paylaştıkları bilgilere ulaşılmıştır. Araştırma esnasında elde edilen verilere gre okul güvenliği sağlarken olduğu gibi kovid-19 da okul güvenliği sağlarken okul ikliminin, retmenler arası uyumun, okul nüfusunun büyük nem taşıdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Okul nüfusu arttıkça kontrol sağlamanın ne kadar zor olduğu bulguları elde edilmiştir. Kovid-19 ncesinde ve sonrasında okul güvenliğinde değişim yaşandığı ise araştırmanın verileri incelendiği zaman gzle grlmektedir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Kovid-19 Ve Eğitim Sistemi, Okul Güvenliği, Güvenli Okul , Güvensiz Okul

ABSTRACT

This research was conducted in order to evaluate the perceptions of teachers and school administrators at school regarding the problems they experience in school safety in the context of Covid-19 measures during the pandemic process. With the Covid-19 pandemic, there have been radical changes in almost every aspect of social life. With the epidemic that has reached a global dimension, the restrictions and prohibitions that have become compulsory have changed the lifestyles of people during the day. The effects of the measures taken to prevent these and the bans imposed on people reached the highest level with distance education. Changes in school safety with and after online education form the basis of the research.

The universe of this research is limited to the principal, assistant principal and teachers working in secondary schools in the Turkish Republic of Northern Cyprus. In total, 30 principals, assistant principals and teachers were consulted. The data of the research were obtained by conducting face-to-face interviews with the teachers using the interview method. Content analysis method was used while analyzing the data.

When the data on school safety, which are examined in detail in the content of the research, are considered, it is seen that the school safety perceptions of the administrators and teachers working at the school are limited to physical safety only. Due to the lack of information about other dimensions of school security, the concept of school security was limited to physical security in this study. The insecurity of the physical structure in TRNC schools due to the state's inability to allocate sufficient budget precludes all other aspects of school safety. In the research, data were obtained that schools achieved success with their own efforts, unfortunately without much support, while providing school safety during the covid-19 period. Since the

disinfectants, masks and cleaning materials sent to schools by the Ministry of National Education at the beginning of Covid-19 were to be exhausted in a very short time, the schools had to use them from their own budgets. It has been learned that the principal, assistant principals and teachers had a hard time keeping the students under control while ensuring school safety of Covid-19, that students had to constantly remind them that they should take social distance into account while keeping the distance between them and their friends, and that they constantly shared their covid-19 information with the students in addition to their course curricula. According to the data obtained during the research, it has been concluded that school climate, harmony between teachers and school population are of great importance while providing school safety in Covid-19 as well as providing school safety. As the school population increases, the findings of how difficult it is to maintain control have been obtained. When the data of the research is examined, it is observed that there is a change in school safety before and after Covid-19.

Keywords: Education, Covid-19 And Education System, School Safety, Safe School, Unsafe School

TEŞEKKÜR

Çalışmamın her aşamasında yardım ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Prof. Dr Mehmet Durdu Karslı'a,

Çalışmamın oluşmasında desteğini esirgemeyen canım arkadaşım Özlem Samsa Horoz'a,

Çalışmamı gerçekleştirdiğim ve verilerimi topladığım okullardaki tüm öğretmen arkadaşlarıma,

Çalışmamın tamamlanmasında maddi manevi desteklerini esirgemeyen başta babam Feridun Çorba olmak üzere, annem Yeşim Çorba, kız kardeşim Dr. Kamer Çorba Küçük'e,

Bu çalışmanın başlangıcından bitimine kadar geçirdiğim tüm zamanlarda benimle birlikte olan ve desteğini esirgemeyen canım eşim Soykan Çaltinoğlu'a,

Tez savunmamda yer alan ve yardımlarını esirgemeyen Doç.Dr Hamit Caner hocama ve Doç.Dr Hasan Özder hocama,

SONSUZ TEŞEKKÜRLERİMİ SUNARIM.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	iii
ABSTRACT	v
TEŞEKKÜR	vii
KISALTMALAR	vii
TABLO LİSTESİ	viii
1 GİRİŞ	1
1.1 Problem	5
1.2 Problem Cümlesi.....	10
1.3 Alt Problemler	10
1.4 Araştırmanın Amacı	10
1.5 Araştırmanın Önemi.....	11
1.6 Varsayımlar.....	11
1.7 Araştırmanın Sınırlılıkları	11
1.8 Tanımlar	12
2 KAVRAMSAL ÇERÇEVEVE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	13
2.1 Okul Güvenliği Teorileri.....	13
2.2 Eğitim.....	15
2.3 Uzaktan Eğitim.....	16
2.4 Kovid 19	17
2.5 Pandemi Ve Uzaktan Eğitim.....	16
2.6 Çevrimiçi Eğitim.....	19
2.7 KKTC de Pandemi Döneminde Eğitim.....	19
2.8 Yönetim.....	25

2.8.1 Etkili Yönetim.....	25
2.8.2 Etkili Yöneticilik.....	25
2.9 Güven Kavramı	26
2.10 Okul Güvenliği.....	27
2.11 Okul Güvenliğinin Kapsam ve Boyutları	28
2.12 Okul Güvenliğine İlişkin Temel Sorunlar.....	29
2.13 Okul Güvenliğinin Temel Amaçları.....	30
2.14 Okul Güvenliğini Tehdit Eden Sorunlar.....	31
2.15 Okul Güvenliği İçin Türkiye’de Yapılan Çalışmalar.....	31
2.16 Güvenli Okul Özellikleri.....	32
2.17 Okul Güvenliğinin Sağlanması Yöntemleri.....	33
2.18 Okul İklimi.....	34
2.19 Güvenli Okul Ortamının Oluşturulması	36
2.20 Denetim.....	39
2.20.1 İç denetim.....	39
2.21 Okul Yöneticilerinin Okul Güvenliğine İlişkin Rollerini.....	40
3 YÖNTEM.....	44
3.1 Araştırma Modeli	44
3.2 Araştırmanın Önemi	45
3.3 Araştırma Problemi.....	45
3.4 Araştırmanın Amacı Ve Alt Amaçları.....	45
3.5 Araştırma Gerekçesi.....	45
3.6 Veri Toplama Araçları	46
3.7 Verilerin Analizi.....	47
3.8 Araştırmanın Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması.....	47

3.9 İnanırcılık, Aktarılabirlik, Tutarlılık ve Teyit Edilebilirlik	48
4 BULGULAR VE YORUMLAR.....	49
4.1 Bulgular.....	49
5 SONUÇ VE ÖNERİLER.....	74
5.1 Sonuç.....	74
5.2 Yargı.....	75
5.3 Öneriler.....	76
KAYNAKLAR.....	78
EKLER	78
Ek 1: Onam Formu.....	79
Ek 2: Kişisel Bilgi Formu.....	81
Ek 3: Görüşme Formu.....	82
Ek 4: Ölçek Kullanma İzni.....	83
Ek 5: Etik Kurul Onay Formu.....	84

KISALTMALAR

KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü

TABLO LİSTESİ

Tablo 4.1: Katılımcıların cinsiyet dağılımı.....	49
Tablo 4.2: Katılımcıların yaş dağılımı.....	49
Tablo 4.3: Katılımcıların medeni durumları.....	50
Tablo 4.4: Katılımcıların mesleki kıdemleri.....	50
Tablo 4.5: Kovid-19 salgınına ilişkin görüşler.....	51
Tablo 4.6: Okul güvenliğinin tanımına ilişkin görüşler.....	53
Tablo 4.7: Güvenli okul tanımına ilişkin görüşler.....	55
Tablo 4.8: Güvensiz okul tanımına ilişkin görüşler.....	55
Tablo 4.9: Fiziksel açıdan çalışılan okulun Kovid-19 salgınına hazır olduğuna dair görüşler.....	56
Tablo 4.10: Kovid-19 salgını için okulda alınan önlemlere ilişkin görüşler.....	57
Tablo 4.11: Kovid-19 da okul güvenliğini artırmak için kurumlardan alınan desteklere ilişkin görüşler.....	59
Tablo 4.12: Öğrencilerin salgın hakkında bilgi sahibi edilmesine yönelik görüşler.....	61
Tablo 4.13: Katılımcıların okul güvenliğini ve kendi güvenliklerini artırmak için aldıkları önlemlere ilişkin görüşler.....	62
Tablo 4.14: Öğrencilerin test ve aşılarını takipte kullanılan yöntemlere ilişkin görüşler.....	64
Tablo 4.15: Okulun güvenli olduğuna dair görüşler.....	66
Tablo 4.16: Okulun güvensiz olduğuna dair görüşler.....	67
Tablo 4.17: Okullarda yaşanan en büyük güvenlik problemine ilişkin görüşler.....	68
Tablo 4.18: Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olaylarına ilişkin görüşler.....	70

Tablo 4.19: Kovid-19 sonrası okul güvenliğinde yaşanan farklılaşma ve değişimlere ilişkin görüşler.....	71
Tablo 4.20: Okul güvenliğinin sağlanması Kovid-19 öncesi mi sonrası mı daha zor olduğuna dair görüşler.....	72

Bölüm 1

GİRİŞ

Okul güvenliği, okul ortamında öğrencilerin fiziksel, ruhsal, duygusal ve psikolojik güvenliği için alınan önlemlerin tümünü içerir. Bu, öğrencilerin okul içerisinde kendilerini güvende hissetmelerini ve her bakımdan sağlıklı bir şekilde öğrenmelerini sağlamak için çeşitli riskleri önlemek veya en aza indirmek için yapılan planlama ve uygulamaları içerir. Örnek olarak, okul güvenliği, okul binalarının fiziksel güvenliği, öğrenci davranışlarının izlenmesi, öğrencilerin zorbalığa karşı korunması ve acil durumlarda güvenli tahliyeyi içerebilir.

Okul güvenliği, her bir öğrencinin okul içerisinde kendilerini güvende hissetmeleri için oldukça önemlidir. Birçok öğrenci, evlerinden okula gitmek için ayrıldıkları zaman kendilerini güvensiz bir ortamda hissedebilirler. Okul güvenliği, öğrencilerin okul içerisinde de güvende olduklarını bilmelerini sağlar ve okulda öğrenmelerini daha iyi olacak şekilde geliştirmelerine yardımcı olur. Böylelikle kendini güvende hissedebilen öğrenciler akademik açıdan da daha başarılı olacaktır ve güven duygusu gelişmiş bir birey olarak hayata daha iyi atılacaktır. Öğrenciler, okul içerisinde kendilerini güvende hissetmedikleri zaman, kaygı, korku ve stres yaşayabilirler ve akademik performansları kötü yönde etkilenebilir.

Okul güvenliği öğrenciler için önemli bir konu olduğu kadar aynı zamanda veliler ve toplum için de oldukça önemli bir konudur. Okuldaki güvenli ortam, velilerin okula güven duymalarını sağlar ve öğrencilerin okulda başarılı olmaları için gerekli olan maddi ve manevi tüm desteği sağlamalarına yardımcı olur.

Eğitim içerisinde bulunan toplumun hayal dünyasını geliştiren, verimliliğini artıran ve bireylere kendilerine has yetenekleri doğrultusunda kendilerini geliştirme imknı yaratan bir araçtır (Arslan, 2000, 8).

Eğitim insan hayatında ilk doğduğu günden itibaren var olduğu için toplumlar tarafından büyük önem arz etmektedir. İnsan hayatındaki önemi toplumlar tarafından kabul görerek kaliteli eğitim verilmesi için farklı yolların arayışına girilmiştir. Günümüzde gerçekleşen geleneksel eğitimin artık yetersiz gelmesi bu farklı yol arayışlarına hız verilmesine neden olmuştur. Artık evrensel olarak örgün eğitim yeterli gelmemektedir. (Ekici, 2003) Günümüzde her geçen gün değişen ve gelişen teknolojiyle birlikte hayata uyum sağlayıcı yeni bir eğitim anlayışına toplum olarak sahip olunması istenilmektedir. (Demirel, 2011; Tümkan ve Tümkan, 2020).

KKTC de gerçekleşen eğitim sistemi ne yazık ki hiç güncellenmeden geleneksel olarak gerçekleşen eğitim sistemidir ve bu problemi zmmek için Kovid-19 salgını ile bulaşı nleme amaçlı eğitime ara verilmiş ve farklı zm yolları bulunmaya çalışılmıştır. Alternatif eğitim yollarından biri olan uzaktan eğitim Kovid-19 döneminde ön plana çıkmıştır. Teknolojinin yaratmış olduğu kaynakları kullanılarak, zaman ve mekandan bağımsız bir şekilde planlanan tasarlanmış öğretme faaliyetine uzaktan eğitim denilmektedir (Altıparmak vd., 2011).

2020 eğitim ve ğretim yılında hayatımıza dahil olan Koronavirüs adıyla bilinen bulaşıcı hastalık; in'in Wuhan kentinde ilk kez Aralık ayında karşımıza çıkan ve "2019-nCoV" olarak adlandırılan bir virüs olup bu virüse 2020 şubat ayında Dünya Sağlık rgt (WHO) tarafından "Kovid-19" adı verildi. Bu virüsün hayatımıza girmesiyle beraber uluslararası boyuta ulaşmış salgın olarak tanımlanabilen "pandemi" ilan edildi (WHO Declares COVID-19 a Pandemic - PubMed (nih.gov); elik, 2021).

Eğitim insan yaşamının her alanında yer almaktadır. Tüm sosyal sistemler eğitim sistemi tarafından etkilenmektedir. Eğitim sisteminin etkili ve verimli çalışması tüm alanlardaki başarıyı etkilemektedir (Erdem ve Kocabaş, 2005). Eğitimin belirlenen amaçlara uygun yapılması eğitimin etkili ve verimli olmasını sağlamaktadır.

Çocukların hayatlarının çoğunluğunu eğitim almak için okullarda geçirdiği düşünülürse, okulların çocukları hayata ve içerisinde bulunduğu topluma hazırlamadaki ciddi etkisi ortaya çıkar. Bunun anlam ve önemi, tüm bunları gerçekleştirecek olan okulların öğrencilerin fiziksel, psikolojik ve duygusal olarak korunmasını güvence altına alması gerektiğidir.

İnsanoğlu doğumdan ölene kadar birçok Őeye ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaçlara bakıldığı zaman maslow'un ihtiyaç hiyerarşisine göre ilk olarak fizyolojik ihtiyaçlar önem arz ederken ikinci sırada ise insanlar için oldukça önem arz eden olan güvenlik ihtiyaı gelmektedir. (Maslow,1954) Yani güvenlik yaşantımız boyunca yaptığımız her Őeyden yeterli doyum alırken bizleri etkileyen olmazsa olmaz temellerden biridir. (Turhan ve Turan, 2012)

Birey özellikle çocukken daha savunmasız olduğundan sadece anne ve babanın korunmasıyla değil Türkiye’de imzalanan ‘‘ocuk Hakları Sözleşmesi’ ne’’ göre devletin sorumluluğudur. Çocuklar küçük yaşlardan hayatlarının büyük kısmına kadar okullarda olduklarından onları koruma görevi okullarda olmaktadır. Okulların her anlamda güvende olması ise devletin ocuk üzerinde göstermiş olduğu ilgiyi ve onlara vermiş olduğu değeri göstermektedir. (Erdal,2014)

Özellikle Amerika ve daha gelişmiş Avrupa lkeleri başta yer almak üzere neredeyse Dünyanın her yerinde okul güvenliği, sadece okul yönetimi değil diğer devlet kuruluşlarının da değer verdiği önemli konuların başında gelmektedir. Ancak Türkiye’de okul güvenliği konusu, diğer daha fazla gelişmiş ülkeler kadar çok olmasa

da son zamanlarda daha önemli hale gelmiş ve bu sorun son Milli Eğitim Bakanlığının 2014 yılındaki toplantısında önemli yer edinmiştir.

Bir eğitim kurumunun örgüt olarak hedeflerine ulaşabilmesi için o kurum içerisindeki herkesin kendilerini güvende hissetmesi gerekmektedir. Yani bir okulun güvenliğinin sağlanması o okulun istenmeyen sorunlara karşı hazır olması, okulun dışının güvenliği ile ilgili özelliklerin uygun koşullara getirilmesi, sağlık ve uyuşturucu madde bağımlılığına ait konular okul güvenliğinin en önemli kısmını oluşturmaktadır (Turhan ve Turan, 2012). Tüm bunlara ek olarak güvenlik sorunları bir okul kültürü içerisindeki herkesin üzerinde olumsuz etkilere yol açabilmektedir.

1.1 Problem

Tüm dünyada olumsuz etkiler gösteren ve Dünya Sağlık Örgütü'nün pandemi olarak ilan ettiği Kovid-19 hastalığı 2019 yılının Aralık ayında Çin'deki Hubei eyaletinin Wuhan kentinde canlı hayvanların satış yeri olarak adlandırılan pazardan yayılmaya başladığı düşünülmektedir.(Tesini, 2020; Üstün ve Özçiftçi, 2020).

Virüs SARS-CoV-2 şeklinde tanımlanmış ve hastalığa Kovid-19 ismi verilmiştir. Virüsün yarasalardan ve pangolin adı verilen hayvanlardan insanlara geçtiği düşünülmektedir (Deng, 2020; Üstün ve Özçiftçi, 2020; Baydemir, 2020).

Pandemi diğer yerleşim yerlerindeki gibi KKTC' de de birçok alanda etkisini göstermiştir ve mecburi bir değişimi beraberinde getirmiştir (Reimers ve Schleicher, 2020; Gökal, Cantemir, ve Küçük, 2021). Diğer dünya ülkelerinde olduğu gibi KKTC'deki eğitim alanını da etkilemiştir. Eğitim alanında bazı etkiler ön plana çıkmıştır. Öğrenciler formal eğitimi aldıkları okullardaki eğitim ve öğretimden ayrı kalmış, öğrenciler evlerinde izolasyon halindeyken uzaktan eğitime katılmış, sosyalleşememiş ve teknolojik cihazlar ile daha çok vakit geçirmiştir.

Pandemi sürecinde eğitimde yaşanan değişimler sonucu okul güvenliğinde de değişim meydana gelmiştir. Okul güvenliğindeki değişimler okul müdürlerinin, öğretmenlerin ve okuldaki tüm çalışanların geleneksel rollerinin yerine yeni döneme uygun olarak görev yapmalarını gerektirmiştir (Aras, 2020: 1; Yılmaz, 2009; Yılmaz, Oğuz, ve Altinkurt, 2017).

Toplumdaki sosyal ve ekonomik değişimler, okul çalışanlarının düşünce ve hareket şekillerini değiştirmelerini kaçınılmaz hale getirmektedir (Gökyer ve Namlı, 2015; İlhan, 2005). Okul yöneticisi ve personelleri değişimlerin liderlik etmeli ve yenilikleri uygulamada öncü olmalıdır (Taymaz, 2019: 4; Okan, ve Akbaşı, 2019). Günümüzde okul yöneticilerinin tek başına eğitim liderliği yapması yeterli değildir. Okul yöneticilerinin gelişim ve değişime açık olması ve öncülük yapması gerekmektedir (Fullan, 2002: 16; Çolakoğlu, 2005).

Okullar, öğrencilerin eğitim alabileceği güvenli bir ortam sağlamak için tasarlanmıştır. Ancak, son yıllarda okullarda şiddet olayları, zorbalık ve diğer tehlikeler artmıştır. Bu nedenle, okul güvenliği konusu, okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler için önemli bir konu haline gelmiştir.

Okul güvenliği, okul yöneticileri ve diğer yetkililer tarafından sağlanması gereken bir konudur. Okul yöneticilerinin, öğretmenlerin ve diğer personelin, öğrencilerin güvenliği için gerekli önlemleri almaları gerekmektedir. Bunlar arasında, okulun fiziksel güvenliğinin sağlanması, okulda güvenlik kameralarının kullanılması, öğrencilerin kimliklerinin kontrol edilmesi ve okul çevresindeki güvenlik önlemlerinin alınması gibi önlemler yer almaktadır.

Okul güvenliği, sadece fiziksel önlemlerle sağlanamaz. Aynı zamanda, öğrencilerin sosyal ve duygusal ihtiyaçlarına da dikkat edilmesi gerekmektedir. Okullarda zorbalık, öğrencilerin duygusal sağlıklarını olumsuz etkileyebilir ve okulda

güvensiz bir ortam oluşmasına neden olabilir. Bu nedenle, okulların zorbalıkla mücadele etmek için stratejiler geliştirmesi ve öğrencilerin sosyal ve duygusal ihtiyaçlarına uygun destek sağlaması gerekmektedir.

Okul güvenliği politikalarının geliştirilmesi, okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler arasında işbirliği yapmayı gerektirir. Okul yöneticileri, öğretmenler ve diğer personel, okul güvenliği politikalarının etkili bir şekilde uygulanmasına yardımcı olabilirler. Öğrenciler, okulun güvenliğini sağlamak için kurallara uymalı ve okul yöneticileriyle işbirliği yapmalıdır. Veliler, okulun güvenliği için okul yöneticileri ve öğretmenlerle iletişim halinde olmalı ve okulun güvenliği politikalarına uygun davranışlar sergilemelidir.

Sonuç olarak, okul güvenliği, okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve velilerin birlikte çalışması gereken bir konudur. Okul güvenliği politikalarının geliştirilmesi, uygulanması ve iyileştirilmesi, okulda güvenli bir öğrenme ortamı sağlamak için önemlidir. Okul güvenliği, öğrencilerin eğitim alabileceği güvenli bir ortam sağlamak için hayati önem taşımaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde "Kovid-19" isimli pandemi sebebiyle 11 Mart 2020 tarihinden itibaren geleneksel eğitime ara verilmiştir. Pandemi sürecinde virüsün yayılmasının önlenmesi amacıyla dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi KKTC'de de okullar geçici olarak kapatılmıştır. Okullarda yüz yüze eğitime ara verilmiştir. Okullarda yüz yüze eğitimin yerine teknoloji tabanlı eğitime geçilmiştir.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'nın önderliğinde pandemiyle mücadele etmek, okullarda uyum ve birlikte çalışmayı daha ulaşılabilir hale getirmek ve herhangi bir soruna hızla müdahale etmek amacıyla 'Pandemi İzleme ve Değerlendirme Kurulu' kurulmuştur. Her öğretim dairesinde, daire müdürlerinin de yer aldığı, Talim ve Terbiye Dairesi uzmanlarının, bakanlığa bağlı denetmenlerin,

Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi uzmanlarının ve Öğretmen Sendikaları temsilcilerinin de yer aldığı ‘Pandemi Destek Kurulu’ oluşturulmuştur.

Okullarda, okul yöneticilerinin başkanlık yaptığı, okuldaki öğretmenlerin ve okul aile birliği üyelerinin de yer aldığı iletişimin oldukça güçlü olduğu bir pandemi kurulu oluşturulmasını kararlaştırmışlardır. Pandemi Kurulu’nun yetki alanı, okul yöneticinden görüş alınarak okulun pandemi eylem planının hazırlanması ve okul paydaşları tarafından pandemi eylem planının uygulanmasının sağlanmasıdır.

“Pandemi eylem planının içeriğinde şunlar yer almaktadır. Sürecin yönetiminin eğitim paydaşları ile sağlanabilmesi amacı ile okullarda fiziksel mesafenin sağlanarak “*Dönüşümlü Öğretim*” isimli uygulamasının yapılması, sınıfların her 2 metrekareye 1 öğrenci gelecek şekilde düzenlenmesi ve sınıftaki toplam öğrenci mevcudunun maksimum 20 öğrenci olacak şekilde düzenlenmesi kararı alınmıştır. Okullarda pandemi kurulu tarafından güvenliğin sağlanması için çeşitli sağlık önlemlerinin alınması kararı alınmıştır. Bu kararlara ek olarak risk grubunda bulunan çalışanlar, öğretmenler ve öğrenciler için kararlar üretilmiştir. Risk grubunda olan öğretmen ve çalışanların sağlık kurulu raporu alarak izne çıkması, sağlık kurulu raporu alamayan öğretmen ve çalışanlarının risk grubunda olması halinde ödeneksiz izin talep etmeleri ve bu talebin Bakanlık tarafından değerlendirilmesi kararı alınmıştır. Öğrenciler için devam-devamsızlık tüzüğünde değişikliğe gidilmesi, devam kurallarının esnetilmesi kararı alınmıştır. Sağlık kurulu raporu ile risk grubunda olduğu belirten öğrencilere, ölçme değerlendirmeye katılma şartı ile devam zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Öğrencilere pandemi sürecinde olan kaygıların ortadan kalkması için öğrenim haklarını velilerin imzalayacağı taahhütname ile eğitime ara verme hakkı tanınmıştır. Eğitime ara veren öğrencilere 2021-2022 yılında sınıf tekrarı şartı getirilmiştir.

2020 Ağustos ayı içerisinde Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi Müdürlüğü her bölgedeki okul müdürleri için 25-28 Ağustos tarihlerini kapsayan günlerde eğitimin daha iyi gerçekleştirilmesi ve bilinçli okul müdürleri olmaları için eğitimler düzenlenmiştir.

Kovid-19 isimli salgın ile beraber eğitim sektöründe ciddi negatif etkiler yaşanmıştır. Öğrenciler teknoloji tabanlı öğrenmeye erişimde zorluk yaşamıştır. Buna ek olarak okulların sınav takvimleri ertelenmiş, öğretmenlerin eğitim yapması zor hale gelmiş ve aksamış, uzaktan eğitim ailelere yük getirmiştir. Çocuklar pandemi sürecinde okullarından uzak kalarak sosyalleşememişlerdir.

Bu süreçte okulların sadece bir öğrenme ortamı olmadığı anlaşılmıştır. Bunun yanında pandeminin olumlu bir etkisi olarak geleneksel eğitim yöntemlerinden farklı olarak uzaktan eğitim gibi alternatif eğitim yöntemlerinin de olduğunun farkındalığı sağlanmıştır. Eğitim okul güvenliği bakımından da sektöre uğramıştır. Okullar kendi içerisinde iç denetim yapabilmekte zorlanmış ve okul güvenliği darbe almıştır. Pandeminin aniden hayatımıza girmesi okulların tümünde çeşitli zorluklara ve kayıplara neden olmuştur.

Pandemi sürecinde eğitim; işleyiş, derslerin içeriği ve biçimleri, kullanılan araç gereçler, ölçme-değerlendirme bakımından sarsıntıya uğramıştır. Eğitimin tekrar yapılandırılması, var olan eşitsizliklerin ortadan kaldırılarak fırsat eşitliği sağlanması gerekmektedir.

Bu araştırmada eğitimin ayrılmaz bir parçası niteliğinde olan okulların işleyişini belirleyen ortaokul öğretmenlerinin Kovid-19 süresinde okul güvenliğinin değişip değişmediğine ilişkin görüşleri alınıp, değerlendirilmiştir.

1.2 Problem Cümlesi

Bu araştırma ile KKTC'deki ortaöğretim kurumlarında çalışan okul idarecileri ve öğretmenlerinin Kovid-19 ile okul güvenliği ile ilgili görüşlerinin belirlenmesine çalışılacaktır. Araştırmanın problem cümlesi Kovid-19 ile okul güvenliğinde gerçekleşen değişimler nelerdir? Sorusu oluşturmaktadır.

1.3 Alt Problemler

- 1) Okul güvenliğine ilişkin deneklerin algıları nelerdir?
- 2) Okul güvenliğinin yeri ve önemine ilişkin deneklerin algıları nelerdir?
- 3) Okul güvenliğine ilişkin karşılaşılan sorunlar nelerdir?
- 4) Kovid-19 sonrası okul güvenliğinde neler farklılaşmıştır?
- 5) Kovid-19 sonrası okul güvenliği ile karşılaşılan önemli sorunlar nelerdir ve bu sorunlar okul güvenliği konusuna hangi yeni boyutları getirmiştir?

1.4 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ortaöğretim okullarında okul güvenliğinin nasıl algılandığını ortaya çıkarmak, bu algıların Kovid-19 sonrasında değişip değişmediğini belirlemektir.

Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır.

1.5 Araştırmanın Önemi

KKTC ortaöğretim okullarında okul güvenliğinin nasıl algılandığı ve Kovid-19 sonrası okul güvenliğinde yaşanan değişimleri içeren bir araştırmaya literatürde rastlanamamıştır.

Okul güvenliği ilkokuldan başlayıp yüksek öğretime kadar devam eden eğitim sürecinde oldukça büyük ve önemli yer kapladığından bu araştırma okul güvenliğinin Kovid-19 süreci ile uğradığı yenilikleri ve değişimleri açıklayacaktır.

1.6 Varsayımlar

1. Araştırmaya katılan kişilerin gönüllülük esasıyla baskı altında olmadan sorulara yanıt vereceği varsayılmıştır.
2. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin tamamen var olan gerçekleri ve gerçek düşüncelerini tarafsız bir şekilde yansıtacağı varsayılmıştır.
3. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yeterli cevaplar vereceği varsayılmıştır.
4. Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin sadece kendi buldukları kurum ile ilgili doğru ve güvenilir bilgiler vereceği varsayılmıştır.

1.7 Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma; 2021-2022 eğitim öğretim yılları ile sınırlıdır.
- KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı bünyesindeki 3 ilçedeki ortaöğretim okullarında resmi görevini sürdüren okul yöneticileri ve öğretmenlerin görüşleri ile sınırlıdır.
- Bu araştırma, toplanan verilerle sınırlıdır.
- Bu araştırmada okul güvenliğini kapsamında var olan okul güvenliğinin psikolojik ve duygusal açıdan ele alınması kapsam dışı bırakılmıştır.

1.8 Tanımlar

Pandemi: Birkaç ülkeyi, bir kıtayı veya tüm dünyayı aynı anda yaygın bir şekilde etkisi altına alabilen, büyük bir salgın durumu olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2021).

Eğitim: Eğitim toplumun hayal gücünü geliştiren, verimliliğini artıran ve bireylere yetenekleri doğrultusunda kendini geliştirme olanağı sağlayan bir araçtır

(Arslan, 2000, 8).

Uzaktan Eğitim: Öğreneni ve öğreteni bir mekan ve zaman kısıtlamasından bağımsız tutan, teknolojinin getirdiği kolaylığı eğitim ve öğretimde kullanan yenilikçi bir eğitim sistemidir. Geleneksel yüz yüze eğitime göre daha esnek olan, bilişim teknolojileri destekli sürdürülen, öğrenenin şartlarına uygun olarak yapılabilen ve öğrenene kendi kendine öğrenme olanağı sağlayan eğitimidir (İşman,2011).

Bölüm 2

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1 Okul Güvenliği Teorileri

Okul güvenliğini açıklayan araştırmalarda üç kuramı ortaya çıkmıştır (Welsh, Greene, Jenkins, 1999, 74). Bu teorilerin her biri okul güvenliği için farklı açıklamalar sunmaktadır. Bu teoriler okul güvenliği çalışmalarında dikkate alınmalıdır.

1. Kontrol teorisi,
2. Okul iklimi teorisi,
3. Sosyal çözölme teorisi.

1-Kontrol Teorisi

Okul güvenliği teorileri okul güvenliği teriminin açıklanmasındaki yardımlarıyla, farklı yorumlarla değerlendirilme yapılması sağlanmaktadır. Kontrol teorisine göre (Welsh, Greene ve Jenkins, 1999, 75); Okul, bu unsurlardaki değerlerin, geleneksel amaçların ve inanç koşullarının iletilmesindeki etkendir. Bundan dolayı okuldaki çocukların geleneksel hedeflere bağlılıkları, insanlara duyulan saygıya bağlılıkları, sosyal etkinliklere katılımları, toplumsal değerlere inançları değişkenlik göstermekte ve okullar da çocukların başarısız olmasına neden olabilmektedir. Bunun sonucunda çocukların kaza ve şiddet eğiliminin artışı söz konusu olmaktadır. Okullarda yapılan geliştirici etkinlikler çocuğun gelişim düzeyine ve her çocuğun kendi yeteneğine uygun olmalıdır. Bu teoriye göre okullar güvenli yer yapılırken çocuklar özgürlüklerinden alıkonulmadan ve kısıtlanmadan olmalıdır.

2-Okul İklimi Teorisi

Okul iklimi kavram olarak çok geniş olmakla birlikte, o okuldaki bireylerden tutun da okulun sosyal ve çevresel ortamı gibi çeşitli yönlerini de içeren bir kavramdır (Stewart, 2003 ; Çankaya, 2009). Okul iklimini bütün olarak düşündüğümüz zaman ve bütün olarak ele aldığımız zaman paydaş açısından çok zengin bir kavram olduğu açıkça görülmektedir. Okula ait olan inanışları, kıymet verdikleri ve davranışlarının oluşumu öğrencilerin, öğretmenlerin ve yöneticilerin arasındaki etkileşimin çeşitleri ile okul iklimi oluşur. Okul içerisindeki yöneticiler ve okulda görevli olan öğretmenler arasında iletişim kopukluğu olan ve disiplin sistemi olmayan okullarda daha fazla sorunlar görülebilmektedir. Bu boyut, okul binasının fiziki sağlığını, okul binalarının çevredeki konumunu, öğrenci ve öğretmen özelliklerini, okul yöneticilerini, sahip oldukları etnik özellikleri, cinsiyeti, sosyoekonomik durumu, deneyimi ve öğretmenlerin eğitimlerini dikkate almaktadır. (Stewart , 2003 ; Çankaya, 2009). Okul iklimi kuramına göre, öğrencileri destekleyen ve üyeler arasında bir "bağ duygusu" oluşturan norm ve değerlere sahip okullar, öğrenci davranışlarını daha iyi düzenleyebilmekte ve diğer okul sorunlarıyla etkin bir şekilde başa çıkabilmektedir (Adelman ve Taylor, 2002). Okul iklimi kuramı özetle okuldaki güvenlik sorunlarının minimum düzeyde olması için okul iç huzuru ile beraber okul iklimini maksimum tutmak gerektiğini savunmaktadır.

3-Sosyal Çözülme Teorisi

Bu teoriye göre “Okulun Dış Ekolojisi” yani bulunduğu konumdaki bireylerin, sahip oldukları kültürlerin okul üzerinde keskin olarak yarattığı etkiler vardır. Okulların içerisinde bulunduğu çevrenin gelişmişlik ve kalkınmışlık düzeyi ile okul güvenliği ve okulun başarısı arasında bir ilişki vardır (Med, 2004 ; Töremen, 2008).

Sosyal ve ekonomik kalkınmışlık düzeyinin yüksek olduğu okullarda okul güvenliğinin ve okul başarısının arttığı görülmektedir.

Aile içi şiddetin yaygın olduğu, şiddete dayalı cezaların yaygın olduğu ve kadına yönelik şiddetin yaygın olduğu bir kültürün direk olarak okulların ve toplulukların güvenliğini etkilemesi nedeniyle çocukların küçük yaşlarda daha saldırgan davranış eğilimlerinin artması kaçınılmazdır. Ve böyle çocukların içinde bulunduğu bir okul kültürün doğrudan güvenliği etkileyen faktör olarak kabul edilmektedir. (Liang, Flisher, Lombard, 2006; Töremen , 2008).Şiddet eğiliminin görüldüğü okullarda, okulların ve bireylerin güvenliğinin şiddet eğilimi az olan okullara göre okul ve birey güvenliğinin daha az olduğu düşünülmektedir.

Bir kültürde özellikle küçük yaştaki çocukların ileri boyutlarda şiddet,taciz,tecavüz gibi durumlara maruz kalmaları o çocukların kendilerini kendi dünyalarına kapatmalarına neden olmaktadır ve diğer arkadaşlarıyla ilişki kurmadan okulda sadece fiziksel olarak bulunmaları, hiçbir arkadaş edinme isteklerinin olmaması gibi dolaylı olarak okul güvenliğini etkilediği görülmektedir (Doe, 2000; Töremen ,2008). Sosyal çözülme kuramı ise okul güvenliğini özetle okula eğitim için gelen öğrenciler olsun, içerisindeki eğitim öğretimi sağlayan öğretmenler olsun okuldaki her bir bireyin büyüdükleri kültürün taşıdıkları özelliklerin yaşamları boyunca okul hayatlarında onları etkilediklerini savunmaktadır.

2.2 Eğitim

Eğitim bireylerin dünyaya geldikleri ilk andan itibaren hayatları boyunca devam eden bir süreçtir. Okul öncesinden başlayan bu süreç bireyin ilgisine göre şekillenerek devam etmektedir. Bireylerin hayatlarında maddi ve manevi açıdan doyuma ulaşmalarında eğitimleriyle birlikte seçmiş oldukları meslekleri önemli yer tutmaktadır. (Tural,2019) Meslek seçimi gibi hayati bir kararda ise büyük rol oynayan

eğitim ortađđretimdir. Öğrencilerin ortađđretim dđnemlerinde hayatları için sağlıklı kararlar verebilmeleri için eğitimciler tarafından yđnlendirilmelerin doğru gerçekleşmesi, almaları gereken eğitimin kesintisiz olarak devam etmesi gerekmektedir. (Alkol ve Deniz,2021)

Kişinin içerisinde bulunduğu toplumun uygun gđrdđu değerler doğrultusunda, yetenek ve davranış geliştirme sđrecine eğitim denir. Eğitim, kişinin toplumun bir parçası olması ve ulaşabileceği en verimli hale ulaşması için seçilmiş ve kontrol edilmiş bir çevrede gelişimini sđrdürdüđu bir toplumsal sđretir (Başaran,1978, 18).

Bireyin yaşamış olduğu topluma uyum sağlayabilecek yetenek ve davranışlar geliştirdiği sđrelerin bđtđnünü eğitim olarak tanımlamıştır (Tezcan,1992: 3).

“Eğitim; toplumun yaratıcılık yeteneğini eve verimliliğini artıran, toplumdaki her bir bireyin kendilerine has yeteneklerine bakılarak yetişmesi için imkan tanıyan en etkili araçtır” (Arslan, 2000, 8).

2.3 Uzaktan Eğitim

Eğitimi sağlayan ve eğitimi alan kişilerin aynı ortamda olmadığı eğitime uzaktan eğitim denir. Uzaktan eğitimin başlangıç tarihi 19. yy’ın başlarına dayanmaktadır (Arslan, 2013).

Uzaktan eğitim *“Öğretmen ve öğrencinin aynı ortamda bulunmak zorunda olmadığı ve eğitim-öğretim faaliyetlerinin posta hizmetleri ve iletişim teknolojileri sayesinde yđrütüldüđu bir eğitim sistemi modelidir”* (Işman, 2011).

Moore ve Kearsley (2012) uzaktan eğitim, “öđđn eğitim kurumlarındaki eğitimden farklı olarak, gerekli iletişimin çeşitli teknolojiler ve özel kuruluşlar aracılığıyla sağlandığı, yđnlendirilmiř ve planlanmış öğrenme” olarak tanımlamaktadırlar. Uzaktan eğitimde eğitim sđreci öğrenciye gđre planlanmaktadır.

Öğrenciye sürecin kontrolü, değerlendirmesi ve eğitim süreçlerinin planlanması konusunda büyük sorumluluk düşmektedir.

Özer (1990) uzaktan eğitimi “*Bilişim teknolojileri ve eğitim teknolojilerinin imkânlarını kullanarak kitlelere eğitim hizmeti götürmenin hedeflendiği modern bir yaklaşım*” olarak tanımlamaktadır. Uzaktan eğitimin bileşenleri özet halinde aşağıda verilmiştir:

- Eğitim öğretim sürecinde eğitmen ile öğrencinin birbirlerinden farklı mekanlarda oluşu,
- Belirli bir plan içerisinde gerekli araç gereçle desteklenen eğitim kurumunun var oluşu,
- Teknoloji ile yenilenen materyal kullanımı,
- Öğrenci ve eğiticinin iki taraflı iletişimlerinin varlığı,
- Öğrencinin öğrenme sorumluluğunu tek başına yönetmesi (Lawhead, Alpert, Bland, Carswell, Cizmar, Deweitt ve Scott, 1997)

2.4 Kovid 19

İnsan nüfusunun günden güne artmasıyla beraber şehirlerdeki yerleşme çok kalabalık boyutlara ulaşmış ve toplu taşıma ile beraber hastalıkların insanlar arasında yaygınlaşması çok daha kolay bir hal almıştır. Hastalıkların bu denli yaygınlaşması ise ‘Pandemi’ adıyla tanımlanır. Pandemi bir bölgedeki canlı her şeyde bulunan salgındır. (Cambridge Dictionary, t.y.).

Dünya Sağlık Örgütü'nün Kovid-19'u küresel bir salgın ilan etmesinden bu yana üç yıl geçti. Kovid-19, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından bir salgın ilan edildiğinden beri, dünya çapında 107 ülke okulları kapattı (UNESCO, 2020; WHO, 2020). Kovid-19 salgını nedeniyle okulların kapanması eğitim için çok pahalıya mal oluyor. Ayrıca düzensiz ve kesintiye uğrayan eğitim, ebeveynlik ve ebeveyn-çocuk

ilişkisi sorunlarının olumsuz etki yaratması ile özellikle çocuklar ve aileleri için toplumda korku ve kaygıya neden olmaktadır (Daniel, 2020, Cömert ve Çakır, 2021).

Kovid-19 salgının eğitimin bütün bileşenleri üzerinde önemli boyutlarda hasarlara sebep olabileceği ve salgın bitse bile bu yaşanan hasarların etkilerinin uzun süre yaşanılacağı düşünülmektedir (Tanhan, 2020, 3). Kovid-19 salgının eğitim sistemi üzerinde yaratmış olduğu negatif durumların tahmin edilmesi, şu an oldukça zor bir gerçektir.

Uzaktan ve çevrimiçi öğrenmenin yalnızca ebeveynlerin üretkenliği üzerinde değil, aynı zamanda çocukların sosyal yaşamları ve öğrenmeleri üzerinde de büyük etkisi vardır. Öğretim yöntemleri, uzaktan eğitim ve çevrimiçi öğrenme yoluyla daha önce hiç denenmemiş bir şekilde öğretiliyor. Ayrıca, bu eğitim sürecinde, öğrenci değerlendirmesinin bir dereceye kadar belirsizlikle birlikte çeşitli şekillerde gerçekleştiğini görüyoruz. Bu durum eğitimde çok fazla kafa karışıklığına neden olmuştur (Burgessve Sievertsen, 2020, 1).

Kovid-19 virüsü insandan insana temas, damlacık ve aerosol aracılığıyla bulaştığı için önleyici tedbirler standart, damlacık ve temas izolasyonuna odaklanmalıdır. Maske, mesafe ve hijyen sloganıyla halkı bilinçlendiren Sağlık Bakanlığı, enfeksiyon kontrolü ile ilgili bilimsel çalışma grubu tarafından sürekli güncellenen rehberler yayınlamaktadır. Kovid-19 salgın yönetimi ve çalışma rehberinde alışveriş merkezlerinde, pazar yerlerinde, gıda satışı yapan dükkanlarda, spor salonlarında, mağazalarda, berberlerde, kuaförlerde, terzilerde, kuyumcularda, kuru temizlemecilerde hatta madenlerde, akaryakıt istasyonlarında, tesisatçılarda ve birçok yerde enfeksiyon kontrolü için alınması gereken önlemleri güncel bir şekilde paylaşmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2021).

2.5 Pandemi Ve Uzaktan Eğitim

Kovid-19 salgını sırasında örgün eğitimle inşa edilen üniversiteler, hızla uzaktan eğitim yoluyla eğitim çalışmalarına başlamış ve hızlı şekilde uzaktan eğitime geçiş yapmıştır (Gewin, 2020). Uzaktan eğitimin dezavantajlarından bazıları, örneğin öğrenci katılımının az olması ve öğrenci imkanlarının yetersiz olması ile derslere bağlantının sağlanamaması olarak algılandı. Okuldaki öğrencilerin derslere gösterdikleri ilgi ile uzaktan eğitim olduktan sonra derslere gösterdikleri ilgide ciddi boyutlarda azalma gözlenmiştir. Bazı öğrenciler kendi tercihleriyle uzaktan eğitime katılmamış olsalar da bazı öğrenciler teknik yetersizliklerden dolayı eğitim alamamışlardır (Özgöl vd. ., 2017). Öğretmenler üzerinde yapılan bir çalışmada ise uzaktan eğitimin öğrenciler açısından verimli olduğu ancak öğretmenlerin bu konuda bilgi ve deneyimlerinin yetersiz olduğu saptanmıştır (Çetin vd., 2013). Bazı ileri yaşlardaki öğretmenlerin teknoloji açısından yetersiz oluşu ve eğitimi ve öğretimi gerçekleştirilemeye gibi sorunlar da olmuştur.

Bazı araştırma sonuçlarına göre kalite güvencesi ve akreditasyon sürecinde uzaktan eğitimde kullanılan ölçme ve değerlendirme ile örgün eğitimde kullanılan ölçütlerin aynı şekilde değerlendirilmesi gerektiğini ileri sürerken, bazı uzmanlar ise uzaktan eğitimdeki öğretimin yukarıda sayılan negatif özelliklerinden dolayı farklı ölçütlerle değerlendirilmesini savunmaktadır (Stella ve Granam, 2004). Bu bağlamda, bazı ülkelerde mevcut akreditasyon kuruluşları bünyesinde uzaktan eğitimin nasıl değerlendirilmesi gerektiği konusunda çalışmalar yapıldığı; uzaktan eğitim kurumlarının ve programlarının akreditasyonu ile ilgili ilkelerin, mevcut uygulamalar içerisine adaptesinin olduğu gözlemlenmektedir.

2.6 Çevrimiçi Eğitim

Son yıllarda teknolojinin hayatımıza dahil olmasıyla birlikte eğitim anlayışında değişiklikler olmuştur. Çevrimiçi eğitim yaygınlaşmış ve arz ve talepler doğrultusunda bireyler ihtiyaçları olan eğitimi çeşitli yerlerde alabilmektedirler. Kovid 19 pandemisiyle birlikte çevrimiçi eğitim hayatlarımıza daha hızlı bir şekilde dahil olmuştur. Ancak ortaöğretim gibi küçük yaşlara çevrimiçi eğitimin dahil olmasıyla birlikte öğrencilerin belli bir kesimi imkanları doğrultusunda bu eğitimden yararlanırken bir kısmı yararlanamamıştır. (Şaban,Üzer ve Tümer,2010) Okulların teknolojik açıdan altyapılarının yetersiz oluşu ve öğrencilerin maddi olanaklarının olmayışı gibi problemlerden ötürü çevrimiçi eğitim okulun her alanına eklenememiştir. Oysa ki örgün eğitimin yanında destekleyici olarak daha fazla gelişmiş ülkelerde çevrimiçi eğitim de yer almaktadır.

2.7 KKTC de Pandemi Döneminde Eğitim

Dünya Sağlık Örgütü 2020 yılının Mart ayının başlarında pandemiye tüm dünyaya duyurmuş ve Türkiye’de ilk hastalığın tespitinin yapıldığını yayınlamıştır (CNN Türk, t.y.). 12 Mart 2020’de Türkiye’deki tüm örgün eğitime ara verilmiş, 17 Mart 2020’den itibaren ise uzaktan çalışma sistemine diğer tüm ülkelerin yapmış olduğu gibi Türkiye de geçmiştir (Euronews, t.y.). Pandeminin duyurulmasıyla beraber hızlı bir şekilde eğitim ve öğretimin nasıl olacağı için çalışmalar başlatılmıştır. Salgının ilan edilmesinden sonra ilk kapatılarak çözüme ulaştırılması hedeflenen kurumlar ağırlıklı olarak eğitim kurumları olmuştur. 10 Mart 2020 itibari ile de dünya nüfusundaki öğrencilerin büyük bir kısmı ilk ve ortaöğretimden yararlanamamışken büyük bir kısmı da yüksek öğrenimden ne yazık ki yararlanamamış ve eğitimlerine ara vermek zorunda kalmıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ise 11 Mart 2020 tarihinden itibaren Kovid-19 pandemisi nedeniyle eğitime belli bir süre son verilerek, zaman zarfında virüsün daha fazla kişiye ulaşımının engellenebilmesi için dünyanın pek çok ülkesinde olduğu gibi ada içerisinde de okullar geçici olarak çözüm üretilmesi için kapatılmıştır.

Kovid-19 pandemisi Aralık 2019'da ilk olarak Asya kıtasında patlak vermiş ve Mart 2020'de yaklaşık dört ay gibi bir sürede tüm dünyayı kasıp kavuran bir pandemi olarak yayılmıştır (WHO; 2020a, 2020b). Ulusal ve yerel yönetimler kendi aldıkları kurallar ile Kovid-19 salgınının daha fazla yayılmasını yavaşlatıyor. Bu kurallar sokağa çıkma yasaklarıyla ileri gelen ev hapsi, seyahat yasakları, okulların kapatılması ve diğer önlemler olarak sıralanabilir. Bu kuralların alınması zorunluluk olmuştur ve eğitim kurumlarının kapatılmasıyla milyonlarca çocuğu, genci ve yetişkini okul ve üniversiteden uzak tutmuştur. Bu durum öğrenciler için fırsat eşitliği açısından büyük bir sorun olmuştur (Giannini ve Lewis, 2020; Ercan ve Soner , 2020).

UNESCO'nun 2020 yılında gerçekleştirmiş olduğu çalışmanın sonuçlarına göre, 7 Nisan 2020'de Kovid-19 pandemisi sebebiyle 188 ülkede okullar kapanmak zorunda olmuş ve dünya genelinde öğrenci nüfusunun yaklaşık %92'si (1,576,021,818) bu durumdan negatif olarak etkilenmiştir. UNESCO, okulların kapanmasının doğurduğu olumsuz etkileri en aza indirmek ve yaşanması olası problemler için önlemler almasını istemiş, uzaktan eğitimin desteğiyle herkes adına eğitimin sürekliliğini sağlamaları için ülkelere destek vereceğini açıklamıştır. 2019'un sonunda başlayan pandemi bütün dünyada bir kasırğa olma yolunda ilerlemiştir. Bu kasırğanın var olan sonuçlarının yanında; sosyo-kültürel, politik, mali ve tahmin edemediğimiz pek çok alanda bütün dünyayı etkisi altına alması muhtemel bir senaryo olarak halen karşımızda durduğu gerçeğini göz ardı etmemek gerekir. Eğitim boyutu

hiç şüphe yok ki bu kasırganın ortasında kalmış ve pandemi eğitime bakışımızı ve eğitimi yorumlama şeklimizi bu noktada değiştirmiştir (Bozkurt ve Sharma, 2020).

Kovid-19 pandemisinin eğitimdeki etkisine bakıldığı zaman, teknolojiye dayalı öğrenime erişimde yaşanan zorluklar, okul ve sınav tarihlerinin ertelenmesi, öğretmen eğitimlerinin kesintiye uğraması, uzaktan eğitimin ebeveynler üzerinde baskı oluşturması, çocuklarda sosyal izolasyona yol açmıştır. Okul sadece bir öğrenme ortamı değil, aynı zamanda sosyalleşmenin teşvik edildiği bir sosyal topluluk yeridir. Okul eğitimin dışındadır. Öğrencilerin ve de eğitimcilerin ders aralarında motivasyonlarını artırmaları için bir araçtır. Sosyal bakımdan bireylerin gelişiminde önemli rolü olan arkadaş ilişkileri ve iletişimin olmazsa olmaz gelişim yeri okuldu. Kovid-19 ile yaşanan eğitim kesintileri okulun önemini sosyal açıdan oldukça vurgulamıştır. Bu süreç herkes için eğitimin rolünü daha iyi anlama ve geleneksel eğitimin yanı sıra uzaktan eğitim gibi başka eğitim yöntemlerinin de olduğunun farkına varma süreciydi. Bu süreçte eğitim kurumlarının kapanması ülkeleri eğitim sistemlerini sürdürebilmek için yenilik yapmaya zorlamıştır. Tüm dünyada yeni eğitim sistemleri şekillenmeye başlamış ve ülkeler sürekli eğitim sisteminin değişimi için yeni yollar arama girişimlerinde bulunuyordu.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde "Kovid-19" isimli pandemi sebebiyle 11 Mart 2020 tarihinden itibaren geleneksel eğitime ara verilmiştir. Pandemi sürecinde virüsün yayılmasının önlenmesi amacıyla dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi KKTC'de de okullar geçici olarak kapatılmıştır. Okullardaki örgün eğitime kısa süreli ara verilmiştir. Okullarda gerçekleşen yüz yüze eğitimin yerine teknoloji tabanlı eğitime geçilmiştir.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı başkanlığında pandemiyle mücadele etmek, okullarda organizasyon ve koordinasyonu sağlamak ve müdahale etmek amacıyla

‘Pandemi İzleme ve Değerlendirme Kurulu’ kurulmuştur. Her öğretim dairesinde, daire müdürlerinin de yer aldığı, Talim ve Terbiye Dairesi uzmanları, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı denetmenler, Eğitim Ortak Hizmetler Dairesi uzmanları ve Öğretmen Sendikaları temsilcilerinin de yer aldığı ‘Pandemi Destek Kurulu’ oluşturulmuştur. Her okul da kendi içerisinde pandemi kurulları oluşturmuş ve Whatsapp grupları ile diğer okullardaki pandemi kurulları ile haberleşmelerin sağlandığı bir ağ oluşturulmuştur. Böylece okullardaki vaka sayıları da diğer okullar tarafından bilinmekte ve gerekli önlemlerin sağlanmasında kolaylık sağlamıştır.

Okullarda, okul yöneticilerinin başkanlık yaptığı, okuldaki öğretmenlerin ve okul aile birliği üyelerinin de yer aldığı bir ‘Pandemi Kurulu’ kurulması kararı alınmıştır. Pandemi Kurulu’nun sorumluluğu, okul yöneticinden görüş alınarak okulun pandemi eylem planının hazırlanması ve okul paydaşları tarafından pandemi eylem planının uygulanmasının sağlanmasıdır.

“Pandemi eylem planının içeriğinde şunlar yer almaktadır. Sürecin yönetiminin eğitim paydaşları ile sağlanabilmesi amacı ile okullarda fiziksel mesafenin sağlanarak “*Dönüşümlü Öğretim*” isimli uygulamasının yapılması, sınıfların her 2 metrekareye 1 öğrenci gelecek şekilde düzenlenmesi ve sınıftaki toplam öğrenci sayısının en çok 20 öğrenci olacak şekilde düzenlenmesi kararı alınmıştır. Okullarda pandemi kurulu tarafından güvenliğin sağlanması için çeşitli sağlık önlemlerinin alınması kararı alınmıştır. Bu kararlara ek olarak risk grubunda bulunan çalışanlar, öğretmenler ve öğrenciler için kararlar üretilmiştir. Risk grubunda olan öğretmen ve çalışanların sağlık kurulu raporu alarak izne çıkması, sağlık kurulu raporu alamayan öğretmen ve çalışanlarının risk grubunda olması halinde ödeneksiz izin talep etmeleri ve bu talebin Bakanlık tarafından değerlendirilmesi kararı alınmıştır. Öğrenciler için devam-devamsızlık tüzüğünde değişikliğe gidilmesi, devam kurallarının esnetilmesi kararı

alınmıştır. Sağlık kurulu raporu ile risk grubunda olduğu belirten öğrencilere, ölçme değerlendirme katılma şartı ile devam zorunluluğu ortadan kaldırılmıştır. Öğrencilere pandemi sürecinde olan kaygıların ortadan kalkması için öğrenim haklarını velilerin imzalayacağı taahhütname ile eğitime ara verme hakkı tanınmıştır. Eğitime ara veren öğrencilere 2021-2022 yılında sınıf tekrarı şartı getirilmiştir.

Eğitim Ortak Hizmetleri Dairesi 25-28 Ağustos 2020 tarihlerinde tüm okul yöneticilerine yönelik “Bulaşıcı Hastalıkların Kontrolü ve Hijyeni” konulu özel hizmet içi eğitim programı gerçekleştirmişlerdir. Böylece okul yöneticileri Kovid-19 salgınından korunma yollarını öğrenip okuldaki diğer bireylerle paylaşmışlardır.

Kovid-19 isimli pandemi eğitim üzerinde çeşitli etkilere sebep olmuştur. Öğrenciler teknoloji tabanlı öğrenmeye erişimde zorluk yaşamıştır. Buna ek olarak okulların sınav takvimleri ertelenmiş, öğretmenlerin eğitim yapması zor hale gelmiş ve aksamış, uzaktan eğitim ailelere yük getirmiştir. Çocuklar pandemi sürecinde okullarından uzak kalarak sosyalleşememişlerdir.

Bu süreçte okulların sadece bir öğrenme ortamı olmadığı anlaşılmıştır. Bunun yanında pandeminin olumlu bir etkisi olarak geleneksel eğitimden farklı olarak uzaktan eğitim gibi hayatımıza yeni giren eğitim yöntemlerinin de olduğunun farkındalığı sağlanmıştır. Eğitim diğer açılardan olduğu gibi denetim açısından da sekteye uğramıştır. Okullar kendi içerisinde iç denetim yapabilmekte zorlanmıştır. Yöneticiler teknolojik ortam kullanan öğretmen ve öğrenciyi direk olarak denetleyememiştir. Tam anlamıyla okullardaki öğretmen ve öğrenciler sağlıklı bir şekilde denetlenmemiştir. Pandemi sürecinde dünyanın birçok ülkesinde eğitim kurumlarının zorunlu olarak kapatılması, eğitim de yenilikleri zorunlu hale getirmiştir. Bu süreçte yeni eğitim sistemleri ortaya çıkmış ve eğitime aralıksız devam edebilmek için yeni yöntem ve teknikleri arayışları başlamıştır. Her ülke kendisi için uygun ve

verimli olabilecek eğitimi vermeye çalışmıştır. Pandeminin aniden hayatımıza girmesi eğitimde çeşitli zorluklara ve kayıplara neden olmuştur. Pandeminin eğitimde yarattığı çeşitli avantaj ve dezavantajlar olmuştur.

2.8 Yönetim

Yönetim, belirlenen amaçlara ulaşmak için, öncelikle bireysel ve maddi kaynakları, demirbaşları, malzemeyi, hammaddeyi ve zaman unsurunu birbirleriyle ahenkli ve aktif bir şekilde kullanmaya olanak sağlayacak kararlar alma ve tüm bunların yapılma aşamalarının toplamı olmaktadır (Şimşek ve Çelik, 2009). Yönetimde; öncelikle insan faktörü başta olmak şartıyla tüm üretim faktörleri planlama sürecinde saptanan hedefler yönünde aktif ve elverişli kullanılır. Yönetim, bir grup insanı tanımlanmış hedeflere yönlendirirken, işbirliği ve koordinasyon sağlama uğraşlarının tümünü içeren bir süreçtir. Yönetim sürecinin işlemesi içinde insan faktörü vazgeçilmezdir. Bu süreçte başta planlama ve örgütlenme yapılır. Bunları takiben yürütme, koordine sağlama ve kontrol işlevleri olarak gerçekleşir (Şimşek ve Çelik, 2009).

2.8.1 Etkili Yönetim

Etkili yönetim için okul merkezli yönetim önemlidir. Okul Merkezli Yönetim eğitimin geliştirilmesi amacıyla okul içerisindeki yetki ve sorumlulukların artırılma ilkesine bağlı oluşturulan bir sistemdir. Bu sistemi uygulayan okullarda öğrenci ve çevrenin ihtiyaçlarının karşılanması daha kolay olur.

Yönetimde temel amaç etkililiği artırmaktır, bu yönetimin sorumluluğudur. Okul merkezli yönetimde değişim iyi yönetilirse etkili yönetim yapılabilir. Bulunulan durumda ihtiyaçların karşılanması, yeni durumların oluşturulmasını yani değişimi gerektirir. Değişimin iyi ve etkili bir lider tarafından gerçekleştirilmesi etkili yönetime katkı sağlar.

2.8.2 Etkili Yöneticilik

Etkili yöneticilik insanları ortak bir amaç etrafında birleştirme kabiliyeti ve arzusu olup kişiye bağlı değişiklik gösteren bir süreçtir (Dalgıç, 2015). Etkili yöneticiler çalışanlarını yönetme konusunda başarılıdır. Etkili yöneticiler çalışanlarının haklarını korur, çalışanlarını amaçlarına ulaşabilmeleri için güdüler (Aygün, 2012). Çalışanları tarafından başarısız görülen yöneticiler çalışanlar tarafından etkili bir yönetici seçilerek değiştirilir (Kayapınar, 2007).

Etkili yönetici olmak için sadece bir alanda iyi olmak yeterli değildir. Birçok alanda iyi olmak gerekir. Etkili yönetici çalışanlarını kendi karakteri ile kendine özgü bir şekilde bütünleştirebilmelidir (Acaray, 2014).

Eğitimde istendik davranışlar kazandırmayı hedefleyen okullar bu yapısıyla diğer örgütlerden ayrılırlar. Okulların girdisi ve çıktısı insanlardır. Bu özelliği ile okul, diğer örgütlerden ayırmaktadır (Akbal, 2018).

Okulların etkili olabilmesi için okul müdürlerinin etkili olması gerekir. Okul yöneticisi okulda öğrencilerin öğrenme faaliyetlerini gerçekleşmesini sağlar ve öğretime liderlik eder. Okul müdürlerinin kendi bürosundan çıkması, okulunu gezmesi dolaşması ve yönetmesi gerekmektedir (Çelik, 2010). Öğretmenleri sınıflarında ziyaret etme, okul koridor ve sınıflarını dolaşma, okulda doğru zaman ve yerde görünme okulun genel durumunu gözleme, okul yöneticisinin işleri arasındadır.

Okul müdürleri eğitimin paydaşları ile koordineli bir şekilde çalışmalarını sürdürerek etkili yönetim sağlayabilir (Okan ve Akbaşı, 2019).

Bir okulun etkili olabilmesi için öğretimin vurgulanması ve öğrenciden beklentilerin öğrenci ve öğretmenlere ulaştırılması, okulda şeffaf ve katılımcı bir yönetimin varlığını gerektirmektedir. (Gürsun, 2007)

2.9 Güven Kavramı

Güven tanım olarak oldukça geniş bir alana sahip kavramdır ve farklı alanların içerik konusu olmuştur. Bu alanların başında insan psikolojisi, ekonomi, tarih gibi bir çok geniş alan gelmektedir. (Gambetta, 1988; Lewicki ve Bunker,1996; Worchel,1979). Aynı ayrı güven kavramı sosyal hayat içerisindeki görevi bir çok bakış açısı ile açığa kavuşmuştur. Worchel 1979 yılında güven kavramını 3 grupta sınıflandırarak açıklamıştır. İlk olarak kişilik kuramcılarının bakış açılarına göre, ikinci olarak sosyolog ve ekonomistlerin bakış açılarına göre ve son olarak ise sosyal psikoloji kuramcılarının bakış açılarına göre ele almıştır. Güven kavramıyla alakalı olarak yapılan açıklamalara bakıldığında, açıklamaların bir kısmının başka taraftan beklentiye, bir kısmının da başka tarafa karşı savunmasız kalma isteğine ağırlık verdiği görülmektedir. Beklentiye ağırlık veren açıklamalar şu şekilde ifade edilebilir. Güven, bir tarafın diğer değişim tarafına güven duyma arzusu şeklinde açıklanabilir (Morgan ve Hunt, 1994). Hosmer ise 1995 senesinde güveni, güvenilen tarafın ahlaki olarak doğru şekilde hareket edeceğine dair beklentilere dayanan, güvenilen tarafa güvenme isteği ile ilgili etik davranış beklentisi (ahlaki olarak doğru kararlar ve etik prensiplerin analizine dayalı eylemler) olarak ifade etmiştir. Güven, bir kişinin diğer bir kişiye karşı koşulsuz şartsız güven duyma isteği olarak da açıklanabilir (Moorman vd., 1993). Güven en kısa tanımıyla bireylerin karşılıklı olarak birbirlerinden görmeyi istedikleri saygı çerçevesinde beklentilerinin sağlanmasıdır. Herhangi bir olumsuz durum ile karşılaşılacağına karşı duyulan pozitif olan beklentilerdir. Negatif olsa güvensizlik duygusu olarak tanımlanacaktı. (Rousseau vd., 1998). Gambetta ise 1988 yılında güven tanımını bireylerin herhangi bir şekilde zarar görmeden hep pozitif yarar şeklinde tanımlamıştır. (Manuel ve Anil, 1999). Shaw' ın 1997 yılında gerçekleştirdiği

bir başka araştırmada ise yılında karşı tarafın bizim beklentilerimizi her şekilde gerçekleştirmesidir.

2.10 Okul Güvenliği

Okul gerek o okuldaki öğrenciler için gerekse okuldaki ğretmen ve diğer tüm çalışanlar için destek verici nitelikte ve çalışmasına pozitif katkı sağlayacak şekilde olmalıdır. Okullar için belki de en önemli kavram okul güvenliğidir. Ancak burada tek dikkate almamız gereken okulun fiziksel güvenliği değildir. Okul içerisindeki sosyal, psikolojik güvenlik de fiziksel güvenlik kadar önem arz etmektedir. Okullar, güvenli bir ortamda etkili bir eğitim ve ğretim sürecine sahip olmalıdır. Öğrencilere kendilerini güvende hissettirmeyen okullar, öğrenme sürecini negatif olarak etkiler ve öğrenimin tamamlanmasına engel olur. (alık, zbay, Erkan, Kurt ve Kandemir, 2009).

Okul güvenliğinin temel konuları arasında okul güvenliği ve güvenliğinin sağlanması, okulların olası afet ve krizlere hazırlanması, okulun fiziki çevresinin güvenliği, sağlığı ve çevreye uygun olarak tasarım yöntemleri vb. yer almaktadır. evre. (Akyol, 2015).

Okul güvenliği geniş içeriği olan ve çok yönlü bir konudur. Okul güvenliği kavramı okullarda, ğrenci ve personelin fiziksel, psikolojik ve sosyal güvenliği açısından herhangi bir problem yaratabilecek, suç ve şiddet olaylarının (zorbalık, hırsızlık, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı, çete faaliyetleri, okula silah, bıçak vb. aletler getirilmesi, yangın ve deprem gibi kriz durumları) yaşanabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Okulda yaşanan ve yaşanması olası bu güvenlik problemleri okulun içerisinde bulunduğu topluma, okul binasının bulunduğu konuma, okulun fiziki büyüklüğüne, öğrencilerin ve okul personelinin kişisel özelliklerine göre farklı türlerde ve boyutlarda yaşanabilmektedir. Okul güvenliği, ğrenci ve okul

personelinin okul içerisinde ve çevresinden kaynaklanan her türlü olumsuzluklara karşı korunmaları ve okulda bir kriz ortamı yaratabilecek olağanüstü durumlarda can ve mal güvenliklerinin en üst düzeyde sağlanması olarak açıklanır (Çankaya ve Arabacı, 2010, s.877; Özer, 2006, s. 8-9).

Güvenli bir okul ortamı oluşturmak ve bu ortamı sürdürmek okul yöneticilerinin en önemli sorumluluğudur. Bir okulun örgütsel hedeflerine ulaşıp ulaşamayacağı, okulda yer alan herkesin iç huzuruna ve işyerlerine bağlılıklarına bağlıdır. Okuldaki kantinlerdeki satılan yemeklerinin güvenliği, okul güvenliğinin sağlanması, okulların afetlere hazırlanması, okulların fiziki ortamının güvenliği, okul çevresindeki trafikle ilgili unsurların yeterli düzeyde düzenlenmesi, sağlık ve madde bağımlılığı güvenliği vb. konular okul güvenliğinin merkezinde yer alır. Okul müdürleri, müdür muavinleri, öğretmenler, personel ve tüm paydaşların bu konularda birlikte çalışması gerekir.

2.11 Okul Güvenliğinin Kapsamı Ve Boyutları

Okul güvenliği, öğrencilerin, öğretmenlerin, personelin ve ziyaretçilerin güvenliğini sağlamak amacıyla yapılan tüm önlemleri kapsamaktadır. Bu önlemler, okulun fiziksel, psikolojik ve sosyal güvenliğini korumayı amaçlar.

1. Fiziksel güvenlik: Okulun fiziksel güvenliği, kapılar, pencereler, çitler ve güvenlik kameraları gibi bir dizi önlem içerir. Okullar, güvenlik kameraları ve alarm sistemleri gibi teknolojik cihazlar kullanarak okulun fiziksel güvenliğini sağlamaya yardımcı olabilir.

2. Psikolojik güvenlik: Okulda yaşanan taciz, zorbalık ve şiddet olayları, öğrencilerin psikolojik güvenliğini tehdit edebilir. Okullar, öğrencilerin sorunlarını çözmek için danışmanlık hizmetleri, psikolojik destek ve diğer kaynaklar sunarak psikolojik güvenliği sağlamaya çalışır.

3. Sosyal güvenlik: Okullar, öğrencilerin sosyal güvenliğini sağlamak için bir dizi önlem alabilir. Bu önlemler, öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerini düzenlemek, sosyal becerilerini geliştirmek ve diğer öğrencilerle uyumlu bir şekilde çalışmalarını sağlamak için yapılabilir.
4. Doğal afetler: Okullar, doğal afetler gibi acil durumlar için planlama yaparlar. Bu planlar, öğrencilerin ve personelin güvenliğini korumak için acil tahliye prosedürleri, sığınaklar ve diğer önlemleri içerir.
5. Terör saldırıları: Okullar, terör saldırıları gibi olağandışı güvenlik riskleri için hazırlıklı olmalıdır. Bu hazırlıklar, alarm sistemleri, acil tahliye prosedürleri ve diğer önlemleri içerebilir.

Okul güvenliği, öğrencilerin, öğretmenlerin, personelin ve ziyaretçilerin güvenliğini sağlamak için çeşitli önlemler almayı gerektirir. Bu önlemler, okulun fiziksel, psikolojik ve sosyal güvenliğini korumayı amaçlamaktadır.

2.12 Okul Güvenliğine İlişkin Temel Sorunlar

Okuldaki güvenliğin gerçekleşmesi; öğrenciler ile okuldaki görevlerini yapan diğer tüm çalışanların sadece fiziki olarak değil her anlamda güvenliklerinin sağlanması ve sağlıklı bir eğitim öğretimin yapılması için olmazsa olmaz ön koşuldur. Okullardaki güvenlik sorunlarının belirlenmesi ve güvenlik problemlerinin çözümü okulda yaşanabilmesi olası problemleri düşük seviyeye getirecektir.

Okulun binası ve içinde bulunduğu okul çevresi, okul yönetimindeki görevli kişiler ve öğrencilerden kaynaklı yaşanan sorunlar okulu sağlıklı bir ortamdan uzaklaştırmakla beraber okul güvenliğine yönelik saldırı içeren öğelerin ortaya çıkmasını da beraberinde getirmektedir. Bu öğelerin arasında öğrencilerde sıkça görülebilen öfke ve saldırganlık gibi okul içerisinde hiç istenmeyen davranışlar bulunmaktadır (Stephens, 1995). Kendini okula düşük düzeyde bağlı hisseden ve öfke

kontrolü zayıf olan öğrencilerin fazla olduğu okullarda güvenliğini tehdit eden davranışların yaygın olduğu görülmektedir (Kermit ve diğ; 1996). Bu nedenle okul güvenliği algısı ile öfke vb olumsuz davranışlar arasında ilişki olup olmadığının ve güvenlik algısının öfke davranışını ne düzeyde irdelediğinin araştırılması bir gereklilik olarak kabul edilmektedir. Çünkü öfke, genel anlamda karşılanamayan istekler sonucunda bireyin göstermiş olduğu duygusal bir tepki olup, kontrol edilemediği takdirde saldırgan davranışlara neden olabilir (Soykan, 2004).

2.13 Okul Güvenliğinin Temel Amaçları

Okul güvenliğinin temel amaçlarını genel olarak Baginsky (2003) şu şekilde sıralamaktadır:

- Öğrencilerin psikolojik sağlığını ön planda tutmak
- Okuldaki her bir bireyin güvende olduklarını onlara belli etmek
- Öğrenci ve öğretmenlerin okuldan doyum almaları
- Her bir bireye okul içerisi motivasyon sağlamaları
- Öğrencilerin gelecekleri açısından başarılı olmalarını ön planda tutmak

Bu hedefleri gerçekleştirmek için okulların sosyal destek sağlayabilecek alanında bilgili kişilere, sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde çalışmaya, finansal açıdan büyük desteğe ve sosyal ve sportif faaliyetler için kapsamlı altyapı tesisleri konusunda bütçe yaratacak bireylere ihtiyacı vardır. Okul güvenliği, yalnızca okul içindeki etmenleri değil, aynı zamanda okulun sürekli etkileşim içinde olduğu sosyal etmenleri de içerir. Schneider, Walker ve Sprague 2000 yılında yapmış oldukları çalışmalarında okul güvenliğinin temel olarak ele alınabilecek 4 boyutunun olduğunu belirtmişlerdir:

1. Okul ve okulun çevre güvenliği
2. Öğrenci güvenliği

3. Ailelerin güvenliği

4. Toplumun güvenliği

2.14 Okul Güvenliğini Tehdit Eden Sorunlar

Okul güvenliğini tehdit eden birçok unsur bulunmaktadır ve bunları 2 başlık altında sınıflandırmak mümkündür. Bu unsurlar eğitsel ve yapısal olmak üzere iki başlık altında toplanmaktadır. Yapısal tema ise kendi içerisinde 2 alt başlığa ayrılmaktadır. Bunlar fiziksel ve yönetsel olmak üzere 2 ye ayrılmaktadır. Aynı zamanda eğitsel temayı da kendi içerisinde program, öğretmen, öğrenci ve aile-evre olmak üzere 4 alt başlığa ayırmak mümkündür.

Yapısal tema tamamen okul yöneticilerin etkisi dışında olan durumlar olarak ele alınmaktadır. Yönetsel tema ise daha çok fiziki olarak okulların yetersiz olması, okullarda eksik öğretmenlerin bulunması gibi sorunları içermektedir. (Akan, ifti, Yıldırım, 2018)

2.15 Okul Güvenliği İçin Türkiye’de Yapılan alışmalar

Son zamanlarda Türkiye’de de diğer ülkelerde olduğu gibi okul güvenliği konusu önem kazanmış ve tartışılmaya başlamıştır. 2014 yılında toplanan 19. Milli Eğitim şûrası’nın gündeminde de önemli yer alan okul güvenliği konusu, Türkiye’de eğitim dönemi içerisindeki çocukların güvenli bir okul içerisinde eğitim ve öğretimlerini devam ettirebilmelerinin önemi ve değeri konularıyla alakalı olarak okullarda yaşanan güvenlik sorunlarının çözümü ve önlenmesi kapsamında çözüme ulaşmak için uzun sürelerde tartışmalar gerçekleşmiştir. Söz konusu toplantıda her okul için ayrı olarak geniş kapsamlı bir okul güvenliği eylem programının hazırlanması, okuldaki fiziksel açıdan güvenliğin sağlanması, okulda psikolojik güvenliğin sağlanması başlıklarında yargılara varılmıştır (MEB, 2014). Türkiye’de okullardaki güvenlikle ilgili yeterli önlemin olup olmadığını tespit etmek ve ilgili

kurumların gerekli ve yeterli çalışmaları yapıp yapmadıklarını göstermek bu araştırmanın esas amacını oluşturmaktadır. Okulların büyük bir kısmı güvenliğini, nöbetçi öğrencilere bırakmıştır. Türkiye'de okul güvenliği konusu ile alakalı kaynak veriler hem yeterli miktarda değildirler hem de güvenilir değildirler (MEB, 2014 , Gülbaz, L. 2016). Bu durum konuyla ilgili araştırma ilgisi olan araştırmacıların soruna odaklanmalarını ve soruna ilişkin çözüm geliştirmelerini daha içinden çıkılmaz bir hale getirmektedir. Okul güvenliği probleminin oldukça geniş içeriği ve çok boyutlu olmasından dolayı çözüm yollarının geliştirilmesinin de karmaşık ve zor olduğu söylenebilir. Okul güvenliği sorunu çözümü her ne kadar zor olursa olsun muhakkak çözülmesi gereken toplumsal bir problemdir ve bu nedenle üzerinde durulması gereken oldukça önemli bir konudur.

2.16 Güvenli Okul Özellikleri

Güvenli bir okul ortamının özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Bucher ve Manning, 2003; Mayer ve Leone, 1999; Peterson ve Skiba, 2001;):

1. Pozitif ve destek sağlayıcı bir okul iklimi.
2. Kaliteli ve verimli eğitim ve öğretim.
3. Öğrencilerin ve ailelerin okul planlamasına ve politika oluşturmaya katılımı.
4. Endişe, korku ve üzüntüye neden olan zorlamanın daha az kullanılması.
5. Danışmanlık hizmetlerinin sağlanması.
6. Şiddetin önlenmesi, çatışma çözümü ve kriz müdahalesi için plan ve programlar geliştirin.
7. Akran arabuluculuk ve uyuşmazlık çözüm tekniklerinden oluşan sorunları önlemek için programlarının uygulanması.
8. Öğrencileri ve öğretmenleri güvende tutmak için çevre dostu tasarım ve yeniliklerden faydalanma.

9. Okul güvenliğini sağlamak ve şiddeti önlemek için yazılı bir uygulama planı geliştirin.

Tüm bu maddeler sıralandığı zaman da okul güvenliği kavramının ne kadar geniş alan içerdiği belli olmuştur. Tüm bu maddelerin en önemli ortak özelliği okul ikliminin önemine dikkat çekmesi olmuştur. Bu nedenle, olumlu bir okul iklimi ile güvenli okulun ilişkili olduğu söylenebilir.

2.17 Okul Güvenliğinin Sağlanması Yöntemleri

Okul yöneticileri, okul güvenliğini sağlamak için bir dizi önlemler alır. Teknolojideki gelişmeler, okul güvenliği için yeni sistemlerin kullanılmasını mümkün kılmıştır. Okul güvenliğini sağlamak için kısa vadeli ve uzun vadeli uygulamalar ayrı ayrı ele alınmalıdır. Kısa vadeli uygulamalar arasında güvenlik kameralarının yerleştirilmesi, okul girişlerine öğrencilerin tespit edilmesi, güvenlik kapılarının yerleştirilmesi, okul bölgelerinin denetlenmesi, okul kurallarının ihlal edilmemesi, okullarda güvenlik ekipmanlarının kullanılması, öğrenci danışma merkezlerinin kurulması, “sıfır tolerans” uygulaması vb. yer almaktadır. (Conn, 2004) Elektronik geçiş kontrol sistemleri, ziyaretçi izleme, okul kimlik kartı ve yaka kartı takma, silah algılama sistemleri, dijital ekranlar ve alarm sistemleri, acil durum anahtarları, turnikeler, güvenlik kodu kullanımı, öğrenci sırt çantaları okula alınmaması gibi önlemler sayılabilir. Ancak kısa süreli uygulamalar tüm güvenlik sorunlarını çözemez. Okulları güvende tutmak için hangi teknolojinin kullanılacağına karar verilirken sorunun ve önceliklerin tanımlanması, gerekli analizlerin yapılması ve uygun çözümlerin geliştirilmesi daha iyi bir yoldur (Schneider, 2010). Kısa vadeli uygulamalar, sorunların anında çözülmesine yardımcı olur ve suç ve okul güvenliği tehditlerini tespit etmek ve bunlara müdahale etmek için kullanılır. Ancak bu önlemlerin dikkatli bir şekilde uygulanmaması çeşitli sorunlara yol açabilir.

2.18 Okul İklimi

Okul iklimi kavramı okuldaki bireylerin olaylar karşısında davranış biçimlerini, duygu ve düşünceleriyle ilgisini içermektedir. Bir okulu diğer okullardan farklı kılan okul içerisinde yaratılmış iklimdir. Okuldaki öğretmen, öğrenci ve diğer görevli herkesin davranış biçimi okuldaki iklime bağlıdır. Birbirleri ile olan iletişimleri ve birbirlerine olan inançlarının temeli okul iklimidir. (Welsh, 2000 ; Çalık ve Türker, 2011) Bir insan için kişilik özellikleri neyi ifade ediyorsa okulun özellikleri için de okul iklimi aynı şeydir. (Hoy ve Miskel, 2010 ; Çalık ve Türker, 2011) Okul iklimi okul içerisindeki her bir bireyin ortak düşünce ve tutumlarıyla gelişip büyüyen ve herkesi etki altına alan, her bireyin davranışından kolayca etkilenebilen özellikler bütünüdür. (Hoy, 2003) Okul iklimi oldukça geniş kapsam içeren bireyler arası iletişimi, öğretimin boyutlarını bütün olarak içerisine alan geniş kapsamlı bir kavramdır. (Loukas, Suzuki ve Horton, 2006) Bu konu üzerine araştırma yapan araştırmacıların bir kısmı öğretmenlerin birbirleriyle ilişkileri ve yöneticilerin liderlik özellikleri ile ilgili (Halpin ve Croft 1963 ; Hoy, 2003) bir kısım araştırmacı ise okuldaki öğrencilerin hal ve hareketleri ile öğrenciler arası ilişkileri ile ilgili çalışmalar yapmışlardır. (Brand ve diğ. 2003: Comer, 2001; Scales ve Taccogna, 2001)

Okul içinde müdür, öğretmen ve öğrenciler arasındaki etkileşimler zamanla okulun atmosferini şekillendirir. “Okul iklimi” terimi çok yönlüdür. Nesnel okul binası boyutları ve fiziksel koşullardan öznel kişilerarası ilişkilere kadar okul yaşamının çok çeşitli yönlerini kapsar. Öğrencilerin, öğretmenlerin ve personelin okul ortamına yönelik tutumları, bireysel tutum, davranış ve kolektif normların temelini oluşturur. Kendini güvende hisseden okullar, şiddet olasılığını azaltır ve yüksek kaliteli öğrenci-öğretmen ilişkisini geliştirir (Şişman ve Turan, 2004:120). Bir okulun atmosferi, okul yaşamının kalitesini yansıtır. Okul iklimi, öğrencilerin, velilerin ve okul personelinin

okul hayatındaki deneyimlerine dayanır ve normları, hedefleri, değerleri, kişilerarası ilişkileri, öğretme ve öğrenme uygulamalarını ve örgütsel yapıları yansıtır (Loukas, 2007: 2). Okul iklimi, bir okuldaki öğrenci başarısını etkileyen bir faktör olabileceği gibi, okul yönetiminin etkililiğini de etkiliyor olarak görülebilir. Okul iklimi sadece akademik performansın bir göstergesi değildir, aynı zamanda okullardaki diğer öğrenme çıktılarının da bir göstergesi olarak kabul edilir: sosyal becerilerin gelişimi, öğrenci benlik saygısı, duygusal ve psikolojik durum (Chirkina & Khavenson , 2018: 137). Daha çok çalışırlar, öğrencilerinin hedeflerini yükseltirler ve daha iyi bir okul ortamı yaratırlar, öğretmenler çevre dostu ve destekleyicidir. Destekleyici okul liderleri, okul değişimi ve gelişimi için kaynaklar sağlar. İklimi kaliteli olan okul kendini dış etkilerden koruyabilir ve misyonuna tamamen bağlı hisseder. Bu yüksek motivasyonlu okullarda başarıyı garanti eder. (Wei, 2003: 10).

2.19 Güvenli Okul Ortamının Yaratılması

Güvenli bir okul ortamının oluşturulmasında çok sayıda çalışma yapıldığını ve kurum ve kuruluşların böyle araştırmaları yürüttüğünü veya destek verdiği açıkça görülmektedir. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere ekonomik olarak daha fazla gelişim gösteren ülkeler, güvenli okullar konusunda çok sayıda çalışma ve proje başlatmıştır. Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı, TÜBİTAK, UNESCO gibi kurumların desteğiyle proje çalışması başlatılmış, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitim ortamında şiddeti önlemeye yönelik 2006 yılında strateji ve eylem planı hazırlanmıştır. Bu bağlamda Türkiye'de ve yurt dışında okullarda güvenli ve şiddet içermeyen bir öğrenme ortamı oluşturmanın temel bir halk eğitim politikası olması gerektiğini belirtmektedir (Çalık, Özbay, Özer ve ark. 2009).

Okullarda şiddetin önlenmesi ve güvenli okul ortamlarının oluşturulmasına yönelik yapılan araştırmalar, okullarda şiddetin boyutu ve şiddeti ile ilişkilendirilebilir.

Özellikle şiddetin yaygın olduğu eğitim alanlarında ve okullarda suç sayılabilecek bazı tedbirler alınmıştır. Bu önlemler arasında okul girişlerinde metal dedektörlerle okul personeli tarafından silah kontrolü, öğrencilere düzenli hap ve uyuşturucu testi, alkol testi, yasak yayınların okula getirilmesinin engellenmesi, cep telefonu taraması, otobüslere video kamera yerleştirilmesi vb. Bu güvenlik önlemlerinden bazılarını kullanmak mümkündür, ancak bu yaklaşımın okullarda şiddetin önlenmesine katkıda bulunmadığı dikkat çekmiştir (Mabie, 2003; Orpinas & Borne, 2006). Okullarda şiddeti önlemenin anahtarı, olumlu ve destekleyici bir okul iklimi yaratmaktır. Olumlu bir atmosfere sahip okullar, daha düşük şiddet seviyeleri bildirir. Yukarıda sıralanan uygulamalar olumlu okul atmosferini bozabilir ve öğrencileri rahatsız edebilir (Walker, 1995). Mabie (2003), okul güvenliği ile ilgili önlemlerin ve uygulamaların eğitim sürecinde yer alan etkinliklere entegre edilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

2.20 Denetim

Denetim, örgüt içindeki faaliyetlerin belirli amaç ve hedeflere ulaşmak için belirli ilke ve kurallara uygun bir şekilde ortaya konulup ve değerlendirildiği süreçtir. Bu nedenle örgütün devamlılığı ve ilerlemesi için denetim gereklidir (Kurt, 2009).

Eğitim yönetimi ve denetim etkinlikleri, eğitim sistemini oluşturan tüm kurum ve çalışanların önceden belirlenen amaç ve hedefler doğrultusunda yasalar çerçevesinde davranıp davranılmadığını belirleyerek, gereken inceleme ve soruşturmaların yapılması, eğitim etkinliklerinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi sürecine öncülük etmeyi amaçlamaktadır (Aydın, 2007; Pehlivan, 2007).

2.20.1 İç Denetim

İç denetim iç kontrolün önemli bir ögesidir. İç kontrollere ilgili yönetime bilgi vermek, değerlendirme yapmak ve önerilerde bulunmak iç kontrolün görevidir (Soydan, 2008; Uğurlu, 2018). Küçük ölçeğe sahip kurumlardaki yöneticiler rahatlıkla

Çalışanları ve kurum içi faaliyetleri kontrol edebilmektedir. Ancak büyük ölçekli kurumda bu durum farklılık göstermektedir, kurumun leği büyüdükçe kontrol yapmak daha da zor hale gelmektedir. Yönetimin i kontrolü sağlamak için işleyen bir iç kontrol sistemine ihtiyaç duyulmaktadır. İ kontrolde bağımsız ve tarafsız bir şekilde yönetime güven veren ve kuruma değer katan özelliğinden dolayı iç denetim faaliyetlerine ihtiyaç duyulur. İç denetim ihtiyaı olan yönetim, kurumun ölçek ve faaliyetlerinin türü, maddi kaynakları ve risk faktörlerini dikkate alarak iç denetim faaliyetinin nasıl organize edileceğine karar verir (TÜSİAD, 2008, s. 6; Kp, 2011).

Bir kurumun faaliyetlerinin gerçekleştirmesini sağlayan ve kurumun faaliyetlerine değer katmayı amaçlayan, objektif ve bağımsız olan danışmanlık faaliyetine iç denetim denir (Kızılboğa ve zşahin, 2013).

İç denetim kurumun kontrol, yönetim, yönetim süreçlerinin etkinliğinin değerlendirilmesi işlevlerini sistemli bir şekilde gerçekleştirerek kurumun amaçlarına ulaşmasına yardımcı olur (TİDE, 2007, s. 7).

İç denetim kurum içerisindeki varlıkların güvence altına alınması, kurum içerisindeki muhasebe verilerin işlenmesi, muhafaza edilmesi ve geçerliliğinin sağlanması oluşturulan plan, önlem ve yöntem olarak tanımlanabilir (“Jenhart, Deflise ve Monigomery, 1957, s. 73” Aktaran: Baklavacıoğlu, 1992, s. 23-24; İşgüden, 2015).

2.21 Okul Yöneticilerinin Okul Güvenliğine İlişkin Roller

Bir okulu yöneten ilk kişi olarak akla müdür gelmektedir ancak tüm sorumluluk sadece müdüre ait değildir. Okulda başka yöneticiler de bulunmaktadır. Müdür muavinleri ve bölüm şefleri de yönetimde söz sahibi kişilerdendir. (Erdoğan,2004)

Karal(2011) bir okulun güvenli oluşundan sorumlu olan kişileri belirlerken esas unsur olarak okul müdürlerine ve öğretmenlere dikkat çekmiştir. Okul yöneticisi okul kurallarının kusursuz olarak uygulanmasını sağlamak ve uygulandığını

denetleyen kişi olduğundan okul güvenliğinde önemleri büyüktür. Öğrencilerin okula girdikleri ilk andan itibaren okulun belli başlı olan kurallarına uymaları, öğretmenler arası iletişimi sağlama yani okul güvenliğini sağlamadaki en büyük görev okul yneticisindedir. (Dönmez,2001)

Demirtaş'a (2007) göre olan okul yöneticisi, okulda güvenliğin, herkesin sorumluluğunda olduğunu ve güvenliği geliştirmek için herkese görevler düştüğünü benimsetmek amacıyla sahip olması gereken yetkinlikleri uygulamaya geçirmelidir.

Bu yetkinlikler:

- 1.Okuldaki alışanların hepsine okul iklimi için güvenliğin çok önemli olduğu düşüncesini aşılama.
- 2.Okulda görev alan eğitimcilerin kullanımına açık kaynak kılavuzlar bulundurma.
- 3.Öğrencilerin gereksinimi olan güvenliği sağlarken işbirliğinde olma.
- 4.Uygulanmakta olan güvenlik programının eksiklerini belirleme.
- 5.Öğrenci ve eğitimcilerin kullanımı için güvenlik aletlerini hazır bulundurma.
6. Okul bölgesindeki diğer güvenlik sağlayıcı kurumlarla ortak olarak alışma.
- 7.Herhangi bir olumsuz kaza anında raporları değerlendirme.
- 8.Okul güvenliğine ait yasa konusunda okuldaki her bireyin bilgilendirilmesini sağlama.
- 9.Çevredeki diğer kuruluşlar ile ortak olarak görev almak.
- 10.Güvenlik eğitimi için uygun malzemelerin temini.
11. Okul güvenlik programı hakkında halka net bilgiler sağlama.
12. Acil durum tatbikatlarını düzenleme ve uygulamada nc olma.
- 13.Binalardan kaynaklanan tehlikeleri yok etme ve ek binaların yapımının planlanmasında güvenlik önlemlerini göz önünde bulundurma.

14.Toplumdaki diğer bireylerin okul güvenliği için yaptıkları görüş ve değerlendirmeleri dinleme.

15. Eğitsel destek yaratmakta diğer kurumlar ile işbirliği içinde çalışma.

16. Güvenlik alanında oluşmuş en son yenilikleri yakından takip etme.

17.Güvenlik elemanları, servis sürücülere ve öğle yemeği personeli dâhil tüm personel için hizmet içi eğitim programlarının uygulanmasını sağlama.

18. Güvenlik eğitimi vermeleri konusunda öğretmenleri teşvik etme ve destekleme.

19.Okul güvenlik programında etkiye sahip olan çevre güvenlik etkinliklerine fiilen katılma.

20.Okul güvenlik programını değerlendirme” şeklindedir.

Eğitimin gerçekleşmesi için güvenli alan yaratmak ve bu güvenli alanı devam ettirmek okul yöneticilerinin sorumluluklarındandır. Okulun kendi amaçlarına en iyi şekilde ulaşabilmesi için okuldaki her bir bireyin kendini her açıdan güvende hissetmesine bağlıdır. Okulun olabilecek doğal afetlere karşı hazır oluşu, bulunduğu çevrenin güven içerisinde olması , çevreden kaynaklı gelebilecek zararlı madde satıcıları için güvenlik önlemlerinin alınması okul güvenliğinin temelidir.Okuldaki her bir paydaşın bu hususları göz önünde bulundurarak çalışması gerekmektedir. (Turhan ve Turan, 2012)

Okul içerisinde alınan güvenlik için önlemler okuldaki her bir birey ile ortak olarak alınan önlemlerdir. Okul güvenliği sağlanırken alınacak bu güvenlik önlemleri herkesin ortak bir kontrol altında tutulmasını sağlamaktadır. (Taymaz, 2003)

Okul güvenliğinin tamamen yaratılması okulda görev alan okul müdürü, muavinleri, öğretmenler ve okul içerisindeki görevli herkesin sorumluluğundadır. Bir okulun tamamen yıllık amaçlarını kazanması herkesin okuldaki görevlerini hem okul güvenliği için hem de okul sağlığı için eksiksiz olarak yerine getirmesine bağlıdır.

Bölüm 3

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Araştırma modeli olarak nitel araştırma kullanılmıştır. Nitel araştırma olarak durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Örneklem olarak seçilen her 5 okul için ilgili bakanlık ve dairelerden izinler alınarak okuldaki müdür, müdür muavinleri ve öğretmenlere uygun saatlerde görüşmeler planlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden biri olan “*durum çalışması*” deseni kullanılmıştır. Durum çalışmasının amacı sadece bir duruma ilişkin sonuçları ortaya koymak veya bir ya da birkaç durumu derinliğine araştırmaktır. Bir durumu etkileyen etmenlerin o durumu nasıl etkilediği ya da o durumdan nasıl etkilendiği bir bütün şeklinde araştırılır. Durumlar bir kişi, bir kurum ve kuruluş, bir topluluk, bir ortam gibi çeşitli biçimlerde olabilir. İç içe geçmiş çoklu durum deseninde, birden çok durum içinde birden fazla analiz birimi göz önünde bulundurup değerlendirme yapılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006; Avcı, 2018).

Örneklem seçilirken ise araştırmacı kasıtlı yani amaçlı örneklem kapsamında örneklem tekniği olarak yakın çevreden yararlanmıştır. Olasılıklı olmayan örneklem türlerinden biri de amaçlı örneklemdir. Gelişigüzel örneklemden farklı olarak bu örneklem türünde araştırmacı, belirli bir bölgeyi ya da mekânı kendi araştırma sorusuna uygun olarak “kasıtlı” seçiyor, bu nedenle bu örneklem yöntemine “kasıtlı örneklem” ismi verildiği de olur. Burada araştırmacının yakın çevreden yararlanması araştırmacı açısından zamandan kazanç sağlayıp verileri hızla toplamasını sağlamıştır.

KKTC pandemi sürecinde ortaöğretim öğretmenlerinin, müdürlerinin ve müdür muavinlerinin Kovid-19 sürecinde okul güvenliğinde yaşanan değişime dair görüşlerinin incelendiği bu araştırma nitel analiz yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Nitel araştırmayı, “*gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma çeşidi*” olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 39).

İnsanın kendi kendini ve toplumsal sistemin derinliklerini keşfetmek için geliştirdiği bilgi üretme yollarından birine nitel araştırma denir (Özdemir, 2010: 326).

Nitel araştırmalar veri geçerliliği ve ulaşılan sonuçların doğruluğuna önem vermektedir. Bu nedenle nitel araştırmalarda konu ve araştırma yapılacak evren özelliklerine göre birden çok metod kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 88).

Bu çalışmada nitel araştırma tekniklerinden biri olan görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme yönteminin sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılması bireylerin tecrübe, tepki, görüş, duygu, inanç ve tutumlarına ilişkin bilgi toplamada etkili bir yöntem olmasından kaynaklanmaktadır (Briggs, 1986).

3.2 Araştırmanın Önemi

KKTC Okullarında pandemi dönemine ilişkin okul güvenliğine ilişkin daha önce yapılmış bir çalışma bulunmaması ve pandeminin hayatımızda önemli bir yere sahip olan eğitim hayatımız üzerinde olan okullarda oluşturduğu güvenlik sorunlarını belirlemeye ait araştırmanın bulunmaması.

3.3 Araştırma Problemi

Bu araştırmanın problemi “Pandemi süresince okullarda okul güvenliğine ilişkin yapılanlar ve alınan önlemler nelerdir?” sorusuna cevap bulmaktır.

3.4 Araştırmanın Amacı Ve Alt Amaçları

Araştırma sonucunda;

Pandemi esnasında değişen güvenlik önlemleri nelerdir?

Müdür ve müdür muavinleri tarafından alınan ekstra güvenlik önlemleri nelerdir?

Okul güvenliğini artırmak için kullanılan yöntemler nelerdir?

Öğrencilerin alınan güvenlik önlemlerine karşı verdiği tepkiler nelerdir? Sorularına cevap bulacaktır.

3.5 Araştırma Gerekçesi

2020 Mart ayından bu yana tüm dünyayı etkisi altına alan Kovid-19 pandemi süresi boyunca eğitim sisteminde oluşan değişimlerin ve problemlerin okul güvenliği açısından incelenmesi gerekmesi.

3.6 Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak yapılandırılmamış görüşme soruları tercih edilmiştir. Burada sorular hazırlanırken dikkat edilen ilk husus soruların araştırmaya katılan katılımcılar tarafından açık ve anlaşılır olması olmuştur. İlk başta 30 adet soru hazırlanılmış ve uzman görüşüne başvurulmuştur. Burada uzman görüşü de alındıktan sonra kapsam geçerliliği açısından konu ile bağlantısı olmayan sorular çıkartılmış, sadece konu ile yakın ilişkili olan 20 soru araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırmaya ilişkin veriler belirlenen okullardaki okul yöneticilerinden ve okul öğretmenlerinden görüşme yapılarak toplanmıştır. Görüşmeyi gerçekleştirmeye başlamadan önce katılımcıya araştırmaya ilişkin bilgiler verilmiş ve konu hakkında bilgi sahibi olması sağlanmıştır. Görüşme gerçekleşirken de akıllarına herhangi bir soru geldiği zaman anında cevaplanmıştır.

Görüşmeler sırasında veri kaybını önlemek için ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Katılımcılara görüşme sırasında ses kaydı için kayıt cihazı kullanılacağı ancak

görüşme sonunda kaydın katılımcılar tarafından dinlenebileceği ve kaydedilen görüşmenin kısmen veya tamamen silinebileceği söylendi. Bu açıklamalar ile kayıt cihazlarının katılımcılar üzerindeki bazı olumsuz etkilerini önlemeye çalışılmıştır. Görüşme yapılırken, katılımcıların düşüncelerini iyi niyetle ve gönül rahatlığıyla ifade edebilecekleri bir görüşme ortamı oluşturulmasına özen gösterilmiş ve uygun bir iletişim ortamı oluşturulmuştur. Görüşmeler sırasında katılımcıların soruları cevaplarırken araştırmacıdan herhangi bir şekilde etkilenmemesine ve tamamen bağımsız olmalarına özen gösterilmiştir.

3.7 Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesi sırasında, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi metinlerin, belirli kurallar çerçevesinde, içerik kategorilerine dönüştürülmesini sağlayan sistematik ve tekrar edilebilen bir yöntemdir (Stemler, 2001).

Verilerin analizi sürecinde, görüşme formlarından yazılı olarak toplanan verilerin, biçim ve imla açısından kontrolü yapılmıştır. Verilerin incelenmesini kolay hale getirme maksadıyla, anlamı ve anlam bağını değiştirmeden yapılan yazım yanlışları düzeltilmiştir. Daha sonra toplanan veriler, içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Katılımcıların vermiş olduğu benzer yanıtların, kategorize edilerek okuyan kişinin kolaylıkla anlayabileceği bir şekilde temalaştırıp yorumlanmasına içerik analizi denir(Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Görüşme formlarının doldurulmasından sonra elde edilen veriler araştırmanın kapsamına uygun konu başlıklarıyla bölümlere ayrılmış, temalaştırılmış ve isimlendirilip kodlanmıştır. Tüm veriler kodlandıktan sonra kod listesi oluşturulmuştur. Bu listeler aracılığı ile veriler düzenlenmiştir.

Verilerin çalışmayı incelemek ve okumak isteyen kişilerin anlayabileceği şekilde sunulmasına dikkat edilmiştir. Görüşmelerin ait olduğu katılımcıları belirtmek için; görüşmecilere numerik kodlama şeklinde isimler verilmiş, ve bu kodlar görüşme alıntılarının sonlarına eklenmiştir. Görüşmedeki katılımcıların isimlendirilmesi aşağıda verilmiştir.

Örnek: “.....” (Ö:1)

Öğretmen :Ö	Müdür: M	Müdür muavini: MV
1:1 numaralı katılımcı muavin	M1: 1 numaralı müdür	MV1:1 numaralı
2:2 numaralı katılımcı muavin	M2: 2 numaralı müdür	MV2:2 numaralı

3.8 Araştırmanın Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması

Bu araştırmada kullanılan veri toplama aracını oluşturmak için alan yazın taraması yapılmış ve uzman görüşlerine başvurulmuştur. Bu sayede araştırmanın kapsam geçerliği sağlanmıştır. Veriler toplanırken, toplanan verilerin gizli kalacağı, bu verilerin herhangi bir kurum veya kişi ile paylaşılmayacağı katılımcılara bildirilmiştir. Katılımcıların gerçek görüşlerine ulaşmak ve güvenilir veriler elde etmek hedeflenmiştir. Toplanan verilerin analiz edilmesinden sonra oluşturulan kategoriler ve kodlar eğitim yönetimi alanından iki akademisyen tarafından kontrol edilmiş ve doğrulanmıştır.

Araştırmanın bulguları sunulurken, kodlar ve temalara ek olarak katılımcıların görüşlerinin doğrudan alıntı biçiminde verilmiştir. Bu sayede verilerin analizi ve yorumlanmasının tarafsız ve şeffaf bir şekilde olması amaçlanmıştır. Nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması arzu edilen düzeyde bir güvenirlilik olduğu belirtilmektedir (Saban, 2008).

Araştırmanın güvenilirliği; Miles ve Huberman'ın (1994) formülü; [Güvenirlilik= Görüş Birliği / (Görüş birliği+ Görüş ayrılığı) *100] kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmada uzman ve araştırmacılar tarafından yapılan kodlamalar için güvenilirlik %93 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın son aşamasında, elde edilen verilerin frekansları (f) hesaplanmıştır.

3.9 İnanırlılık, Aktarılabirlik, Tutarlılık ve Teyit Edilebilirlik

Literatürde altın standartlar olarak yer alan “inanırlılık, güvenilebilirlik, onaylanabilirlik ve aktırabilirlik” araştırma bulgularının doğruluğunu kontrol etme aşamasında birinin ya da birden fazlasının belirtilmesi gereken önemli stratejilerdendir (Başkale, 2016). İnanırlılık araştırma süresince edinilen verilerin inandırıcı olması anlamını taşımaktadır. Bir araştırmanın iç geçerliğini sağlamak adına inandırıcılığın sağlanması için kullanılabilen yöntemler; uzun süreli etkileşim, araştırmacı önyargılarını azaltma, katılımcı teyidi ve üçgenlemedir. Bu araştırmada inandırıcılığın sağlanması için uzun süreli etkileşim, araştırmacı önyargılarını azaltma ve katılımcı teyidi yöntemlerine başvurulmuştur. Bu bağlamda yaklaşık 40 dk süren görüşmeler ile etkileşim süresi yeterince uzun tutulmuştur.

Araştırmada kullanılan yöntem olan görüşmeler gerçekleşmeye başlamadan önce her bir katılımcıyla araştırma haricinde sohbet edip, onların doğal hallerinin anlaşılmasının sağlanması ve görüşme esnasında kendilerini rahat hissedip görüşmeciyeye açılması amacıyla konu hakkında kısa bir hizmetçi eğitim verilmiştir. Böylece okul güvenliği konusunda bilgi sahibi olup sorulara daha anlaşılır şekilde yanıt vermişlerdir. Yine de akıllarına her hangi bir soru geldiği zaman araştırmacı katılımcının yanıtlarını teyit etmek için görüşme esnasında “bunu mu demek istediniz?” veya “Söylediklerinizden şu sonuca ulaşmamız mı gerekiyor?” gibi sorular yönelmesi sayesinde katılımcıdan elde edilen bilgilerin doğru anlaşılıp

anlaşılmadığı teyit edilmiştir. Bu görüşmelerden sonra yaklaşık 70 sayfalık veri elde edilmiştir. Nitel araştırmalarda inanılrlığı artırma amaçlı uzman görüşünden de yararlanılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu nedenle araştırma boyunca danışman tarafından araştırma ile ilgili tüm süreçler gözden geçirilmiş, gelen dönütlere göre gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Nitel araştırmalarda aktarılabirlik “Çalışmanın diğer kişi ve olaylara aktarılabirliği” anlamını taşımaktadır. Nitel araştırmalarda aktarılabirlik “Amaçlı örneklem, Dahil etme/dışlama kriterleri, Ortamın ayrıntılı tanıtımı, Katılımcıların ayrıntılı tanıtımı” yöntemleriyle sağlanmaktadır (Başkale, 2016). Araştırmada aktarılabirliğin sağlanması amacıyla araştırmada örneklem seçimine gidilmemiş ve tüm evren örneklem olarak alınmıştır. Ayrıca araştırma sürecinin açıkça ve tüm detaylarıyla anlatılması, benzer bir çalışma yapacak olan araştırmacılara tanımlanan katılımcıların özelliklerine bakıp çalışmanın farklı bir ortamda yapılabilme durumuna karar vermesini kolaylaştırmıştır.

Nitel araştırmalarda araştırmacının tarafsızlığı araştırmanın tutarlılığı ve verilerin doğrulanabilmesi bakımından önemlidir. Tutarlılık nitel araştırmalarda çalışmanın benzer katılımcılarla uygulanması durumunda sonuçların benzer olup olmamasıyla ilgilidir. Nitel araştırmalarda tutarlılık “Denetleme yolu, Literatür, Araştırma yöntemlerinin ayrıntılı tanıtımı, Üçgenleme, Başka bir araştırmacının süreç ve sonuçları incelemesi” yöntemleriyle sağlanmaktadır (Başkale, 2016). Literatürün detaylı bir şekilde incelenmiş olması, araştırma yöntemlerinin ayrıntılı olarak açıklanması ve araştırmanın her sürecinin danışman tarafından denetlenmiş olması araştırmanın tutarlılığına katkı koymuştur. Ayrıca araştırma verilerinin benzer yöntemle toplanmış olması, verilerin güvenli bir biçimde kodlanmış olması ve

verilerle araştırma sonuçları arasındaki ilişkinin sağlanmasıyla da araştırmanın iç güvenirliği sağlanmıştır.

Bölüm 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde okul yöneticileri ve öğretmenlerin Kovid-19 da okul güvenliğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi sonucu bulgulara yer verilmiştir.

Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırmaya 5 okuldan toplam 30 kişi katılmıştır.

Tablo 4.1: Cinsiyet Dağılımı

	Sayı	%
Kadın	22	73.33
Erkek	8	26.6

Tablo 4.2: Yaş Dağılımları

	Sayı	%
18-25	3	10
26-30	7	23.33
31-35	3	10
36-40	2	6.66
41 ve üstü	15	50

Tablo 4.3: Medeni Durumları

	Sayı	%
Evli	19	63.3
Bekar	8	26.6
Diğer	3	10

Tablo 4.4: Mesleki Kıdem

	Sayı	%
Müdür	5	16.6
Müdür Muavini	5	16.6
Baş Muavin	0	0
Sorumlu Öğretmen	0	0
Öğretmen	20	66.6

Araştırmaya İlişkin Bulgular

Bu bölümde Kovid-19 pandemi sürecinde ortaöğretim öğretmenlerinin okul güvenliği konusunda görüşlerinin değerlendirilmesi sonucu meydana çıkan bulgu ve yorumlara yer verilmiştir.

1.Boyut: Kovid-19 salgınına ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek amacıyla katılımcılara Kovid-19 salgını hakkındaki görüşleriniz nelerdir? sorusu sorulmuştur.

Kovid-19 salgını hakkındaki görüşleri içeren tablo 4.5 de verilmiştir.

Tablo 4.5: Kovid-19 salgınına ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Biyolojik savaş	2	6.66
Nüfusu azaltmaya yönelik saldırı	3	10
Küresel salgınlardan biri	14	46.66
Gerçek değil	2	6.66
Toplum açısından fazla abartıldı	3	10
Kayıp bir dönem	6	20

Araştırmanın ilk sorusunda katılımcılara Kovid-19 salgını hakkındaki görüşleri sorulmuştur. Tablo 1 de de görüldüğü gibi araştırmaya katılan katılımcıların büyük çoğunluğu (N:14) covid-19 pandemisinin küresel salgınlardan sadece biri olduğunu belirtmiştir. Bazı katılımcılar ise(N:6) covid-19 un sadece kayıp bir dönem olduğunu, bazıları ise(N:3) toplum açısından abartıldığını ve nüfusu azaltmaya yönelik saldırı olduğunu belirtmiştir. Az sayıda katılımcı(N:2) ise biyolojik savaş olduğunu ve gerçek olmadığını belirtmişlerdir.

“Bu salgının insanlık tarihinin özellikle son yüzyıllarda gördüğü en büyük salgın olduğunu düşünüyorum. Küresel bir salgındır. Buna benzer birçok salgınlar coğrafik olarak oluyor dünyanın çeşitli bölgelerinde, ancak bu salgın uzak doğudan başlayıp dünyanın her tarafına yayılması gücünü ve tehlikesini bize gösteriyor. Zaten verilen can kayıpları da bize bunu gösteriyor.” (M1)

“Küresel bir salgındır.” (Ö6)

“Tüm dünyayı etkisi altına alan çok büyük ve kalıcı hasarlara da neden olan bir küresel salgın olduğunu düşünüyorum.” (Ö13)

“Nüfusun azaltılmasına yönelik insanlık tarafından gerçekleştirilmiş bu küresel salgının en önemli özelliğinin başarıya ulaşmış olduğunu düşünüyorum.” (Ö18)

Bazı katılımcılar ise (N:6) pandemi sürecini sadece kayıp bir dönem olarak görmektedirler.

“Tüm dünyayı etkilediği uzun 2 yıl oldu. Hem ekonomiyi etkilediğini, hem eğitimi her yönde etkilediğini düşünüyorum. Ancak ekonominin bazı kesimlerini

olumlu etkilese de eğitimi hiç iyi yönde etkilediğini düşünmüyorum. Eğitim öğretim yarım dönem hiç olmadı, online bile yapılmadı. Bu da çocuklar ve gençler için çok büyük bir kayıp oldu. Bu nedenle 1 yıl boşa geçti. Diğer dönem ise seyreltilmiş olarak okullara gittik ama onun da çok verimli olduğunu düşünmüyorum. Çünkü çocuklar yeni düzene adapte olamadı.” (Ö2)

“Hepimizi mahveden karanlık ve kayıp bir dönemden başka bir şey olduğunu düşünmüyorum. Sağlık için büyük bir sıkıntı yaşadık. Yani okul olarak düşünürsek öğrenciler bu durumdan en fazla etkilenen kesim oldu. Çok geri kaldılar. Sosyal aktivitelerini yerine getiremediler. Zihinsel ve fiziksel bütün gelişimlerine 2 sene boyunca ket vuruldu. Bence çok kötü oldu çocuklar açısından.” (Ö4)

“Genel olarak özellikle okullar açısından okullarda öğrenciler ve öğretmenler açısından zorlu ve kayıplarla dolu bir süreç. Toplumun geneline nazaran eğitim için daha da zorluklarla geçen bir süreçti.” (MV 5)

Araştırmaya katılan katılımcılar arasından çok az bir bölümü ise (N:3) nüfusu azaltmaya yönelik bir saldırı olduğunu ve çok fazla abartıldığını düşünmektedirler.

“Bu hastalığın tamamen insanlar tarafından ortaya çıkarıldığını düşünüyorum. Özellikle yaşlı kesimin dünya genelinde azaltılması niyetiyle ortaya çıkarıldığını düşünüyorum. Düşünüyorum. Maalesef doğal bir hastalık değil, suni ortamlarda geliştirilmiş bir virüs olarak değerlendiriyorum.” (MV2)

“İnsanlara korku ile yaklaşmamızı bizlere öğreten, büyük devletler tarafından üretilmiş yapay bir virüs olduğunu düşünüyorum.”(Ö10)

“Kötü amaçlar için üretilmiş, doğal olmayan ancak tüm dünyayı derinden etkileyen bir virüs olduğunu düşünüyorum.”(Ö11)

2. Boyut: Okul güvenliğinin tanımına ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okul güvenliğinin size göre ne demek olduğunu kısaca anlatır mısınız?” sorusu sorulmuştur.

Okul güvenliğinin tanımına ilişkin görüşler tablo 4.6 de verilmiştir.

Tablo 4.6: Okul güvenliğinin tanımına ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Okuldaki her bireyin her yönüyle uyum içinde çalışması	9	30
Kavga,gürültü olmaması	3	10
Eğitim ve öğretimin huzur içerisinde gerçekleşmesi	5	16.66
Duvarlarının tamamen yüksek ve kapalı olması	3	10
Fiziksel olarak güvenli olması	10	33.3

Araştırmanın ikinci sorusunda katılımcılara araştırmacı tarafından sorulan Okul güvenliğinin tanımına ilişkin verilen yanıtlar ile elde edilen bulgular tablo 2 de sunulmuştur. Bulgularda da görüldüğü üzere katılımcıların büyük kısmı (N:10) okul güvenliğini okulun fiziksel açıdan güvenli olması olarak cevaplamıştır.

“Fiziksel olarak sınırlarının belli olduğu her yönüyle öğrencilerin ve tüm okulun mutlu olduğu okul güvenlidir.” (Ö16)

“Hem fiziksel hem psikolojik hem de duygusal güvenlik olarak algılarım. Fiziksel güvenlik derken okulun dışı karşı kendisini savuna bilmesi, öğrencileri koruyabilmesi güvenli bir ortam oluşturabilmesi.” (Ö17)

“Binanın binaların fiziksel durumu, öncelikle güvenlik olan o. Mesela bizim öyle bir sorunumuz var şimdilerde. Binalarımız çok eski olduğundan yıkılmak üzere. Bunların acilen tamir edilmesi gerekir. Bu çocuklar için güvenlik büyük bir güvenlik sorunu yaratıyor.” (MV1)

Araştırmaya katılan katılımcıların bir kısmı(N:9) ise okul güvenliğini okulun fiziksel güvenliğinin yanında okulda çalışanların bir bütün olarak uyum içerisinde çalışması olarak ifade etmiştir.

“Çocuklarımızın sabah gelip öğlen veya eğitimin sona ermesine kadar okulda güvenli bir şekilde eğitim görmeleri anlamına geliyor bence. Ve bizim okulumuzda da bu güvenliği sağladığımızı, öğretmenler idareciler, okul çalışanları olarak bunu uyum içerisinde çalışarak en iyi şekilde yaptığımıza inanıyorum.”(Ö7)

“Okul güvenliği bütün herkesin okul içerisinde kendini güvende hissetmesidir. Çocukların hem fiziksel hem de psikolojik olarak şiddete uğramayacağı bir ortam oluşturmaktır. Söylendiği kadar da kolay bir şey değil. Sonuçta eğer çalışanlar dahil olmak üzere okulda görevli yönetici, öğretmen herkes uyum içerisinde çalışırsa daha

kolay olarak okul güvenliği sağlanabilir, ancak kopuk bir iletişimin olduğu bir okulda okul güvenliğinden bahsedilemez” (Ö4)

“Bu çok geniş bir kavram. Güvenlik denince ilk akla fiziksel güvenlik gelmekte ancak çok daha geniş bir kavramdır. Gerek öğrencilerin gerekse öğretmen ve okuldaki tüm personelin her açıdan sosyal psikolojik ve fiziki açıdan bir bütün olarak güvende olmalarıdır. Bütün olarak güvende olmalarını sağlama görevi ise yine kendilerine düşmektedir. Aralarındaki iletişim güçlü olursa ve uyum içerisinde çalışmayı başarabilirlerse okul güvenliğini sağlamak daha kolay olacaktır. Ancak bunun tersi bir durumda ise okul güvenliğini sağlamaktan bahsedilemeyecektir.” (MV5)

Araştırmaya katılanların oldukça az bir kısmı ise (N:3) okul güvenliğini okul içerisinde kavgaya gürültü olmaması ve yine aynı sayıda katılımcı (N:3) okul duvarlarının tamamen yüksek ve kapalı olması olarak açıklamışlardır.

“Öğrencilerin kendini huzurlu, disiplin olaylarının yaşanmadığı. Fiziksel olarak sınırlarının belli olduğu her yönüyle öğrencilerin ve tüm okulun mutlu olduğu okul güvenlidir. Okuldaki duvarların öğrenciler tarafından ve dışarıdan gelebilecek herhangi biri tarafından kolayca aşılamayacak şekilde olmasıdır.” (Ö2)

“Okullardaki en önemli sorunun kaynağı zaten okul binalarındaki ve çevre duvarlarındaki sorunlardır. Hükümet olarak eğitim sistemine herhangi bir yatırım yapılmadığı için okullar ve eğitim sistemimiz çökmüş durumdadır. Bir okulun olmazsa olmaz güvenliği duvarları ile çevrili sınırlarıdır. Sınırları belli olmayan okulda her türlü güvenlik sorunu kaçınılmazdır.” (Ö14)

“Binaların fiziksel durumu, öncelikle güvenlik olan o. Mesela bizim okul olarak öyle bir sorunumuz var şimdilerde. Binalarımız çok eski olduğundan yıkılmak üzere. Bunların acilen tamir edilmesi gerekir. Bu çocuklar için güvenlik büyük bir güvenlik sorunu yaratıyor. Okulun duvarları çok rahat bir şekilde aşılabilecek yükseklikte ve okul binasından oldukça uzakta. Bu da öğretmenlerimizin ve okul yöneticilerimizin kontrol alanı dışında kalarak öğrencilerin okul dışına çok rahat bir şekilde çıkmasına neden oluyor” (MV1)

3.Boyut: Güvenli okul ve güvensiz okul tanımlarına ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Güvenli okul ve güvensiz okul kavramları size ne ifade ediyor?” sorusu sorulmuştur. Güvenli okul için görüşler tablo 4.7 de, güvensiz okul için görüşler tablo 4.8 de verilmiştir.

Tablo 4.7: Güvenli okul tanımına ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Okuldaki her bireyin güvende olması	9	30
Kavga gürültü olmaması	3	10
Eğitim ve öğretimin huzur içerisinde gerçekleşmesi	5	16.66
Okul bahçe duvarlarının yüksek olması	3	10
Fiziksel yapı olarak güven Vermesi	10	33.3

Tablo 4.8: Güvensiz okul tanımına ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Okuldaki her bir bireyin güvensiz olması	9	30
Kavga gürültünün olması	3	10
Eğitim ve öğretimin huzur içerisinde olmaması	5	16.66
Okul bahçe duvarlarının Yeterince yüksek olmaması	3	10
Fiziksel olarak güven vermemesi	10	33.3

Katılımcıların güvenli okul ve güvensiz okul kavramları size ne ifade ediyor sorusuna verdikleri cevaplarda tüm katılımcıların güvenli okulu tanımlayıp güvensiz okula ise güvenli okulun tam tersi şeklinde cevap verdikleri sonuçları elde edilmiştir.

Katılımcıların büyük kısmı (N:10) okul güvenliğini fiziksel olarak okulun güvende olması olarak açıklamışlardır.

“Güvenli okul öğrencinin yaşına göre gelişimini gerektiren gerek sınıf içi alması gereken eğitim gerek sosyal gelişimi için okulun sunacağı sosyal altyapı, sportif alt yapı gerek okulun çepeçevre fiziki güvenliği içinde alınarak dışarıdan gelebilecek zararlara karşı öğrencilerin korunması gerek salgını gördük şu anda salgına karşı öğrencilerin can güvenliklerinin sağlanması gibi geniş kapsamlı bir kavramdır diye düşünürüm. Fiziksel açıdan güvenli olan okul öğrencinin güvenliğinin diğer boyutlarını sağlanmasında kolaylık sağlayacaktır. Güvensiz okulu ise bu saydıklarımın tam tersidir. Bunların olmadığı bir ortamdır.” (M1)

“Güvenli okul çocuğunun ailelerin çocuklarını buraya bırakmasında güvenli olarak öğretmene, binaya güvenmesidir. Güvensizde ise tam tersidir. Yani çocuk istediği zamanda okuldan ayrılabilmesi güvensiz yapar. Ama bizim okulumuzda böyle bir sıkıntı yok.” (Ö6)

“Güvenli okulda öncelikli olarak fiziki olarak güvende hissetmesi ve psikolojik ve sosyal açıdan kendini huzurlu hissetmesi lazım. Bir bütün içerisinde okuldaki her bireyin bütün olarak huzurlu ve mutlu olmasıdır. Bunlardan bir ayakta bile eksiklik olursa o okul güvensiz okuldur. Biz istediğimiz kadar okula kamera koyalım sürekli öğrencileri gözetleyelim bu güvenlik sağlamaz çünkü psikolojisini kontrol edemeyiz. Bir bakış bile güvensiz bir ortam yaratmaktadır. Hepsinin aynı anda olması gerekmektedir. Güvensiz okul ise fiziksel olarak çökmüş, güvenli okulun tam tersi özelliklere sahip olmaktadır.” (MV5)

4.Boyut: Fiziksel açıdan çalışılan okulun Kovid-19 gibi bir salgına hazır olunmasına dair görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Fiziksel açıdan çalıştığımız okulun Kovid-19 gibi bir salgına yeterli hazırlığa sahip olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu sorulmuştur.

Fiziksel açıdan çalışılan okulun Kovid-19 gibi bir salgına hazır olunmasına dair görüşler Tablo 4.9 de verilmiştir.

Tablo 4.9: Fiziksel açıdan çalışılan okulun Kovid-19 gibi bir salgına hazır olunmasına dair görüşler

Tema	Sayı	%
Evet	11	36.6
Hayır	18	60
Fikrim yok	1	3.33

Katılımcılara yöneltilen fiziksel açıdan çalıştığımız okulun Kovid-19 gibi bir salgına hazır olduğunu düşünüyor musunuz sorusuna katılımcıların oldukça büyük bir kısmı (N:18) hayır yanıtını vermiştir.

“İlk başta bence fiziksel olarak hazır değildi. Çünkü 36 öğrenci bir sınıfta olamazdı. Kontrol sağlanması çok zor oldu. Lise son sınıflar daha az öğrenci olduğu için onlar hazır olabilirdi ama diğer sınıflar 36-40 arasındadır ve oturma düzeni

kontrol edilemezdi, mesafe korunamazdı ve bulaş çok fazla oldu. Yeterli sınıf olsaydı belki hazır olabilirdik. Ayrıca var olan sınıflar da çok küçük.” (Ö18)

Katılımcıların belli bir kısmı (N:11) ise fiziksel açıdan okullarının Kovid-19 gibi bir salgına hazır olduklarını düşünerek evet yanıtını vermişlerdir.

“Şöyle söyleyeyim, dediğim gibi yani bu kısa dönem içinde değerlendiriyorum durumu ama yani okulumuz çok kalabalık bir okul olmadığı için öğrencileri daha seyreltme, aktiviteleri teker teker yapma gibi daha çok uzun sürelere yaymaya gerekmediği için nüfus çok fazla olmadığı için çok büyük bir sorun yaratmadığını düşünürüm fiziki açıdan. Yani okulumuzda yeterli işte odadır, alt yapıdır, bulunduğu için. Ancak yine hazırlıksız olduğu için bu duruma tabi ki işte gerek dezenfekte etmekte gerekse yani belli önlemleri almakta bocalandığı her okulda doğrudur. Yani ilk başta hepimiz biraz bocalayarak öğrenerek başladık. Ancak şu anda yani içinde bulunduğum okulun yapısına baktığımızda kapalı bir bina olduğu için giriş 1 yerden sağlandığı için kontrolünün fiziki açıdan kolay olduğunu düşünürüm.” (M4)

5.Boyut: Kovid-19 salgınında okulda alınan önlemlere ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Kovid-19 kapsamında okulunuzda ne gibi önlemler aldınız ?” sorusu sorulmuştur.

Kovid-19 salgınında okulda alınan önlemlere ilişkin görüşler tablo 4.10 da verilmiştir.

Tablo 4.10: Kovid-19 salgınında okulda alınan önlemlere ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Maske,mesafe,hijyen	9	30
Seyreltilmiş eğitim	4	13.3
Düzenli test kontrolü, Ateş ölçme	9	30
Pandemi kurallarına Uyuldu	8	26.6

Araştırmanın bu sorusuna verilen yanıtlara bakıldığı zaman aynı sayıda katılımcının (N:9) maske, mesafe, hijyen önlemleri ile düzenli test kontrolleri ve ateş ölçme önlemlerini aldıklarına dair yanıtlar verdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

“İlk etapta sınıfların, öğrencilerin yaşam alanını, özellikle bulunduğu yerlerin hijyeni temizliğinin iki kat artırılmasına çalıştık. Bu temizliklerde özellikle belli dönemler için belediyeden hizmet talep ettik, bunun yanında sınıf öğretmenlerimizin birçok yoğun görevlerinin yanı sıra öğrencilerin bu testlerini yapmaları yapmamaları konusunda sürekli olarak bir kontrol gücü olmalarını talep ettik ve öğretmenlerimize daha fazla yük bindirdik. Bunun dışında test yapmadan gelen çocukları burada bulunan Geçitkale köyünde bulunan sağlık merkezinin test merkezine göndermeye çalıştık. Çünkü çocuklar diğer köylerden gelenler için söylüyorum bunu kendi elimizden gelen güçle kendi arabamızla götürmeye çalıştık. Yapmayı okula almamaya derse sokmamaya çalıştık. Tabi bunu da yaparken ailelerinin arayarak ailelerin gelip öğrencilerini almalarını söyledik. Tabiki çocukları sokağa atmadık.” (M1)

“Kovid 19 için okul olarak düzenli olarak test yapılıyor. Her hafta hem öğrencilerimiz hem biz maskelerinizi hem öğrenciler hem biz koruyoruz mutlaka adım başı dezenfektanları bulunuyor.” (Ö3)

“Çocuklar sıcaklık dereceleri ölçülerek okula alınırlardı. Maskeli eğitim halen devam etmektedir. Mesafe korunarak her türlü müsabakaları her türlü kol faaliyetlerini devam ettirmektedirler.”(Ö17)

“Kapılarda ateşler ölçüldü, her hafta testler takip edildi.” (Ö13)

“Okul ortamında maske zorunluluğumuz var. Test haftada bir test zorunluluğumuz var. Hijyen koşulları özellikle işte dezenfektandır, sabundur, işte peçete, tuvalet kağıdı gibi özellikle. Çok dikkat ederek bu Kovid salgınında tedbir almaya çalışıyoruz.” (MV2)

Katılımcıların büyük bir kısmı (N:8) ise pandemi kurallarına uyuldu yanıtını vermiştir.

“Tabi ki bakanlığın bize uymamız gerektiğini söylediği önlemler, bölgeye göre çocuklarımıza göre aldığımız önlemler, dezenfekte işlemleri. İlk başa göre şu an için bazı şeyler daha farklıdır, ancak işte ateş ölçme dezenfekte işlemleri yapılır, aşı için gerekli duyurular yapılmıştır öğrencilerimize, okul içerisinde sürekli öğretmenlerimizin kontrolünde sosyal mesafeyi kontrol altında tutmaya çalışırız.

Maskelerimiz, antijen testlerimiz vardır tüm personelin öğretmen ve öğrencilerimizin. Bu şekilde alınan yani sağlık kurulunun özellikle üst kurulunun almış olduğu tüm kararlar uygulanmaktadır. Okulumuzda pandemi kurulu oluşturarak görev alan herkes ile iş birliği içerisinde çalışmalar yapılmaktadır.” (M4)

“Pandemi kurulu oluşturulmuş ve pandemi kurulunun aldığı kararlar çerçevesinde ve devlet tarafından duyurulan sağlık üst kurulu kararları çerçevesinde eğitime devam edilmiştir.” (Ö:12)

“Sınıflarda oturma düzeni yaratıldı, pandemi kurulu kuruldu, her sınıftan sorumlu olan öğretmenler vardı, her gün kağıda antijen test kontrolü yapıldı. Okula her giren öğrenci kontrol ediliyordu. Sınıflarda çok önlem alamadık yeterli sınıf yoktu diye. Hep dezenfektanlar yerleştirildi, her gün sınıflar temizlendi, pandemi kurulu denetleme yapardı, maskesiz hiçbir öğrenci sınıfta bulundurulmazdı.” (Ö:5)

Araştırmaya katılan katılımcıların çok az bir kısmı ise seyreltilmiş eğitime geçtikleri yanıtlarını vermişlerdir.

“Seyreltilmiş eğitime geçerek bakanlığın aldığı karar üzerine, sınıfların oturma düzenini krokiler ile sağladık. Bulaş tespiti için bu çok önemliydi. Öğrenci oturduğu yeri değiştirmiyordu.” (MV4)

“Okul olarak seyreltilmiş eğitime geçtik. Bazı sınıflar okula sadece belirli günlerde gelerek okulun kalabalık nüfusu azaltıldı.” (Ö19)

“Kendi imkanlarımız ile okul olarak seyreltilmiş eğitime geçtik. Sınıflarımızı ikiye bölmek zorundaydık çünkü bir sınıf içerisinde pandemi şartlarında 40 kişi çok zor olacaktı.” (Ö:7)

6.Boyut: Kovid-19 da okul güvenliğini artırmak için kurumlardan alınan desteklere ilişkin görüşler.

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Kovid-19 da okul güvenliğini artırmak için hangi kurumlardan ne gibi destekler aldınız?” sorusu sorulmuştur.

Kovid-19 da okul güvenliğini artırmak için kurumlardan alınan desteklere ilişkin görüşler tablo 4.11 de sunulmuştur.

Tablo 4.11: Kovid-19 da okul güvenliğini artırmak için kurumlardan alınan desteklere ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
MEB	10	33.3
Belediye	9	30
Sendika iş birliği ile özel kurum	4	13.3
Destek almadık	7	23.3
Fikrim yok	0	0

Katılımcıların Kovid 19 sürecinde okul güvenliğini artırmak için aldıkları destekleri öğrenmek için sorduğumuz soru çerçevesinde (N:10) katılımcı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı olarak cevaplamıştır.

“Öncelikle bakanlıktan gelen pandemi yönergesine uyuldu. Okulun hijyeni ile ilgili ekstra önlem alındı. Sürekli olarak temizlik yapıldı ve okulun dezenfekte edilmesi artırıldı. MEB tarafından okulumuza gönderilen bilgilendirici posterler ve dezenfektanlar her sınıfa dağıtıldı.” (MV5)

“MEB den biraz maske ve dezenfektan yardımı aldık ancak bakanlıktan tarafımıza gönderilen yardımlar yeterli değildi. Okul aile birliği bizlere biraz maddi destek sağlayarak hijyen amaçlı temizlik malzemeleri aldık.” (MV3)

“Çok az bir miktar olsa da MEB tarafından okulumuza dezenfektan gönderildi.” (Ö8)

Katılımcıların bir çoğunluğu(N:9) belediye tarafından destek aldıkları yanıtını vermiştir.

“Sadece bizim desteğimiz ile değil, bakanlıktan ve özellikle belediyeden yani temizlik malzemeleri ve dezenfektan yardımı geliyor. Bunun dışında belediyemiz Geçitkale Belediyesinden de zaman zaman çöp toplamadır veya işte okula yapılacak herhangi bir ilk yardım müdahalesi ve ilaçlamalar gibi yardımları aldık.” (MV2).

“Okul personeli ve belediyemizin sürekli olarak okulumuzu dezenfekte etmesi gibi yardımlar aldık.” (Ö11)

“Çevre belediyelerden yardım almak zorunda kaldık çünkü bakanlığın bizlere sağladığı imkanlar çok kısıtlıydı.” (Ö13)

Araştırmaya katılan bazı katılımcılar ise (N:7) herhangi bir destek almadıklarını söylemişlerdir.

“Açıkçası sadece okul içerisinde kendi başımıza yaptığımız önlemlerdi bunlar. Hiçbir kurumdan yardım almadık. Tamamen hastalığın çoğalmasından sonra bazı okulların sağlık bakanlığına yaptığı baskıdan dolayı, özellikle sendika tarafından yapılan baskıdan dolayı ara ara gelip sağlık bakanlığı tarafından tarama testleri yapıldı. Ama o da dediğim gibi tamamen vakaların arttığı dönemde yapıldı. Maske, dezenfektan desteği sadece okulun ilk başlarında milli eğitim bakanlığı tarafından oldu ancak devamı gelmedi. Serdarlı belediyesi dezenfektan ilaçlaması gerçekleştirdi.” (M1)

“Herhangi bir destek ne yazık ki almadık. Okul olarak kendi imkanlarımızı sonuna kadar kullandık.” (Ö13)

“Ne yazık ki devlet tarafından okullara yeterli malzeme sağlanmadığından kendi desteğimizi kendi kendimize biz sağladık, herhangi bir özel kurumdan destek almadık.” (Ö17)

7.Boyut: Öğrencilerin bu salgın hakkında yeteri kadar bilgi sahibi edilmesine yönelik görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Öğrencileri bu salgın hakkında yeteri kadar bilgi sahibi ettiğinizi nasıl anlatırsınız?” sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin bu salgın hakkında yeteri kadar bilgi sahibi edilmesine yönelik görüşler tablo 4.12 de sunulmuştur.

Tablo 4.12: Öğrencilerin bu salgın hakkında yeteri kadar bilgi sahibi edilmesine yönelik görüşler

Tema	Sayı	%
Çocuklar zaten ailelerinden bilgili şekilde okula geldi	6	20
Öğretmenler sürekli olarak derslerde ve okul içerisinde bilgilendirdi	14	46.6
Okulda öğrencilere broşürler dağıtıldı ve bilgilendirici seminerler düzenlendi	8	26.6
Bilgi sahibi ettiğimizi düşünmüyorum	2	6.6
Fikrim yok	0	0

Araştırmanın bu sorusunda ise katılımcılara öğrencileri salgın hakkında nasıl bilgi sahibi ettikleri sorulmuştur. Katılımcıların büyük kısmı (N:14) öğretmenlerin

sürekli okulda ve sınıf içerisinde bilgi vermesi doğrultusunda bilgi sahibi oldukları yanıtını vermiştir.

“Yeteri kadar öğretmenler tarafından bilgi sahibi edildiklerine inanıyorum. Çünkü diğer okullara kıyasla bizim okulumuzda daha az vaka sayısı çıktı ve sürekli çocukları öğretmenler sürekli küçük bir okul olduğumuzdan dolayı denetleme şansımız var ve maskeye çok dikkat ettiler. Eminim ki maskelerin takılması bizi bu hastalıkta bu derece başarılı kıldı.” (Ö7)

“Öğrencileri özellikle yani Kovid 19 döneminde maskesini çıkarma, sosyal mesafeyi koru ellerini bol bol yıka veya dezenfektan bulundurmasını söyleyerek, bizler yönetici olarak öğretmenlerimizi sürekli olarak bilgilendirdik ve öğretmenler de her ders gerekli uyarıları yaparak öğrencilerimizi bilgi sahibi ettiklerine inanıyorum.” (MV2)

“Yani biz bilgi sahibi ediyoruz çocukları,ama aslında çocuklarda bilgiye sahipler ama ne kadar öğrendiklerini uyguluyorlar o tartışılır.Sınıf içindeyken ve gördüğümüz esnada etkili olabiliyoruz bu noktada.Ama biz ordan ayrıldığımız an çocuklar hiç bişey yokmuş gibi devam ediyorlar ve umursamayan öğrenciler de oluyor. Kovid olduğu halde okula gelen çok öğrenci de oldu.” (Ö14)

Bazı katılımcılar ise (N:8) okulda öğrencilere broşürler dağıtılarak bilgi verme amaçlı seminerler düzenledikleri yanıtını vermişlerdir.

“Aslında Kovid-19 salgını çıktığında hiçbirimiz bu hastalığın ne olduğunu bilmiyorduk. Bizler gerek internette gerek işte Sağlık Bakanlığının yapmış olduğu bilgilerden broşürlerden yeterli bilgiyi aldıktan sonra bizler de elimizden geldiği kadar öğrencilerimize de bilgilendirmeye çalıştık ve broşürlerimizi öğrencilere dağıttık. Kendimiz de bilgilenmeye çalıştık. Tabii ki eksiklerimiz olduğunda da öğrenmeye her zaman açığız.” (Ö1)

“Okul olarak düzenlemiş olduğumuz Kovid 19 konulu resim yarışmasında ödül alan resimleri okulun belli bölümlerine asarak çocukların daha fazla bilinçlenmesini sağladık. MEB tarafından okullarımıza gönderilen bilgilendirici posterleri de okul panolarımıza astık.” (Ö15)

“Çok kalabalık olmayacak şekilde belli sınıfları seminer odasına götürerek okulumuza gelen doktor tarafından bilgi sahibi olmaları için seminer düzenledik.” (Ö17)

8.Boyut: Katılımcıların hem okul güvenliğini artırmak için hem de kendi güvenliklerinin artması için aldıkları önlemlere dair görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için “Sizler hem okul güvenliğini artırmak için hem de kendi güvenliğinizin artması için hangi önlemleri aldınız?” sorusu sorulmuştur.

Katılımcıların hem okul güvenliğini artırmak için hem de kendi güvenliklerinin artması için aldıkları önlemlere dair görüşler tablo 4.13 de sunulmuştur.

Tablo 4.13: Katılımcıların hem okul güvenliğini artırmak için hem de kendi güvenliklerinin artması için aldıkları önlemlere dair görüşler

Tema	Sayı	%
Sağlık üst kurulu kararlarına tamamen uydum	8	26.6
Salgına inanmadığımdan dolayı farklı hiçbir şey yapmadım	3	10
Aşı oldum ve hijyen kurallarına Uydum	19	63.3
Fikrim yok	0	0

Bu boyuta katılımcıların büyük kısmı (N:19) hem kendi güvenlikleri için hem de okul güvenliğini artırmak için aşı olup hijyen kurallarına dikkat ettikleri cevabını vermişlerdir.

“Gerekli aşılarımı oldum. Aşıların yanı sıra arada kovid oldum ve kovid olduğum için uzak kaldığım bir dönem okuldan hatta okula ilk geldiğim dönemdi. En yaygın olduğu dönemdi burası için hastalığın. Bunun yanında maskemi sürekli kullanmaya çalıştım. Sınıflara giderken öğrenci odaya alırken sürekli maskemi taktım. El dezenfektanı ile korumaya çalıştım. Mesafeli olmaya çalıştım çocuklarla. Ama toplu bir yaşam alanında ne kadar dikkat de olsa bazen dikkatten kaçan davranışlarımız olmuştur.” (M1)

“Aşılıyım testimi yapıyorum her zaman. Son zamanlarda biraz gevşeme olsa da ilk başlarından şu an ki döneme kadar sürekli test maske aşı dezenfekte işlemlerine hep dikkat ettim.” (MV4)

“Aşılarımın hepsini tamamladım ve hijyen kurallarına her zaman dikkat ettim.” (Ö10)

“Aşılarımı oldum, insanlar ile gereksiz temaslardan uzak duruyorum ve hijyene önem veriyorum”. (Ö20)

“Testlerimi düzenli olarak yapıyorum, aşılarımı oldum. Okulda diğer öğretmenler ile mesafemi korumaya dikkat ediyorum.” (Ö4)

Araştırmanın bu sorusuna ise bazı katılımcılar(N:8) sağlık üst kurul kararlarına tamamen uydukları cevabını vermişlerdir.

“Sağlık üst kurulunun aldığı tüm kararlara uydum. Okula gelirken düzenli test yapmaya özen gösteririm. Her hafta testimi yaptırırım. Hatta bazen haftada 2 kere

yaptırırım, bir pazar günü yaptırırım bir de Salı günü, maskemi olabildiğince çıkarmam dersimde, öğrenci duyamıyor olsa gerçekten beni hani böyle kapının yanına gider maskeyi çıkarım anlatırım ve daha sonra geri kapatırım, Aşılıyım. 3 doz olduğum zaten bir de kovid 19 geçirdim. Geçtiğimiz yıl Mayıs ayında o yüzden 3 doz aşı oldum.” (Ö18)

“Kendimin ve okulumun güvenliği için bakanlığın üst kurulu tarafından belirlenen yani dünya sağlık örgütünün belirlediği kuralları uygulamaya çalıştık. Bunu da kısmen başardık. 5 kez aşı oldum.” (M2)

“Her hafta bakanlık tarafından açıklanan sağlık üst kurulu kararlarına harfiyen uymaya dikkat ettim ve çevremdeki herkesi de bu kurallara uymaları için sürekli uyardım.” (Ö15)

Araştırmanın bu sorusuna salgına inanmadıkları şeklinde cevap veren katılımcılar da bulunmaktaydı. (N:3)

“Salgına inanmıyorum.” (Ö14)

“Salgın olduğuna gerçekten inanmadığım için hayatımda herhangi bir değişiklik yapmadım.” (Ö19)

“Mecbur kalmadığım hiçbir yerde salgın adına herhangi bir farklılık yapmadım çünkü salgının gerçek olduğuna inanmıyorum, insanlara gereksiz korku aşılandığını düşünüyorum.” (Ö1)

9.Boyut: Öğrencilerin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için kullanılan yöntemlere ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okulunuzun öğrencilerinin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için ne tür yöntemler kullanıyorsunuz?” sorusu sorulmuştur.

Öğrencilerin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için kullanılan yöntemlere ilişkin görüşler tablo 4.14 da sunulmuştur.

Tablo 4.14: Öğrencilerin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için kullanılan yöntemlere ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Sınıf öğretmenleri kontrol edip Pandemi kuruluna bildiriyor	19	63.3
Okula anlaşmalı olarak özel kurum Gelip her hafta test yapıyor	6	20
Online sistem üzerinden	5	16.6
Fikrim yok	0	0

Araştırmada sorulan sorulara bu boyuta katılımcıların büyük kısmı(N:19) sınıf öğretmenlerinin testleri kontrol edip okullarda oluşturulmuş pandemi kuruluna test sonuçlarını bildirdikleri sonucuna ulaşmıştır.

“Bizim şöyle bir şeydir, öğretmenlerin sınıfları ile whatsapp grupları vardır. Whatsapp gruplarında sınıf öğretmenleri öğrencilerin çizelgelerini ellerinde tutuyorlar ve oradan test günü biten öğrenciyi uyarıyorlar. Öğrenciler de oradan günü geçtiyse veya sonucu atmadı ise uyarılıp testlerini yapıp sınıf öğretmenlerine gönderiyor. Rutin haftada birdir. Öğrencileri genelde hafta sonu testlerini yapmalarını tavsiye ettik. Burada ısrar ile testlerini yapmayı dönmeyen öğrencileri sınıf öğretmenleri bir test takip grubumuz vardır. Ayrıca pandemi kurulumuz vardır. Daha doğrusu pandemi kurulumuza bildiriyordu. Pandemi kurulumuz bu öğrencilerin sabahleyin okula geldiklerinde sınıfa almadan önce çağırıyorlar ve tedbirlerini alıp onları eve gönderiyorlar veya teste gönderiyorlardı.” (M1)

“Öğrencilerimiz sınıf öğretmenlerine her hafta belirli gün haftalık testlerini gönderdiğinde ben testleri sağlık bakanlığı'nın sitesinden vermiş olduğu şifreleri de girerek kimlik kartı numaraları ile birlikte ya da pdf dosyalarını kendileri gönderdiğinde gönderilenleri tabii ki de biz kendimiz girerek pdflerini görüntülüyoruz. Ona göre bilgileri güncelliyoruz.” (Ö1)

“Önce sınıf öğretmenlerimizin kontrolünden geçiyorlar. Haftada bir sınıf öğretmenlerimiz pandemi kuruluna bu bilgiyi veriyor. Pandemi kurulu her, pazartesi veya öğrencinin test günü hangisiyse bazen, çünkü haftada 1 diyoruz ama bu salı veya çarşambaya kadar kayabilir. Bu bağlamda pandemi kurulundaki bilgisi doğrultusunda da her sabah kontroller yapılarak sağlanıyor.”(MV2)

Katılımcıların bir kısmı(N:6) ise anlaşmalı olarak özel bir kurumun haftanın belirli günü gelip tüm okula testlerini yaptıklarını bildirmiştir.

“Sene başında sınıf öğretmenlerine öğrenciler testlerini gönderiyordu ancak ondan sonra suat günsel hastanesi teste gelip yapıyor, o gün okulda olmayan öğrenci var ise o da sınıf öğretmenine dışarıda testini yapıp gönderiyor. Böylelikle öğretmenin üzerindeki iş yükü biraz azaltılmış oldu” (Ö13)

“Şimdi önceleri öğrencilerimize aşı yapılmaya başlandığı zaman ailelere duyuru yaptık, MEB ile karar verdik ve onları suat günsel hastanesinde topluca aşı yaptırдық. Öğrencilerimizin % 90 ı şu anda aşı olmuş durumdadır. Smart school üzerinden öğrencilerin hangi tarihte kaç aşı olduklarını göre biliyoruz. Testleri ilk başta dışarıda yaptırıyorduk ama daha sonraları okulda her hafta sürekli test yaptırmaya başladık. O gün okulda olmayan öğrencileri ertesi gün direk test merkezlerine gönderip okulun ve öğrencilerin güvenliğini sağlamaya çalıştık. Biz kendimiz özel olarak anlaştık test için ancak ücretini devletten alıyorlar. Her hafta Salı günü gelerek öğrencilerin sınıf listelerine göre testlerini yapıyorlar.” (M2)

“Haftanın belli bir günü okula özel bir kurum gelerek tüm okul personeli, öğretmen, yönetici ve o gün okulda olan tüm öğrencilere testleri o anda yapıyor. İlgili sınıf öğretmenleri toplu olarak sonuçları okuldan hemen elde edebiliyor ve sadece o gün okulda olmayan öğrenciler kendileri özel olarak gidip yaptırmaları gerekiyor, bunların takibi sınıf öğretmenlerinde oluyor.” (MV4)

“Öğretmen arkadaşların desteği ile birlikte okul içerisinde haftalık olarak testlerimizi özel bir kuruma yaptırdık. Ancak testini o gün okulda olmayan öğrencinin dışarıda yapmasını takip etmek için öğretmenler çaba gösterdi.” (M3)

“Sendikadan gördüğümüz destek sonucunda her hafta okulumuza özel kurumun gelip testleri yapmasıyla öğretmenlerimizin üzerindeki iş yükünü azaltarak sadece test günü okulda olmayan öğrencinin test takibini yapmak sınıf öğretmenlerine kaldı.” (M5)

“Girne suat günsel hastahanesinden ekipler gelerek her hafta testlerimizi yaptı.” (Ö16)

“Sınıf öğretmenleri, okul pandemi kurulu ve okul müdürümüz iş birliği ile okula özel kurum çağırarak her hafta testlerimizi yaptırıyoruz.” (Ö7)

Araştırmanın bu sorusuna az sayıda katılımcı (N:5) online sistem üzerinden aşılı takip ettiklerini söylemiştir.

“Online 1 sistemimiz vardır. Çocuklarımız ve çalışanlarımız, öğretmenlerimiz hepimiz. Whatsapp gruplarından. Testler atılır ayrı bir de Google sisteminde takibi yapılır testlerin sonuçlarının. Bu takibi yapma görevi ise pandemi kurulunda görevli olan arkadaşlarındır.” (M4)

“Bilgisayar sisteminde kurulmuş olan bir programımız var. Öğrenciler testlerini yaptırdıktan sonuçlarını bizlere atıyorlar. Bizde sonuçları programa giriyoruz.” (Ö8)

“Her sınıf öğretmenin kontrol ettiği bilgisayar sisteminde bir çalışma ortamı vardır. Haftalık olarak ki genelde bunu hafta sonuna denk getiriyoruz veliler tarafından testler öğretmenlerimize atılır ve rutin olarak onlar kontrol altına alınır.” (Ö17)

“Her sınıfın öğretmeni online olarak bir sistem var oraya test sonuçlarını giriyor ve tüm öğretmenler olarak bu sonuçları bizler de görebiliyoruz.” (Ö19)

“Her hafta yapılan testlerin sonuçlarını öğretmenler online sisteme giriyor.” (Ö6)

10.Boyut: Okulun güvenli olduğuna ilişkin görüşler ve nedenleri

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okulunuz size göre güvenli bir okul mu? Hangi özelliklerinden yola çıkarak okulunuzu güvenli buluyorsunuz?” sorulmuştur.

Okulun güvenli olduğuna dair görüşler ve nedenleri tablo 4.15 de sunulmuştur.

Tablo 4.15: Okulun güvenli olduğuna ilişkin görüşler ve nedenleri

Tema	Sayı	%
Okulumuz çok güvenlidir	19	63.3
Okulumuz hiç güvenli değildir	11	36.7
Fikrim yok	0	0

Katılımcıların büyük kısmı(N:19) okulumuz oldukça güvenlidir yanıtını vermiştir.

Hangi özelliklerden yola çıkarak okulu güvenli buldukları ise cevaplarda yanıtlanmıştır.

“Okul bana göre güvenlidir. Nedeni ise kovid 19 açısından değerlendirdiğim zaman yapılan aşı yapılan öğrenci sayısı yüksek olduğundan ve pozitif öğrenci sayısı bizim okulumuzda aşıya bağlı olarak daha az olmasından, dünya sağlık örgütüne göre düşük olduğunu gördüm.” (M2)

“Yani gördüğüm benim şu ana kadar analiz ettiğim şeyler çerçevesinde güvenli bir okul olduğunu düşünürüm. Sayımız zaten okulun çok kalabalık olmaması şu anda bizim için bu dönemde çok büyük bir avantajdır. Dediğim gibi hem sosyal mesafeyi sağlamada hem de kırsal bir bölgede olduğumuz için okulun yani fiziksel olarak da dış tehditlerden uzak olduğumu düşünürüm.” (M4)

“Bizlerin okul yöneticileri ve öğretmenler olarak büyük uğraşları sonucu okulumuz güvenli bir okuldur. Kontrol açısından hem sağlık hem de davranışsal olarak sıkı kontrol altında tutmaya çalışarak daha güvenli hale getirdiğimize inanıyorum.” (MV1)

“Evet, oldukça güvenli bir okuldur çünkü nüfusu az.” (Ö6)

11.Boyut: Okulun güvensiz olduğuna ilişkin görüşler ve nedenleri

Okulun güvensiz olduğuna ilişkin görüşler ve nedenleri tablo 4.16 de sunulmuştur.

Tablo 4.16: Okulun güvensiz olduğuna ilişkin görüşler ve nedenleri

Tema	Sayı	%
Okulumuz hiç güvenli değildir	11	36.7
Okulumuz oldukça güvenlidir	19	63.3
Fikrim yok	0	0

Katılımcıların büyük kısmı ise (N:11) okulumuz oldukça güvensizdir yanıtını vermiştir. Hangi özelliklerden yola çıkarak okulu güvensiz buldukları ise cevaplarda yanıtlanmıştır.

“Genel olarak sorarsak okulun çepre çevre hiçbir duvarı yok. Teli de yok. Geldiğimde böyle buldum ve bir proje var denildi bana eğitim bakanlığı'ndan ancak sonuçlanmadı. Maddi kaynak yetersizliğinden dolayı bu okulun duvarlarının örülmesi veya tellemesine giremedik. Bu anlamda dışarıdan gelebilecek bir rahatsızlığa karşı okul güvenli değil. Yani gördüğümüz gibi her yerden girilebilir ve okulun güneyi tarlalara açılıyor. Okulun batısı yine bir yol geçiyor. Yanından doğusu aynı şekilde. Dolayısıyla bu anlamda okul güvenli değil ama bunu artırmak için de nöbetçi öğretmenleri daha çok uğraştırıyoruz. Şansımız bu çepre çevre duvar örülmesine rağmen okul şehirde değil. Dolayısıyla yani dışarıdan da ciddi bir tehlike şu an için gelmedi ama gelmeyecek anlamına gelmiyor. Bu anlamda bence okulun güvenilir değil ama bundan da öte en büyük risk tehlike bu okulun şu anda esas sınıflarının olduğu binada temellerinin inşaat demirleri patladı. İnşaat demirleri görülüyor. Plaka çatıda inşaat demirleri görülüyor. Duvarlarda içten ve dıştan ciddi çatlaklar vardır. Ben bakanlıktan destek talep ettim. Mühendisler geldi genel bakıma alınması gerektiğini söylediler. Keşif yapıldı bir rakam çıktı ortaya bunu bakanlık bütçesini aştığını söyleyerek şu an için beklemeye aldı ama okulda ciddi anlamda bir tehlike vardır. Okulun temelleri 1974 öncesi rumlardan kalan yapıdadır. Dış cepheleri boyanmıştır. Çardakları yapılmıştır okula ancak sınıfların gerçek anlamda tamire ihtiyaç var ve elzemdir diye düşünüyorum. Ben gerekli yerleri uyarıları her ay yapıyorum. Bana göre en büyük tehlike şu anda okulda budur.” (M1)

“Maalesef şehir merkezi olması ve bölgedeki tek okul olmasından dolayı ve bundan dolayı öğrenci sayısı çok fazla ve ben bundan dolayı bir güvensizlik hissediyorum. Benim arzuladığım ortaokul bölümü buradan ayrıldıktan sonra 20-25 kişilik sınıflar oluşturmaktı ancak nüfusun artması ve öğrenci sayısının artmasından

dolayı bu sayı 35 i aşmış durumdadır şu anda. Dolayısıyla bu kovid döneminde istenilen bir rakam değil.” (Ö18)

“Oldukça güvensiz bir okul. Yani bu okul bence çok güvenli bir okul değil. Bir kere üniversite yanında ve çok büyük okul olması, yani ön bahçesi, arka bahçesi, yan bahçeleri, bayağı geniş bir okul. Öğretmen sayımız bu büyüklüğe göre yetersiz. Adadaki en fazla öğretmen sayısına sahip olmasına rağmen yetersiz nöbetler açısından sıkıntı yaşıyoruz. Ve okulumuzun duvarları açısından, yani dış koruması açısından da aynı şekilde yetersiz. Zaten okulda güvenlik görevlisi de yok. Okula giderken yani her istediğini ona genelinde oradan ama duvarlar çok alçak önümüz ana yollara çok yakın ve çocuk hemen duvardan atlayıp okuldan uzak bir yere istediği gibi gidebiliyor.” (Ö3)

12.Boyut: Okullarda yaşanan en büyük güvenlik problemlerine ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okulunuzda yaşadığınız en büyük güvenlik problemi nedir?” sorusu sorulmuştur.

Okullarda yaşanan en büyük güvenlik problemlerine dair görüşler tablo 4.17 de verilmiştir.

Tablo 4.17: Okullarda yaşanan en büyük güvenlik problemlerine ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Öğrenciler arası çatışmalar	8	26.6
Okul güvenliğinin fiziksel olarak Yetersizliği	11	36.6
İdari sorunlar	3	10
Herhangi bir güvenlik problemi Yok	8	26.6
Fikrim yok	0	0

Araştırmanın bu sorusuna ise katılımcıların büyük çoğunluğu (N:11) okul güvenliğinde yaşanan en büyük güvenlik problemini fiziksel olarak okulun yetersiz olması olarak nitelendirmiştir.

“Fiziksel olarak güvenli değil. Okulun girişi çıkışı hep açık. Sınırları belli ama öğrencilerin dışarı çıkması zor değil. Aşılacak sınırlar var. Aşağıda deniz yukarıda anayol var. Öğrenciler fiziksel güvensizliğin yanında psikolojik olarak da güvensiz. Çocukların psikolojik güvenliği biraz kendilerinin sorunlarıdır. Özgüvenleri yok

hedefleri yok. Sadece okul olarak değil ancak devletin sağladığı şartlar yetersiz. Üniversiteler bile yetersiz kalıyor artık. Mesleki eğitimin artık daha çok önemli olması gerek. Düz okullarda belli başlı dersler ile bir yere ulaşamayan çocuklar genel anlamda zaten güvensizdir, geleceğe yönelik hiçbir hedefleri olmuyor, hiç birşey elde edemiyorlar.” (MV4)

“En büyük güvenlik problemimiz aslında şimdi fiziksel bağlamda, okulumuzun sınırlarının net olmaması. Psikolojik olarak da şöyle, bir eksikliğim eksikliğimiz var. Mesela benim gözlemlediğim öğrencilerimize özellikle aile yapılarından kaynaklı ciddi derecede psikolojik sorunlar var ve bu sorunlarla paralel olarak her okulda bence 1 psikoloğun olması lazım. Kesinlikle yani yüzde 70 ailemiz anne, baba ayrı, ve çocuk ortada. İnanın çok üzüldüğüm noktalar oluyor. Hani öğretmenken 1 şey görmüyoruz ama idari bağlamda çok şeyle karşılaşılıyor. Yani eve, bazen göz yani dürüst davranıp hocam göz ağlayarak gittiğim oluyor. Hani elinizden bir şey gelmiyor? O yüzden her okuldaki rehber öğretmenlerimiz de yetersiz. Hani bunu samimi söylüyorum, hani 1 psikoloğun muhakkak ihtiyacı var. O her okulda mutlaka devlet tarafından 1 psikolog atanmalı. Eğer biz altyapıdaki öğrencilerimizi düzeltilmezse, hocam eğitim inanan yerlerde. Özveri bakın bu merkezlerde de çalıştım. Ben buradaki öğretmenimiz yüzde 95 çok özverili hani fire oluyor ama yüzde 95 özvereli. Öğretmenlerin yapısında da gerileme var hocam. Yani dersimi yapayım, çıkayım bitsin yapısında olanlar da var ya gerçekten hakkını vereyim öğrencilerin yanında olan öğretmenler de var. O yüzden bu iş vicdan işi.” (MV2)

“Okulun fiziksel durumu kötüdür. Demirler görünür bazı dersliklerin olduğu bina çökme aşamasındadır. Bir diğer güvenlik sorunu ise çevre duvarı hiç yoktur. Bu da bir güvenlik sorunu yaratıyor. Hayvanlar içeriye giriyor ve istenmeyen yabancı kişiler de çok rahatlıkla okula sızabiliyor. Bizim kendi öğrencilerimizde rahat rahat okuldan ayrılabilir.” (MV2)

Araştırmada aynı sayıda katılımcı ise (N:8) okul içerisinde yaşadıkları en büyük güvenlik probleminin öğrenciler arası çatışmalar olduğunu ve herhangi bir güvenlik problemi olmadığını belirtmişlerdir.

“Şiddet. Çok fazla öğrencinin öğrenciye gösterdiği şiddet olayı var. Küfür olayı var. Bunların önüne geçmemiz çok zor. Bunların artması biraz da pandemi kaynaklı oldu. Öğrencilerin okuldaki tuvaletlere ya da dolaplara zarar vermesi gibi şiddet olayları çok yaşıyoruz. Kendilerini ispatlamak için sürekli bir şeylere zarar veriyorlar. Biz sınıf dışarısında eğitim veremiyoruz. Öğrencilerin ilgilerini belli alanlara çekersek şiddetin azalacağını düşünüyorum. Tarım yapabiliriz okulda, girişimcilik yapabilir, ürettiği bir şeyi satabilir. Bunları sağlayabilmeliyiz. Geleneksel eğitim artık yok. Kovid ile birlikte sınıftan uzaklaşan öğrenciyi tekrardan dönüp sınıfa kapatamıyoruz. Öfkesini artık zarar vererek gösteriyor.” (MV3)

“Genelde öğrenciler de yani dediğim gibi bu okulda rastlamadım ama genelde bu. Büyük öğrencilerin küçük öğrencilere uyguladığı okullarda bir baskı olur genellikle. Genelde lise ve ortaokul beraber olan okullarda. Buna daha çok rastlanıyor.” (Ö16)

“Öğrencilerin kendi aralarında şaka olarak nitelendirip birbirlerine karşı uyguladıkları ufak tefek şiddet oluyor. Bazen küçük didişmeler gibi oluyor, bazen ise daha büyük boyutta fiziki şiddet oluyor. (Ö14)

“Geçmiş yıllarda öğrenciler arasında gruplaşmalar, köyler arasında gruplaşmalar vardı ama. Son yıllarda öğretmenlerin öğrencileri kaynaştırmalarıyla bu sorun ortadan kalktı.” (Ö7)

Az sayıda katılımcı (N:3) ise idari sorunların güvenlik problemi yarattığını belirtmişlerdir.

“Güvenlik problemi aslında öğrenci, öğretmen, idareci, isteksizliği. Şimdi öğrenci zaten ders yapmak istemez. Hani çoğu zaman ben görüyorum öğretmen de ders yapmak istemez. Hani mesela sen çabalayan hani o çocuğu dersek atasın derse tutarsın ama yok yani hem bütün öğretmenleri bunu yapmadığı için hani birlik olmadığı için o çocuğu ne yapan 1 süre sonra kaybeden. Çünkü sen farklı davranın diğerleri farklı davranın. Mesela benim başıma geldi beni öğrencide okul açıldığında gayet iyi. Hani konuştuğum birkaç defa dersi dinler yazar, başka derslerde bana verdi. Mesela oyuncular dinlemez yazmaz. İşte boş ver üstüne gitme, Taksın kulaklığını bir köşede müzik dinlesin, ders yapmasın ,ama burası okul ya. Ama her birey, her birey öğrenmesi aynı olmayabilir. Ya da belki ileride üniversite okumayacak. Hani öyle 1 hedef yok ama en azından 1 liseyi bitirir. Hani 1 iş bulabileceğini daha kolay bulsun ki bugün üniversite mezunu zorlanır. Zaten iş bulsun iş en azından 1 lise mezunu olsun ya da ne bileyim. Hani buradan mutlu değilse hani meslek okuluna mı yönlendirilsin. Çocuk 1 mesleği olsun en azından elinde hani bi şeyler nasıl yapılır öğrensin. Hani en azından okul bitsin de liseyi bitirdiğinde bir şey yapabilirsin yani. Hani öğrencilere çok böyle şey değil. Hani öğretmenler işte boş ver uğraşmayalım. Gitsin hani dinlesin ya da yapsın gelme. Yani o nokta hani çoğu baktığımızda hani? Çocuk ne yapar? Bu defa çocuk okuldan gider, hani gideyim 1 derse girer 2-3 derse girmez sonra döner geri gelir. Hani bunu sorgulaması yok hani böyle? Hani o çocuğa bunun yanlış olduğunu anlatılması gerekiyor, o yok. Dolayısıyla istemez okulu olsun, öğretmenler istemez, çoğu zaman okulda olsun.” (Ö5)

13.Boyut: Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olaylarına ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olayları sizce okuldaki hangi kesime hangi boyutta uygulanıyor?” sorusu sorulmuştur.

Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olaylarına dair görüşler tablo 4.18 de sunulmuştur.

Tablo 4.18: Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olaylarına ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Öğrenciler arası	16	53.3
Öğretmen öğrenci arası	2	6.66
Pasif öğrenciler	6	20
Şiddet yok	6	20
Fikrim yok	0	0

Araştırmanın bu sorusuna katılımcıların büyük çoğunluğu (N:16) öğrenciler arası şiddet olaylarının olduğu yanıtını vermiştir.

“Fiziksel güvensizliğin yanında öğrenciler arasında artan çok şiddet olayı olmakta. Çocukların davranışsal sorunlarından kaynaklı ve diyalog kurmamasından dolayıdır bu şiddet olayları da.” (MV4)

“Tabii ki hem fiziksel olayları var şiddetin hem de psikolojik şiddette bir şiddettir. Öğrencileri de kendi aralarında birbirlerine psikolojik şiddet de uygulayabilir. Bu sadece fiziksel olarak değil, günlük jenerasyonunun öğrencilerimizin çoğunluğu da birbirine psikolojik şiddet uygulayabiliyor, onu da gözlemleyebiliyoruz yeni nesilimizde.” (Ö1)

14.Boyut: Kovid-19 salgınından sonra okul güvenliğinde yaşanan değişim ve farklılaşmalara ilişkin görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Kovid-19 salgınından sonra okul güvenliğinde neler değişti, farklılaştı?” sorusu sorulmuştur.

Kovid-19 salgınından sonra okul güvenliğinde yaşanan değişim ve farklılaşmalara ait görüşler tablo 4.19 de sunulmuştur.

Tablo 4.19: Kovid-19 salgınından sonra okul güvenliğinde yaşanan değişim ve farklılaşmalara ilişkin görüşler

Tema	Sayı	%
Her şey değişti	17	56.66
Hiçbir şey değişmedi	13	43.33
Fikrim yok	0	0

Araştırmanın bu sorusuna ise katılımcıların çoğunluğu (N:17) kovid-19 salgınından sonra her şeyin değiştiğini belirtmişlerdir.

“Yani daha önce okulda herkes sabah gelir giderdi. Hiçbir şekilde hiçbir şeyin kontrolü yapılmazdı okulda. Sabah sadece törende kılık kıyafet kontrolü falan filan yapardık ama artık öyle değil. Kovid-19 zamanında hele ki ilk okullar açıldığında çok sıkı tedbirler vardı. Maske kontrolü, ateş ölçümü bunun yanında kılık kıyafete her şeyiyle bakıyorduk. Çocukların testlerini kontrol ediyorduk. Yani normal zamanda hiç kimse bu tarz bir şey yapmazdı. Çocukların okula giriş çıkışları direkt olarak kontrol edilmeye başladı.” (Ö4)

“Öğrencileri sürekli olarak uyarmak zorunda kaldık. Öğretmenlerin sorumluluklarında artış oldu. Nöbetçi öğretmenler çocukları sürekli olarak aralarındaki mesafeleri koruyarak teneffüslerini geçirmelerini söylediler. İş yükü gerek okuldaki hademeler gerek okul yöneticileri ve gerek öğretmenler olarak artmıştır.” (Ö2)

“Bir çok şey değişti. Daha güvenilir olduğumuzu düşünürüm. Daha mesafedeyiz, çünkü fazla şeylerde. Daha kontrollü dönemdeyiz şu anda çünkü öğrencilerimizi gözümüz hep öğrencilerimiz üzerinde ancak tabiki. Güvenlik derken mesela psikolojik güvenlikten bahsedersin. Daha kırılğan diye düşünürüm. Açıkçası bu bahsettiğim daha fiziksel olarak tabi fiziksel. Ancak işte sürekli bizim onların üzerinde kontrolü sağlamamız tabiki psikolojik olarak da onlara bir güven verir. Ancak diğer taraftan da öğrencilerimiz yani bizim hayal edemediğimiz şekilde velilerimizden gelen dönütlerden de aldığımız budur okulda sorun yaşayan veya yaşamasa bile veliler hep evde çocuklarının eski şekilde davranmadığını söyler. Yani işte odalarına kapalı işte bu online eğitim ile de çocuklar birazcık daha bu sanal ortamlara daha çok girmeye başladı ve daha sosyalleşmesi daha az olan öğrencilerimiz var. Yani o yönden bakarsam aslında şeydir psikolojik olarak güvensiz hisseden öğrenciler var diye düşünüyorum.” (M4)

Katılımcıların bir kısmı ise (N:13) hiç bişeyin değişmediğini belirtmişlerdir.

“Öncesinde nasılsa şu an durum yine aynı, hiç bişey değişmedi.” (Ö19)

“Ne yazık ki her şey aynı, insan hemen unutuyor.” (Ö14)

“Çok farklılık yok. Sadece okula maske ve test olmadan girilmemesi değişti.” (Ö9)

15.Boyut: Okul güvenliğinin sağlanmasının Kovid-19 öncesi mi sonrası mı daha zor olduğuna dair görüşler

Bu boyuta cevap bulabilmek için katılımcılara “Okul güvenliğini sağlamak Kovid-19 öncesinde mi yoksa sonrasında mı daha zordu?” sorusu sorulmuştur.

Okul güvenliğinin sağlanmasının Kovid-19 öncesi mi sonrası mı daha zor olduğuna dair görüşler tablo 4.20 verilmiştir.

Tablo 4.20: Okul güvenliğinin sağlanmasının Kovid-19 öncesi mi sonrası mı daha zor olduğuna dair görüşler

Tema	Sayı	%
Öncesi	3	10
Sonrası	25	83.3
Değişmedi	2	6.66
Fikrim yok	0	0

Araştırmanın son sorusuna neredeyse katılımcıların tamamı (N:25) okul güvenliği sağlamanın kovid-19 sonrasında çok daha zor olduğunu belirtmişlerdir.

“Sonrasında tabi ki. Öğrenciler düzeni unutmuşlardı. Öncesinde daha rahat hareket edebiliyorlardı ancak şimdi bağımlı oldular. Telefonlardan ve bilgisayarlardan uzaklaşamıyorlar. Çoğu öğrenci teneffüslerde bile dışarıya çıkmıyorlar artık. Söz dinlemeyi unuttu çocuklar.” (Ö5)

“Sonrasında daha zordu. Çocukları öncesinde idare etmek sadece derslerdeydi ancak sonrasında teneffüsler de de onları idare etmek zorunda kaldık.” (Ö18)

“Sonrasında çok daha zordu. Çünkü çoğu yük halen öğretmenimizin üzerinde. Kovidin getirisi olarak krokiler takip ediliyor. Çok fazla eğitim kaybı oldu ve bu kayıplar çocukların üzerinde oldukça kalıcı hasarlar bıraktı.” (MV4)

Bölüm 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuç

Toplamda 30 öğretmen ve okul yöneticisi tarafından yapılan görüşmelerden elde edilen verilere göre bazı katılımcılar Kovid-19 pandemisini küresel salgınlardan biri olarak bildirmiştir. Bazı katılımcılar ise Kovid-19'u eğitim ve öğretim açısından tamamen kayıp bir dönem olduğunu ve bu iki yıllık kayıp dönemin etkilerini her zaman hissedeceklerini bildirmişlerdir. Az sayıda katılımcı ise toplum açısından fazla abartıldığını ve nüfusu azaltmaya yönelik tamamen sanal ortamda üretilen yapay bir virüs olduğunu bildirmişlerdir. Az sayıda katılımcılar ise biyolojik bir savaş olduğunu ve gerçek olmadığını belirtmişlerdir.

Araştırmada öğretmenlere yöneltilen okul güvenliği tanımına ilişkin soruya ise katılımcıların büyük çoğunluğu okul güvenliğini sadece fiziksel güvenlik açısından ele almışlardır ve okul binası eğer güvenliyse okul güvenliğinin söz konusu olabileceğini bildirmişlerdir. Bazı katılımcılar ise okul güvenliğinin ancak okuldaki her bir birey uyum ve işbirliği içerisinde çalışırlarsa okulda güvenliğinin sağlanacağını belirtmişlerdir. Az sayıda katılımcılar ise eğer bir okulda öğrenciler arasında kavga gürültü yoksa okul güvenlidir demişlerdir. Az sayıda katılımcılar ise okulda kavga gürültü yoksa ve okul duvarları tamamen yüksek ve aşılamayacak büyüklükteyse güvenlik sağlanır yorumunu yapmıştır.

Katılımcıların güvenli ve güvensiz okulun tanımına ilişkin verdikleri yanıtlarda ise güvenli okul için %33 okulun fiziksel olarak güven vermesi, %33 ise okulun fiziksel açıdan güvensiz olması olarak tanımlamışlardır.

Fiziksel açıdan görev yaptıkları okulun güvenli olup olmadığına dair yöneltilen soruya ise çok büyük bir kısım fiziksel açıdan okullarının kesinlikle güvenilir durumda olmadığını açıklamıştır.

Kovid-19 kapsamında okullarda alınan önlemlere ilişkin yanıtlarda ise büyük kısım maske, mesafe ve hijyen kurallarına uyulduğunu yine aynı sayıdaki katılımcı ise düzenli test kontrollerinden geçerek aşı oldukları yanıtını vermiştir.

Okullarında kovid-19 kapsamında güvenliği sağlarken aldıkları destekleri sorduğum zaman çok sayıda katılımcı MEB tarafından destek aldıklarını ancak bu desteğinde yetersiz olduğunu belirtmiştir. Az sayıda katılımcı ise belediyeden destek aldıklarını belirtmiş. Yine az sayıda katılımcı ise hiçbir şekilde destek almayıp okuldaki imkanlarını kullandıklarını belirtmişlerdir.

Öğrencileri salgın hakkında bilgi sahibi nasıl ettikleri sorusuna ise çok sayıda katılımcı her öğretmenin derse girişte öncelikle kuralları hatırlattığını, dikkat etmeleri gerektiğini sürekli hatırlatarak derse giriş yaptığını belirtmişlerdir. Az sayıda katılımcı ise okullarda broşür ve bilgilendirme pankartları astıkları bilgisini vermiştir.

Katılımcıların çok büyük kısmı ise hem kendi güvenliklerini artırmak için hem de okul güvenliğini artırmak için aldıkları önlemlere aşı olduklarını ve hijyen kurallarına her zaman uyduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmacının yöneltmiş olduğu “Okulunuzun öğrencilerinin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için ne tür yöntemleri kullanıyorsunuz?” sorusuna ise %63.3 sınıf öğretmenlerinin testleri ve aşıları kontrol edip okul pandemi kuruluna gerekli bilgilendirmeyi yaptıkları bilgisini vermişlerdir.

Okullarının güvenli olup olmadığına ilişkin toplanan verilerde ise katılımcıların %63.3 ü okullarının güvenli olduğunu %36.7 ise okullarının güvenli olmadığını bildirmişlerdir.

Araştırmacı tarafından katılımcılara yöneltilen okulda yaşanan en büyük güvenlik problemini öğrenmeye yönelik soruya verilen yanıtların büyük çoğunluğu ise okulların fiziksel olarak yetersizliği olmuştur.

Katılımcıların %53.3 ü okul güvenliğinde yaşanan şiddet olaylarının öğrenciler arası olduğunu bildirmişlerdir.

Kovid-19 sonrasında ise katılımcıların oldukça büyük bir kısmı okul güvenliğinin sağlanmasında her şeyin değiştiğini belirtmişlerdir.

Okul güvenliğini sağlamanın kovid-19 öncesi mi sonrası mı daha zor olduğuna ilişkin sorulan soruya verilen yanıtta ise %83.3 katılımcı kesinlikle okul güvenliğini sağlamak kovid-19 sonrası daha zor oldu olarak yanıtlamışlardır.

Katılımcılardan elde edilen verilere göre okul güvenliği psikolojik ve duygusal açıdan ele alınacak olunursa ise öğrenciler arası iletişim kovid-19 öncesi çok iyi bir şekilde iken kovid-19 un getirisiyle beraber öğrenciler okul hayatından ve arkadaşlık ilişkilerinde soyutlanmışlardır. Bu soyutlanmışlık ise beraberinde eğitim seviyesinde gözle görülür bir düşüşe neden olmuştur. Gerek öğretmenlerin çocuklara ödev verirken daha çok bireysel hareket etmesi gerek ise okullar arası spor müsabakalarının gerçekleşmemesi bu soyutlanmada artışa neden olmuştur.

5.2 Yargı

Toplanan tüm verileri göz önünde bulunduracak olursak ise Kovid-19 öncesi ve Kovid-19 sonrası okul güvenliği açısından değerlendirirken katılımcıların da belirttiği gibi gerek okul içi gerek okul dışı olmak üzere okul güvenliğinde gözle görülür bir şekilde değişim olmuştur. Ancak bu değişim olumlu yönde olmamıştır.

Öğrenci kontrolü daha zor hale gelmiştir. Bu zorlukların kaynağında ise evde düzensiz bir şekilde verilen uzaktan eğitimden kaynaklı olmuştur. Uzaktan eğitim esnasında öğrenci denetim ve kontrolü neredeyse yapılamadığından öğrencilerde disiplin bozukluğu gelişmiştir. Önceden sınıflarda 1-2 öğrenci de bu problemler olurken şimdi ise neredeyse sınıfın tamamı aynı problemler ile derslere adapte olmakta ve ders esnasındaki öğretmen kontrol altına alınmakta çok zorlanıyor. Burada ise tüm yük öğretmenlere kalıyor. 2 yıllık bir kapanış döneminden sonra çocuklar okula geri döndükleri andan itibaren Kovid-19 hiç yaşanmamış gibi davranmaya devam etmişlerdir. Aralarına yeterli mesafe koymadan, davranışları kısıtlamadan okul içerisinde hareket ediyorlar. Kovid-19 un çocuklarda yarattığı psikolojik ve duygusal etki ise ikili ilişkileri minimuma getirmiştir. Arkadaşlık ilişkilerinde Kovid-19 öncesine göre azalma olmuştur. Burada ana etken ise teknolojiyi uzaktan eğitimle çocuklara daha fazla adapte edilmesinden kaynaklıdır. Kovid-19 öncesinde de teknoloji çağı içerisinde bulduklarından telefon, tablet, bilgisayar kullanımı oldukça fazlayken Kovid-19 esnasında teknolojik cihazlarla eğitime katıldıkları için kullanım süresi oldukça artmıştır. Yaşanan tüm bu problemler ise öğrencilerin okul içerisinde davranış bozukluğu göstermelerini, kurallara aykırı davranmayı getirdiği için okul güvenliği Kovid-19 sonrasında daha zor hale gelmiştir.

Araştırma gerçekleştirilirken ise görüşmeye başlamadan önce katılımcılara okul güvenliği konusu hakkında kısa bir hizmetiçi eğitim verilip gerekli bilgilendirme yapılmasına rağmen “okul güvenliği, güvenli okul” kavramları sadece fiziksel açıdan ele alınmıştır. Neredeyse tüm katılımcıların fiziksel güvenlik harici cevap vermemesinden dolayı ise araştırma daha ağırlıklı olarak fiziksel boyut altında incelenmiştir. Fiziksel açıdan değerlendirildiği zaman ise neredeyse tüm okulların fiziksel durumu çok kötü olduğundan ve yıllardır ileri gelen bir problem olduğundan

tüm katılımcıların sadece bu çerçeveden olaya bakması kaçınılmaz olmuştur. Burada dikkat çeken nokta ise köy okullarına ilginin daha az olmasıyla resmen kaderine terk edilmiş durumda olmalarına rağmen, büyük şehirlerde gerek Lefkoşa, gerek Girne ve gerek Gazimağusa olmak üzere orada bulunan okulların fiziksel durumu köy okullarına nazaran bir miktar daha iyi olduğu ancak yine de yeteri kadar fiziki açıdan güvenli olmadığı cevaplarına ulaşılmıştır.

Kovid-19 öncesi ve Kovid-19 sonrası veriler incelendiği zaman ise okul güvenliği konusunda algıların değişmediği sonucuna ulaşılmıştır. Kovid-19 öncesi de okul güvenliğinin daha çok fiziksel olarak ve bina güvenliği olarak ele alındığı, psikolojik ve duygusal yönlerin sadece o yönlerinde olduğu hatırlatılınca akla geldiği sonucuna ulaşırken Kovid-19 sonrası da algıların yine aynı yönde olduğu sonucuna varılmıştır.

5.3 Öneriler

- Okul güvenliğinin sadece fiziksel güvenlik açısından ele alınmaması gerektiği bilgisini okullarda görev yapan herkes tarafından bilgilendirilmesi için MEB tarafından hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- Araştırmaya katılan her bir bireyin dikkat çektiği tek konu okul güvenliği kapsamında sadece fiziksel güvenliğin yetersiz oluşundan kaynaklı okul güvensizliği için KKTC yıllık bütçesinden okulların gerekli tamiri için bütçe ayrılıp okulların fiziki problemleri giderilebilir.
- Araştırma da elde edilen verilerden yola çıkarak okul nüfusu az olduğu zaman okul içerisindeki her bir birey kendisini daha güvende hissetmektedir. Bu bağlamda okul nüfusunu azaltmak için çok daha fazla sayıda okullar hizmete sunulabilir.

- Mevcut okullardaki sınıf içi kalabalığın azaltılması için okulların içerisine ek binalar yapılarak veya boş sınıflar mevcut ise sınıf içi nüfus 20-25 kişi ile sınırlandırılabilir. Böylece okul güvenliği ile birlikte sınıf içi güvenlikte sağlanacaktır.
- Öğrenciler arası olan çatışmaların en aza indirilmesi için öğrencileri kaynaştırmak için okullar tarafından etkinlikler düzenlenebilir.
- Sınıf öğretmenlerinin Kovid-19 virüsü boyunca üzerlerindeki iş yükünün fazla olmasından kaynaklı şikayetlerini en aza indirmek için ders sayıları az olan öğretmenler görevlendirilerek iş yükleri azaltılabilir.

KAYNAKLAR

Acaray, A. (2014). Örgüt kültürü, örgütsel sessizlik ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkilerin incelenmesi.

Adelman, Howard, Taylor, Linda. (2002), Fostering School, Family and Community Involvement. Safe and Secure: Guides to Creating Safer Schools. Northwest Regional Educational Laboratory, <http://www.ncjrs.org/pdffiles1/ojjdp/book7.pdf>, Erişim Tarihi: 25.09.2008.

Akbaba, A. (2020). Okul müdürlerinin liderlik özelliklerinin müdür yardımcılarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 141-155.

Akgün, S. & Başar, M. (2019). Okul Güvenliğine İlişkin Yönetici, Öğretmen Ve Öğrenci Görüşleri . *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 12 (2) , 131-151

Alkol, N. & Deniz, K. (2021). Ortaöğretim Kurumlarında Mesleki Dil Öğretim Çalışmaları . *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 1-26.

Altıparmak, M. (2011). E-Öğrenme ve Uzaktan Eğitimde Açık Kaynak Kodlu Öğrenme Yönetim Sistemleri. Akademik Bilişim'11 - XIII. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri Kitabı içinde (319- 327. ss.). Malatya.

Arslan, Mehmet (2000), "Eğitimde Verimlilik", MPM Yayınları Anahtar Gazetesi (Eylül sayısı), s.8, Ankara.

B. DÖNMEZ And M. GÜVEN, "Genel liselerdeki yönetici ve öğretmenlerin okul güvenliğine ilişkin görev algıları," Çağdaş Eğitim , vol.28, no.304, pp.17-26, 2003

Baltacı, A. (2019). Nitel Araştırma Süreci: Nitel Bir Araştırma Nasıl Yapılır?. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 5 (2) , 368-388

Briggs, C. (1986). Learninh how to ask: A sociolinguistic appraisal of the role of the interview in social science research. Cambridge: Cambridge University Press.

Bucher, K. T., & Mannig, L. (2003). Challenges and suggestions for safe school. *Proquest Education Journal. The Clearing House*, 76(3).

Burgess, Simon ve Sievertsen, HansHenrik (2020). "Schools, skills, and learning: The impact of COVID-19 on education" *VoxEu.org*, 1.

CAMBRIDGE DICTIONARY (t.y.), Pandemic. Erişim adresi:<https://dictionary.cambridge.org/>

Chirkina, T. A. & Khavenson, T. E. (2018). School climate: A history of the concept and approaches to defining and measuring it on PISA questionnaires. *Russian Education & Society*, 60(2), 133–160

CNN Türk (t.y.). Dünyayı Kasıp Kavrdu... Koronavirüs Salgınının 100 günü.

Erişim adresi:<https://www.cnnturk.com/>

Conn, K. (2004). Bullying and harassment, bullying and harassment: A legal guide for educators, ASCD.

ÇALIK, T., Türker, K. U. R. T., & ÇALIK, C. (2011). Güvenli okulun oluşturulmasında okul iklimi: Kavramsal bir çözümleme. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 73-84.

Çankaya, İ. ve Arabacı, İ. B. (2010). Algılanan okul güvenliğinin öğretmen adaylarının öfke düzeylerine etkisi. *İlköğretim Online*, 9(3), 875-883.

Çelik, V. (1999). Eğitimsel Liderlik. Ankara:Pegem Yayıncılık

Çetin, O., Çalışkan, E. & Menzi, N. (2013). The views of academics about web-based instruction. *Elementary Education Online*, 12(3), 886-902. <http://ilkogretim-online.org.tr>

Dalgıç, E. (2015). *Okul yöneticilerinin algılanan liderlik stilleri ile okul kültürü arasındaki ilişkinin çok boyutlu incelenmesi* (Master's thesis, Eğitim Bilimleri Enstitüsü).

DANIEL, Sir John (2020). "Education and the COVID-19 pandemic", *Prospects*, ss. 1-6.

Demirel, Ö. (2011). Eğitimde Yeni Yöntemler. Pegem Akademi.

Doğan, U. (2014). Öğrenci Bağlılık Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirliği. Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 3(2): 390-403.

Doe, S. S. (2000). Cultural factors in child maltreatment and domestic violence in Korea, Children and Youth Services Review, S. 22, ss.231–236.

Ekici, G.(2003). Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stilllerinin Önemi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 24 : 48-55.
https://doi.org/10.1501/egifak_0000000670

Erdem, R. ve Kocabaş, İ. (2005).”Eğitim Denetçilerinin Kültürel Değerleri”. F.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi, 15 (2), 199-207.

Erden, H. (2018). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi. Editör, Ali Balcı. Karşılaştırmalı Eğitim Sistemleri, ss. 609-638, Ankara: Pegem A Yayıncılık

EURONEWS(t.y.).İlk 100 Günde Yaşananalar. Erişim adresi: <https://tr.euronews.com>

Gewin, V. (2020). Five tips for moving teaching online as COVID-19 takes hold. Nature, 580(7802), 295-296. <https://www.nature.com/articles/d41586-020-00896-7>

GIANNINI, Stefania ve LEWIS, Grant, (2020), Three Ways to Plan for Equity During the Coronavirus School Closures. Erişim adresi: <https://gemreportunesco.wordpress.com/>

Gürsun, Y. (2007). *İlköğretim okul müdürlerinin öğretmenler tarafından algılanan öğretimsel liderlik rolleri ile iletişim tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Günsel, S. İ. (1994). Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Okulöncesi Eğitimde Çağdaş Yapılanma Yöntemleri. Doktora Tezi, Yakınoğu Üniversitesi, Lefkoşa

Hoy, W. (2003). School climate. J.W. Guthrie (Ed.), Encyclopedia of education içinde, New York: Thompson Gate.

Hoy, W. K. & Miskel, C. K. (2010). Eğitim Yönetimi Teori Araştırma ve Uygulama. Nobel Yayınları: Ankara.

Internal Auditors Turkey (TİDE) (2007) Academic Journal,s.7.

İrfan Erdoğan,(2002). Eğitimde Değişim Yönetimi, Ankara: PegemA yayıncılık,s.47.

İşman, A. (2011). Uzaktan eğitim [Distance education]. Ankara: Pegem Akademi.

Kavuk, E.& Demirtaş, H.(2021). COVID-19 Pandemisi Sürecinde Öğretmenlerin Uzaktan Eğitimde Yaşadığı Zorluklar. E-International Journal of

Pedagogogy (e-ijpa),1(1), 55-73. Doi:<https://trdoi.org/10.27579808/e-ijpa.20>

Kızılboğa, R., & Özşahin, F. (2013). Etkin bir iç kontrol sisteminin iç denetim faaliyetine ve iç denetçilere katkısı.

Kurul Tural, N. (2019). Eğitim İstemi . *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)* , 27 (2) , 781-791 . DOI: 10.1501/

Liang, H., Flisher, J. A., Lombard, J. C. (2006). Bullying, violence and risk behavior in south africa school students, *Child Abuse&Neglect*, S. 31, ss.161–171

Loukas, A., Suzuki, R. & Horton, K.D. (2006). Examining school connectedness as a mediator of school climate effects. *Journal of Research on Adolescence*, 16 (3), 491- 502. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1532-7795.2006.00504.x/>

Loukas, A. (2007). What is school climate? *Leadership Compass*, 5(1).

Mayer J. M., & Leone, P. E. (1999). A structural analysis of school violence and disruption: implications for creating safer schools. *Education & Treatment of Children*, 22(3).

Med, P. J. A. (2004). The multisite violence prevention Project, *American Journal of Prevention Medicine*, S. 26, ss.3–11.

Onat Kocabıyık, O. (2015). Olgubilim ve Gömülü Kuram: Bazı Özellikler Açısından Karşılaştırma . *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 6 (1) , 55-66

Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323- 343.

Özgöl, M., Sarıkaya, İ. & Öztürk, M. (2017). Students' and teaching staff's assessments regarding distance education applications in formal education. *Journal of Higher Education and Science*, 7(2), 294-304. <http://doi.org/10.5961/jhes.2017.20>

Saban, A. , Özer, H. İ. & Tümer, A. E. (2010). Çevrimiçi Ders Materyalleri Ve Çevrimiçi Sınav Sistemi İle İlgili Öğrenci Görüşleri . *Education Sciences* , 5 (4) , 2238-2244

Scales., P.C., & Taccogna, J. (2001). Developmental assets for school and life. *The Education Digest*, 66(6), 34-39.

Schneider, T. (2010). School security technologies. National clearinghouse for educational facilities. Washington DC.

Soykan, Ç. (2004). Öfke ve öfke yönetimi. *Kriz Dergisi*, 11(2), 19-27.

Stella, A., & Granam, A. (2004). Quality assurance in distance education: the challenges to be addressed. *Higher Education*, 47, 143-160.

Stemler, S. (2001). An Overview of Content Analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 7(17).

Stewart, Adam. (2003), "School Social Bonds, School Climate, and School Misbehavior: A Multilevel Analysis", *Justice Quarterly*, S. 20, s. 575- 604

Stephens, R. D. (1995). *Safe schools : A hand book for violence preventio.* Bloomington: National Educational Service.

Şişman,M.,&Turan ,S. (2004).*Sınıf Yönetimi.* Pegem Akademi.

Şimşek, M. Ş.; Çelik, A. (2009). *Yönetim ve Organizasyon.* Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları

Tepav (2012). KKTC Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı Kurumsal ve Fonksiyonel Analizi. https://www.tepav.org.tr/upload/files/14550086576.KKTC_Milli_Egitim_Genclik_ve_Spor_Bakanligi_Kurumsal_ve_Fonksiyonel_Analizi.pdf

Tezcan, Mahmut (1992), *Eğitim Sosyolojisi* (Ankara: Zirve Ofset, 8. baskı).

Turhan, M. & Turan, M. (2012). Ortaöğretim kurumlarında güvenlik. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 18(1), 121-142.

Tümkan, F., & Tümkan, Ş. (2020). Pandemi Döneminde Eğitime Verilen Zorunlu Aranın İlkokullardaki Eğitim Açısından Yarattığı Değişimin Etkilerinin Değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 15 (4). s

Türk Dil Kurumu [TDK] (2021). Güncel Türkçe Sözlük. <https://sozluk.gov.tr/>

Türk Dil Kurumu. (2011). Büyük Türkçe Sözlük. Ankara: TDK.

UNESCO.(2020a), Covid-19 Educational Disruption and Response. Erişim adresi:<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>

Welsh, Wein. (2000), “The Effects of School Climate on School Disorder”, *Annals of Internal Medicine*, S. 567, s. 88-107

Welsh, W. N., Greene, J. R. and Jenkins, P. H. (1999). School disorder: The influence of individual, institutional, community Factors, *Criminology*, S.37, ss. 73-115.

Yıldız Akyol, E. (2015). Okul Güvenliği İle İlgili Yurtiçinde Ve Yurtdışında Yapılan Çalışmaların İncelemesi . *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* , 13 (1) , 1-12

Yıldız, S. (2017). Sosyal Bilimlerde Örneklem Sorunu: Nicel ve Nitel Paradigmalardan Örneklem Kuramına Bütüncül Bir Bakış. *Kesit Akademi Dergisi*, 3(11), s. 421-442.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık. Wei, L. T. (2003). Organizational climate and effectiveness in junior-middle school in P. R. China. (Unpublished masters' thesis). University of Regina, China.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek 1: Onam Formu

Gönüllü katılımınızı belirtmek için, lütfen aşağıda bulunan bilgilendirilmiş onam formunu imzalayınız.

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Araştırmanın Başlığı: Kovid-19 da okul güvenliği

Araştırmacının İsmi: Akile Çorba

Cep No: 0533 830 08 13

Email: akilecorba526@gmail.com

Araştırmacının İsmi: Prof. Dr. Mehmet Durdu Karslı

Cep No: 0532 509 62 08

Email: mehmet.karsli@emu.edu.tr

Her ifadeye katıldığınızı belirtmek için lütfen yanda bulunan kutuları işaretleyiniz.

1. Bilgileri okuyup anladığımı ve soru sorma fırsatımın olduğunu onaylıyorum.
2. Katılımımın gönüllü olduğunu ve açıklama yapmaksızın, istediğim bir anda araştırmadan çekilebileceğimi anlıyorum.
3. Herhangi bir baskı altında kalmadan bu araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Tarih

İmza

Araştırmanın etiği ile ilgili bir endişeniz var ise, endişenizi detaylı bir şekilde açıklayan yazılı bir metin ile Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu başkanı Yücel Vural ile iletişime geçebilirsiniz (yucel.vural@emu.edu.tr).

Onam Formu

Değerli katılımcı,

Araştırmaya katılabilmek için gerekli onayı vermeden önce, lütfen araştırma ile ilgili aşağıda bulunan bilgileri detaylı ve dikkatli bir biçimde okuyunuz. Araştırma ile ilgili merak ettiğiniz bir konu olması durumunda, aşağıda iletişim bilgileri olan araştırmacı ile iletişim kurabilirsiniz.

Bu araştırma Akile Çorba tarafından, Prof. Dr. Mehmet Durdu Karslı danışmanlığında yürütülen bir yüksek lisans tez araştırmasıdır. Bu araştırma Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde kovid-19 salgını döneminde ortaöğretim kurumlarında yaşanan okul

güvenliği sorunlarını irdelemek ve bu sorunların giderilmesi noktasında çözümler önerileri ortaya koymaktır. Veri, görüşme yöntemi kullanılarak toplanacak, görüşmeler en fazla 45 dakika sürecektir. Araştırmanın yapılabilmesi için gerekli olan izinler KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı'ndan ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmıştır.

Araştırmaya katılım isteğe bağlıdır ve katılmayı reddetme hakkına sahiptir. Görüşme sürecinde veri toplanmasına izin verirseniz ses kayıtları yapılacaktır. İzin alınmaması durumunda, veriler araştırmacı tarafından yazılı olarak kaydedilecektir. Her katılımcının çalışmadan geri çekilme hakkı vardır. Bu hak, herhangi bir zamanda herhangi bir sebep göstermeksizin çalışmadan çekilmenize olanak sağlar. Cayma hakkınız ile birlikte sorulara verdiğiniz cevaplar değerlendirme dışı bırakılacak ve verileriniz çalışmaya dahil edilmeyecektir. Çalışmaya katılmayı ve çalışmayı tamamlamayı kabul ederseniz, bir onay formu imzalamanız istenecektir. Tüm veriler bilgisayar ortamımıza aktarılacaktır. Katılımcı verileri güvenli bir dosyada saklanacaktır. Katılımcılara ait kişisel veriler, görüşme verilerinden ayrı olarak saklanacak ve bilgiler araştırmacı dışında kimseyle paylaşılmayacaktır. Katılımcıların kimlikleri yazım sürecinde kullanılan şifreleme ile gizli tutulmakta olup, yüksek lisans tezi veya tezi katılımcıların kimliklerini ortaya çıkarabilecek herhangi bir bilgi içermemektedir. Görüşmelerden elde edilen veriler, araştırmacının yüksek lisans tezinde yayınlanacaktır.

Ek 2: Veri Toplama Aracı

Sayın Katılımcılar,

Aşağıda cevaplamamız istenen sorular Doğu Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yapılmakta olan bir tez çalışmasının sorularıdır. Bu sorular bilimsel bir araştırma için düzenlendiğinden elde edilen bilgiler tamamen gizlidir ve bilimsel bir araştırmanın dışında herhangi bir amaç için kullanılmayacaktır. Araştırma sonucunda Kovid-19 sürecinde okul güvenliğinde yaşanan sorunlar belirlenecektir. Bu nedenle adınızı ve okul adını yazmanıza gerek yoktur. Araştırmada doğru bilgilerin elde edilmesi açısından lütfen bütün cümleleri okuyunuz ve her cümleyi cevaplayınız. Katıldığınız için şimdiden teşekkür eder, çalışma hayatınızda başarılar dileriz.

1. Cinsiyetiniz: 1.Kadın() 2.Erkek()

2. Yaşınız: 1. 18–25 () 2. 26–30 () 3. 31–35 () 4. 36–40 () 5. 41 ve üstü ()

3. Medeni durumunuz: 1.Evli() 2.Bekâr() 3.Diğer()

4. Kaç yıldır bu okulda çalışıyorsunuz:

1. 5 yıldan az () 2. 6–10 () 3. 11–15() 4. 16–20 () 5. 21 yıldan fazla()

5. Mesleki Unvanınız:

1.Müdür() 2.Müdür Muavini() 3.Sorumlu Öğretmen () 4.Baş Muavin. ()

5.Öğretmen()

Ek 3: Görüşme Formu

- 1)Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?
- 2)Kovid-19 salgını hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 3)Okul güvenliğinin size göre ne demek olduğunu kısaca anlatır mısınız?
- 4)Güvenli okul ve güvensiz okul kavramları size ne ifade ediyor?
- 5)Fiziksel açıdan çalıştığınız okulun Kovid-19 gibi bir salgına yeterli hazırlığa sahip olduğunu düşünüyor musunuz?
- 6) Kovid-19 kapsamında okulunuzda ne gibi önlemler aldınız?
- 7)Kovid-19 da okul güvenliği artırmak için hangi kurumlardan, ne gibi destekler aldınız?
- 8)Öğrencileri bu salgın hakkında ve güvenlikleri konusunda yeteri kadar bilgi sahibi ettiğinizi nasıl anlatırsınız?
- 9)Sizler hem okul güvenliğini artırmak için hem de kendi güvenliğinizin artması için hangi önlemleri aldınız?
- 10)Okulunuz öğrencilerinin testlerini ve aşılarını takip edebilmek için ne tür yöntemler kullanıyorsunuz?
- 11)Okulunuz size göre güvenli bir okul mu? Hangi özelliklerinden yola çıkarak okulunuzu güvenli buluyorsunuz?
- 12) Okulunuz size göre güvensiz bir okul mu? Hangi özelliklerinden yola çıkarak okulunuzu güvensiz buluyorsunuz?
- 13)Okulunuzda yaşadığınız en büyük güvenlik problemi nedir? Açıklayınız.
- 14)Okul güvenliğinde yaşanan şiddet olayları sizce okuldaki hangi kesime hangi boyutlarda uygulanıyor?
- 15)Kovid-19 salgınından sonra okul güvenliğinde neler değişti, farklılaştı?
- 16)Okul güvenliğini sağlamak, Kovid-19 salgınından öncesinde mi yoksa salgının sonrasında mı daha zordu?

Ek 4: Ölçek Kullanma İzin Belgesi

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Sayı : GOÖ.0.00-174/06-22/E.2709
Konu : Akile Çorba'nın Anket Başvurusu Hk.

16 Mart 2022

Sayın Akile ÇORBA

İlgi : 14 Mart 2022 tarihli ve TTD.0.00-174/06-22/E.428 sayılı yazımız.

Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'nün ilgi yazısı uyarınca "Covid 19'da Eğitim ve Okul Güvenliğinde Yaşanan Sorunlar" konulu ölçek sorularının gizlilik ve gönüllülük ilkelerine riayet edilerek uygulanması müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Ölçek sorularını uygulamadan önce çalışmaya katılacak olanların bağlı bulunduğu okul müdürlüğüyle istişarede bulunulup, soruların hangi okulda ne zaman uygulanacağı birlikte saptanmalıdır.

Soruları uyguladıktan sonra sonuçlarının Talim ve Terbiye Dairesi Müdürlüğü'ne ulaştırılması yasa gereğidir.

Bilgilerinize saygı ile rica ederim.

 e-imzalıdır
Aytunç ŞİRKET
Müsteşar

... Çorba'nın Anketi gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Ek 5: Etik Kurul Onay Formu

 <p>Doğu Akdeniz Üniversitesi "Erdem, Bilgi, Gelişim"</p>	<p>Eastern Mediterranean University "Virtue, Knowledge, Advancement"</p>	<p>Galileo Galilei Sk. / Str., 99628, Gazimağusa, KUZZEY KIBRIS / Famagusta, NORTH CYPRUS, via Mersin 10, TURKEY Tel: (+90) 392 630 1327 bayek@emu.edu.tr</p>
---	---	---

Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu (BAYEK) / Board of Scientific Research and Publication Ethics

Sayı: ETK00-2022-0169

13.06.2022

Konu: Etik Kurulu'na Başvurunuz Hk.

Sayın: Akile Çorba

Eğitim Fakültesi

Eğitim Fakültesi Etik Alt Kurulu'nun 13.06.2022 tarih ve 2022/120 sayılı toplantısında incelenerek uygun bulunan, Prof.Dr Mehmet Durdu Karşlı danışmanlığında yürüttüğünüz "Kovid 19'da Eğitim ve Okul Güvenliğinde Yaşanan Sorunlar" adlı yüksek lisans tez çalışmanız, Doğu Akdeniz Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından onaylanmıştır.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Prof. Dr. Yücel Yural
Etik Kurulu Başkanı

YV/ek.